

Otključaj...

Bolju banku

Bolji svijet

Bolju budućnost

2022
Godišnji izvještaj

Osnažujemo
razvoj zajednice.

UniCredit Bank Banja Luka

Godišnji izvještaj o poslovanju i Finansijski izvještaji
za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine
i Izvještaj nezavisnog revizora

Sadržaj

6

Izvještaj Uprave

Obraćanje predsjednika Uprave

O UniCredit Grupi

Strateški plan „T25“

Makroekonomsko okruženje u 2022. godini

Bankarski sektor u 2022. godini

Opis poslovanja

Rukovodstvo i organizacija upravljanja

37

Financijski izvještaji

Odgovornost za financijske izvještaje

Izvještaj nezavisnog revizora

Izvještaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu

Izvještaj o financijskom položaju

Izvještaj o promjenama na kapitalu

Izvještaj o tokovima gotovine

Napomene uz financijske izvještaje

Obraćanje predsjednika Uprave Banke

Poštovani klijenti, akcionari i partneri, drage koleginice i kolege,

iza nas u UniCredit Bank a.d. Banja Luka je sve samo ne jednostavna kalendarska i poslovna godina, ali je to ujedno i godina u kojoj smo uspjeli potvrditi poziciju lidera i sistemski važne banke, unatoč svim izazovima s kojima nas je 2022. godina suočila.

Pandemija je proteklih godina dobrim dijelom promijenila način na koji živimo i radimo, pokazala da su promjene konstanta, koja će nas pratiti, ali i potvrdila koliko brzo se, kao pojedinci, kao društvo i kao organizacija, možemo prilagoditi tim promjenama. 2022. godina je bila posebno izazovna godina za UniCredit Bank Banja Luka, u kojoj je i strategija Banke, uslovljeno globalnim i lokalnim uticajima i izazovima, u dobrom dijelu bila izmijenjena.

Osluškujući potrebe klijenata, s početkom godine postavljeni su poslovni ciljevi koji su za cilj imali zadržati kontinuiranu podršku lokalnim zajednicama u kojima poslujemo. Za razliku od prethodne godine, kada je fokus bio na održavanju kontinuiteta poslovanja, u 2022. godini naši klijenti našli su se pred novim izazovima pronalaska načina i prilika da ponovo povećaju nivo poslovnih aktivnosti i ostvare rast. U tome smo im, kao i uvijek, nastojali biti adekvatna podrška.

Rat u Ukrajini, pored lokalnih izazova kojima je bankarski sistem bio izložen tokom 2022. godine, dodatno nas je podstakao da poseban fokus držimo na likvidnosti i stabilnosti.

Naša uloga kao jedne od vodećih banaka na lokalnom tržištu je vrlo važna i u procesu opšte stabilnosti bankarskog sektora u Republici Srpskoj i BiH. Kroz partnerstvo sa institucijama, kao što su Garantni Fond Republike Srpske, Evropska banka za obnovu i razvoj i Evropska investiciona banka, UniCredit Bank Banja Luka nastavila je da podržava lokalnu privredu. Mi osnažujemo naše klijente obezbjeđujući im sredstva potrebna za oporavak i razvoj poslovanja, kroz kreditne linije, ali i kao banka u kojoj javni i privatni sektor preferira povjeriti novac na čuvanje.

Vjerujemo u budućnost lokalnog tržišta te nastavljamo raditi na unapređenju uslova za investitore, kako bismo zajedno ohrabрили nova ulaganja.

Kada govorimo o postignućima Banke, govorimo o postignućima njenog tima, s toga mogu reći da sam izuzetno ponosan na cijeli naš tim. Prošla godina je bila zaista uspješna godina sa aspekta ključnih finansijskih pokazatelja. Bila je to godina u kojoj smo pokazali da kao tim možemo odoliti svim izazovima koji su pred nas stavljeni. Moja ogromna zahvalnost ide upravo zaposlenima Banke, koji su ostali posvećeni i predani poslu koji obavljaju i bez kojih uspjeh Banke ne bi bio jednako dobar.

Banka je u toku 2022. godine promijenila strategiju sa aspekta decentralizacije te dodatno ojačala svoju poziciju putem jačanja bilansa stanja, radeći na diverzifikaciji rizika te jačajući likvidnost i kapital. Paralelno, radili smo na rastu i stabilizaciji prihoda, što je rezultiralo visokom profitabilnošću, prvenstveno održavajući stabilan neto kamatni prihod, uz značajan rast nekamatnog prihoda, što je u konačnici doprinijelo dugoročnosti i stabilnosti samog rezultata.

Banka je u 2022. godini ostvarila dobit od 23,37 miliona BAM te, sa aktivom od 1,44 milijarde BAM i kapitalom od 281,8 miliona BAM, možemo reći da smo uspjeli iznova potvrditi poziciju sistemski snažne i važne finansijske institucije na domaćem tržištu.

Dugoročnu stabilnost i održivost Banke čuvamo kroz snažnu kapitalnu poziciju (stopa adekvatnosti kapitala 27,6%), kreditni portfolio sa niskim udjelom loših kredita (4,27%) i visokom pokrivenošću loših kredita rezervisanjima (69,26%), kao i dobro uravnoteženim bilansom stanja i adekvatnim nivoom likvidnosti u svakom trenutku.

Ukupan broj aktivnih klijenata u finansijskoj 2022. godini iznosio je 125,8 hiljada, dok je broj aktivnih korisnika mobilnog bankarstva porastao za 17,5% g/g. Ovo pokazuje da klijenti sve više prepoznaju prednosti digitalnih bankarskih usluga te povjerenja koje imaju u Banku.

Možemo reći da sa najvećim kapitalom, visokom likvidnošću, stabilnom profitabilnošću te odličnim timom, Banka ulazi u naredni period jača nego ikad, spremna za sve daljnje izazove tržišta te još spremnija da dodatno podrži razvoj stanovništva, privrede i ekonomije države u kojoj posluje.

Ovo je i godina nagrada za sve ono što smo postigli. Potvrdili smo našu poziciju tržišnog lidera i najboljeg pružaoca usluga transakcionog poslovanja, kao i onu tržišnog lidera i najboljeg pružaoca usluga u finansiranju trgovine, prema magazinu Euromoney. 2022. godina je bila treća godina za redom, u kojoj smo osvojili nagradu Zlatni BAM, koju dodjeljuje časopis Banke i Biznis u BiH, za najbolju mobilnu aplikaciju.

Dodatno, ove godine Euromoney je UniCredit u BiH proglasio tržišnim liderom u kategoriji društveno-odgovornog djelovanja i digitalnih rješenja. Na ovo smo posebno ponosni.

I dalje ostajemo usmjereni na digitalizaciju i unapređenje naših digitalnih kanala, kako bismo olakšali poslovanje klijenata sa Bankom te kako bismo efikasno odgovorili na njihove potrebe. Danas, UniCredit teži da postane prava banka za evropsku budućnost, sa posebnim fokusom na digitalnu transformaciju, radeći na stalnom poboljšanju usluga i korisničkog iskustva, čineći transakcije bržim i jednostavnijim.

Strateški plan „UniCredit Unlocked“, koji je UniCredit Grupa predstavila krajem 2021. godine, usmjeren je na osnaživanje zajednica da rastu, prelazak na održivu ekonomiju, istovremeno stvarajući bolje i inkluzivnije društvo.

Tako smo i mi lokalno u toku 2022. godine ostali posvećeni strateškom planu UniCredit Grupe, a posebno aktivnostima bankarstva sa društvenim uticajem te širenju finansijske pismenosti. Banka je ostvarila saradnju sa srednjim školama te donirala opremu za opremanje kabineta, dok su volonteri Banke putem serije predavanja pomogli učenicima da prošire svoja znanja o finansijama i bankarstvu. Takođe, volonteri Banke su učestvovali u mentorskom programu za mlade sa održivim poslovnim idejama, a korijene finansijske pismenosti pobudili smo i kod najmlađih, kroz druženje i igru sa djecom predškolskog uzrasta i zajedničkom proslavom Međunarodnog dana štednje u svim filijalama Banke.

Kao Banka smo pokazali i visok stepen empatije prema osjetljivim kategorijama društva, kao što su djeca i mladi. Kroz projekat „Podrška djetinjstvu“ zajedno sa UniCredit Fondacijom smo podržali sedam projekata neprofitnih organizacija usmjerenih na unapređenje kvaliteta života svojih članova i korisnika. Podršku djeci i njihovom zdravom odrastanju pružili su i naši zaposleni, koji su prikupili i najmlađima donirali više od 100 novogodišnjih paketića.

U saradnji sa partnerima i 2022. godine smo podržali Udruženje „Think pink - Zajedno smo jedno“ te kroz kampanju „Moj krug podrške“ uticali na podizanje svijesti o važnosti rane prevencije u liječenju karcinoma dojke.

UniCredit Bank Banja Luka je i u 2022. godini pokazala posvećenost odgovornom poslovanju u skladu sa načelima ekološkog, društvenog i korporativnog upravljanja (ESG). Kao prva i jedina banka u BiH, UniCredit banka Banja Luka pridružila se Mastercardovoj koaliciji „Neprocjenjiva planeta“ (Priceless Planet Coalition), koja za cilj ima obnovu šumskog fonda globalno. Ekološkim akcijama, koje provodimo, pokazujemo koliko nam je važna čista životna sredina, ali i ljudska odgovornost prema ekosistemu. S tim u vezi smo, povodom proslave Međunarodnog dana planete Zemlje, čistili obale rijeke Vrbas i time pokušali doprinijeti očuvanju „zelenog“ kapitala banjalučke regije i čistoći rijeke Vrbas.

Različitim aktivnostima u kontinuitetu radimo na poboljšanju kvaliteta života naših zaposlenih, poštivanju različitosti i promovisanju ravnopravnosti. Pružajući različite tipove podrške u nekim od najvažnijih trenutaka u životima naših zaposlenih (vjenčanje, rođenje djeteta, polazak djece u vrtić i školu), Banka takođe već godinama prati i osigurava da se uporedive plate zaposlenih ne razlikuju po rodnoj strukturi čime pruža jednake šanse muškarcima i ženama.

Vjerujemo da su dobrom timu dostizni baš svi rezultati. Zbog toga sam izuzetno ponosan što u UniCreditu imamo ljude pune potencijala, osnažene da preuzmu odgovornost i na najbolji način odgovore na potrebe klijenata. Vjerujemo i u to da je kvalitetna edukacija uslov individualnog i zajedničkog razvoja. Kao pravi dokaz za to je činjenica da su naši zaposleni u protekloj godini proveli skoro 7800 sati na internim i eksternim treninzima i obaveznim obukama.

Naša ambicija je da budemo najpoželjnije mjesto za rad u svom segmentu, da kontinuirano razvijamo interne kadrove i pravedno nagrađujemo individualne doprinose i rad.

Nastavićemo da osnažujemo jedni druge, kako bismo intenzivirali poslovanje privrednih subjekata i ubrzali rast, ali i podržali naše klijente, fizička lica i njihove finansijske potrebe. Vjerujem da ćemo nakon svih izazova, sa kojima smo se kao društvo i ekonomija susreli u prethodnom periodu, izroniti sa novim pogledom na svijet koji nas okružuje. Na tom putu, UniCredit Bank Banja Luka nastaviće biti lider na lokalnom tržištu i partner od povjerenja za naše klijente i zajednicu.

S poštovanjem,

Gordan Pehar,
Predsjednik Uprave Banke

O UniCredit Grupi

UniCredit je uspješna panevropska komercijalna bankarska grupacija, sa jedinstvenom ponudom usluga u Italiji, Njemačkoj, Centralnoj i Istočnoj Evropi. Putem svoje mreže lokalnih banaka, UniCredit svakodnevno stoji na raspolaganju za preko 15 miliona klijenata širom svijeta.

UniCredit nudi lokalnu izvrsnost i međunarodnu širinu djelovanja u 4 regije, na 13 ključnih tržišta u Evropi u kojima posluje (Italiji, Njemačkoj, Austriji, BiH, Bugarskoj, Hrvatskoj, Češkoj, Mađarskoj, Rumuniji, Rusiji, Srbiji, Slovačkoj i Sloveniji) nastojeći da trenutne izazove sa kojima se susrećemo pretvori u prilike.

Naše temeljne vrijednosti i svrha

UniCredit Unlocked je novi strateški plan UniCredit-a usmjeren na oslobođenje potencijala unutar Grupe za izlazak iz perioda restrukturisanja u eru svrhe, rasta i stvaranja vrijednosti. Naša nova svrha je da **osnažimo zajednice na napredak**, isporučujući najbolje u klasi usluge za sve naše zainteresovane strane te otključavajući potencijal svih naših klijenata, zajednica i zaposlenih širom Evrope.

Klijenti su u središtu svega što radimo, stoga prelazak u novu eru rasta znači zadržati fokus na njima, onima zbog kojih postojimo. Pružamo podršku našim klijentima u svakodnevnom aktivnostima razumijevajući očekivanja koja imaju od UniCredit-a, koristeći resurse cijele Grupe za razvoj i ponudu najboljih proizvoda na svim tržištima.

Dugoročno želimo postati istinski **digitalna banka**. Digitalizacija i naša **posvećenost ESG principima** nam omogućavaju pružanje izvrsnosti svim našim zainteresovanim stranama i pomažu u stvaranju održive budućnosti za sve naše klijente, zajednice i zaposlene.

Ujedinjeni unutar zajedničke kulture i ohrabrujući jedne druge, stavljamo vrijednosti integriteta, vlasništva i brige u središte donošenja odluka i svega što radimo, kako bismo zajedno, kao jedan tim, bili pravi partner našim klijentima i zajednicama.

Na ovaj način UniCredit će postati **banka za evropsku budućnost** - banka koja pruža usluge za sve zainteresovane strane i sposobna je osloboditi potencijale ljudi, preduzeća i zajednica širom Evrope te ih osnažiti na napredak.

Strateški plan „T25“

Poslovanje Banke u 2022. godini bilo je pod uticajem turbulentnih i izazovnih uslova koji su pogodili cijeli bankarski sistem u BiH. Rat u Ukrajini, rast inflacije i kamatnih stopa samo su neka od dešavanja koja su obilježila proteklu poslovnu godinu.

Uzimajući u obzir izmjenjene uslove poslovanja, nove procjene makroekonomskih pokazatelja te očekivanja u kretanjima kamatnih stopa, usvojen je novi trogodišnji strateški plan „T25“ za period od 2023. do 2025. godine. „T25“ strategijom Banka će isporučiti pozitivne rezultate akcionarima uz balansirani rast poslovanja i održavanje kapitalne snage.

Novi strateški plan optimizuje poslovanje Banke danas i gradi jasan dugoročni program za budućnost sa svrhom, rastom i stvaranjem vrijednosti za sve naše partnere i interesne strane, prateći sljedeće strateške imperativne i finansijske ambicije:

Rast i razvoj naše mreže klijenata, kroz promjene poslovnog modela i načina rada naših ljudi

- Kvalitetan rast zasnovan na radu sa postojećim i novim klijentima;
- Razvoj najboljih proizvoda i usluga, samostalno ili u saradnji sa vanjskim partnerima;
- Rast „*capital-light*“ poslovanja (sa manjim kapitalnim zahtjevima), kroz fokus na proizvode i usluge sa dodatnom vrijednošću za klijente;
- Efikasno upravljanje troškovima, uz dalje omogućavanje investicija;
- Odgovorno upravljanje rizicima.

Transformacija naših tehnologija kroz digitalizaciju i korištenje jedinstvenih informacionih platformi („Digital & Data“) i ugradnja principa održivosti u sve što radimo

- Centralizovano upravljanje u domenima u kojima s istim ostvarujemo dodatnu vrijednost;
- Interno osnaživanje ljudi unutar jasno definisanog okvira rizika i ponašanja;
- Redizajniranje operativnog modela;
- Novi način rada usredotočen na klijente;
- Voditi primjerom, težiti istim visokim stan-

dardima, koje tražimo od onih sa kojima posluje;

- Opremiti se alatima za podršku našim klijentima i zajednicama na putu ka ekološki osviještenom i društveno odgovornom poslovanju.

Ostvarenje finansijskog rezultata putem tri međusobno povezane poluge

- Odgovorno upravljanje troškovima i rizicima;
- Upravljanje kapitalom: generisanje organskog kapitala kroz povećanu profitabilnost, optimalnu alokaciju kapitala i aktivno upravljanje portfolijem;
- Ostvarenje neto prihoda, koje donosi profitabilnost iznad cijene kapitala, vođeno rastom prihoda od naknada i povratom tržišnog udjela.

Banka je dio panevropske UniCredit mreže, ujedinjene zajedničkom svrhom kroz osnaživanje uloge svih zaposlenih u postizanju napretka, ulaganje u digitalno poslovanje, vraćanje klijenta u fokus djelovanja, nov način rada za naše zaposlene i ciljani kapitalni model u koji je, kao i u sve ostale aspekte poslovanja, u potpunosti ugrađen princip održivosti.

Na našem putu pratimo osnovna načela Strategije UniCredit Grupe:

Optimizujemo danas: klijenti, ljudi i organizacije

Gradimo za budućnost, stavljajući naše klijente u srce svega što radimo i prateći strategiju usklađenog modela usluga i segmentacije klijenata, pojednostavljena procesa i zajedničke organizacione strukture. Koristimo naše tehnološke platforme i podatke i učvršćujemo naša načela kako bismo našim klijentima pružili najbolje proizvode i usluge. Razvijamo korporativna i individualna rješenja, koja služe svim našim klijentima, korištenjem prednosti, koje pruža velika bankarska grupacija i sveobuhvatnom ponudom najboljih proizvoda u klasi za sve naše klijente.

Uloga naših zaposlenih u poslovanju će dodatno ojačati unutar dobro definisanih smjernica za ponašanje te procjenu i preuzimanje rizika, kako bi napredovali i preuzeli odgovornost za odlučivanje, iskoristili prilike za razvoj talenata i tako doprinijeli vraćanju tržišnog udjela. To uključuje ujedinjenje iza jedne ambicije i zajedničkog cilja: osnaživanje zajednica za napredak.

Gradimo za budućnost: prednosti digitalizacije i informacionih platformi („Digital & Data“)

Digitalizacija je u središtu naše strategije i naša je krajnja ambicija biti istinski digitalna banka, što provodimo kroz četiri ključna projekta na nivou Banke: korisničko iskustvo, nova digitalna ponuda, elektronsko plaćanje i „cyber“ sigurnost.

Gradimo za budućnost: Održivost

Princip održivosti će biti ugrađen u našu korporativnu kulturu. Od sebe ćemo tražiti isti nivo odgovornosti i postizanje istih standarda, koje očekujemo od naših klijenata te ćemo ulagati i podržavati zajednice, unutar kojih djelujemo, kroz:

- smanjenje emisije štetnih plinova;
- korištenje obnovljive energije u našim prostorijama i prestanak upotrebe jednokratnih plastičnih predmeta;
- dodatni razvoj društvene odgovornosti i doprinos filantropskim inicijativama i obrazovanju mladih ljudi;
- predanost ispunjavanju naših globalnih politika, koje pokrivaju pitanja ekološke, društvene i upravljačke odgovornosti u poslovanju (ESG politike).

Finansijska ambicija: UNICREDIT UNLOCKED

Korišćenje naših potencijala daje nam priliku da povećamo finansijske ambicije. Makro pretpostavke isključuju neočekivana materijalna nepovoljna kretanja kao što je uticaj COVID-19 pandemije.

Naša finansijska ambicija se zasniva na šest stubova, koji će osigurati održivu efikasnost i profitabilan rast kroz:

- optimizaciju: poboljšanje operativne i kapitalne efikasnosti,
- investicije: novčana ulaganja u „Digital & Data“, ciljane inicijative rasta uključujući ESG,
- rast: rast neto prihoda, naknada i neto dobiti;
- povrat: povrat na kapital (RoTE),
- snagu: stabilni parametri kapitala, NPE ratio,
- raspodjelu rezultata: u skladu s organskim stvaranjem kapitala iz neto dobiti i razvojem rizikom ponderisane aktive.

Strateški plan se odnosi na više od bliske budućnosti. Radi se o postavljanju temelja Banke za njen dugoročni uspjeh i stabilnost i nakon 2025. godine.

Makroekonomsko okruženje u 2022. godini

Iako je prema početnim očekivanjima 2022. godina u globalnom ekonomskom smislu trebala biti obilježena završetkom pandemije i postati godinom potpunog ekonomskog oporavka, događaji koji su uslijedili doveli su do potpuno suprotnih efekata. Zajedno s Covidom, problemi u lancu snabdijevanja, koji su mučili preduzeća i potrošače, počeli su jenjavati, ali krajem februara 2022. godine započeo je rat u Ukrajini. Ovaj rat, koji je trajao kroz cijelu 2022. godinu i još uvijek traje, izazvao je velike poremećaje na svjetskim energetske tržištima (posebno za evropske zemlje koje su se oslanjale na ruski prirodni plin), a značajno je pridonio i problemu globalne inflacije. Nestašice hrane, uzrokovane ratom, pogoršavaju postpandemijsku inflaciju. Prekidi u lancu snabdijevanja takođe su glavni faktor koji je uticao na inflaciju, iako bi dio pritiska na snabdijevanju zapravo trebao biti povezan sa iznenadnim porastom potražnje. Prije sukoba, Rusija i Ukrajina su zajedno činile četvrtinu svjetskog izvoza pšenice, a Rusija je glavni dobavljač fosilnih goriva, posebno u Evropi.

Zapadne zemlje su zbog napada Rusije na Ukrajinu tokom godine uvele brojne ekonomske i finansijske sankcije Moskvi, pri čemu je Evropska unija donijela čak devet paketa kaznenih mjera, od koji posljednji 16. decembra. Sankcije su rezultirale vrtoglavih rastom cijena na globalnim tržištima energije. U svim regijama, hrana i gorivo su u prosjeku činili više od polovine inflacije ove godine. Na svjetskim berzama u 2022. godini cijene akcija su oštro pale zbog niza razloga, od rata u Ukrajini do slabosti kineske ekonomije.

Energetska pozicija BiH je složena, ali nije previše zabrinjavajuća. I dalje se preporučuje oprezan pristup snabdijevanju i potrošnji. Što

se tiče električne energije, BiH je neto izvoznik električne energije, gdje se otprilike jedna trećina ukupne proizvodnje (u "normalnim" godinama) može izvesti, što je čini manje ranjivom od mnogih zapadnoevropskih zemalja u smislu energetske sigurnosti. Ipak, vlasti preporučuju oprezan pristup potrošnji zbog visokih cijena i suše koja je uticala na proizvodnju u hidroelektranama.

Dugo je inflacija u BiH bila ispod inflacije u evrozoni, ali se u ovom periodu značajno povećala zbog snažnog uticaja većeg učešća cijena hrane i energije u potrošačkoj korpi. Cijene hrane i energije u BiH već su značajno porasle i prije nego što je započeo rat u Ukrajini, što je samo ubrzalo dodatni rast cijena. BiH ostaje vrlo izložena višim cijenama robe, sporijem ekonomskom rastu u Evropi, glavnim trgovinskim partnerima BiH. U decembru 2022. godine nivo cijena, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, veći je za 14,8%.

Vlasti u BiH su raspravljale o mogućim mjerama za ublažavanje inflacijskih pritisaka, u smislu smanjenja stopa PDV-a na pojedine grupe proizvoda, prije svega hranu i lijekove, dok bi pad prihoda bio nadoknađen rastom ukupnih prihoda zbog rasta cijena i kroz uvođenje posebne više stope PDV-a za neku grupu luksuzne robe. Takođe, jedna od inicijativa se odnosila i na ukidanje akcija na gorivo u određenom periodu. Međutim, nijedna od ovih mjera nije sprovedena. Umjesto njih, entitetske vlade su uvodile neke druge privremene mjere kojima bi se barem djelimično olakšao život i poslovanje u uslovima visoke inflacije poput: povećanja penzija veća od predviđenih, zabrana izvoza drvnih peleta i ograničavanje cijena peleta, subvencija računa za struju za neke kategorije

domaćinstva, 20% gornje granice cijena električne energije za preduzeća, neoporezivi iznos za zaposlene do 1.080 BAM. BiH računa i na energetske paket Evropske unije odobren za zemlje zapadnog Balkana, u iznosu od 500 miliona evra, od čega je 70 miliona evra namijenjeno direktno za saniranje posljedica poskupljenja energije za privredu i ugrožena domaćinstva u BiH.

I ovim potpuno vanrednim ekonomskim okolnostima u 2022. godini, ekonomski rast pokazao se snažnim u prvoj polovini godine uz BDP rast od 5,9%, podstaknut je snažnim ulaganjima i većom privatnom potrošnjom. U trećem kvartalu rast je usporio i iznosio je 2,6%. Domaća potražnja u prvoj polovini 2022. godine porasla je zahvaljujući jačanju ulaganja podržanih infrastrukturnim radovima i većom privatnom potrošnjom - ulaganja su posebno podstaknuta infrastrukturnim radovima i privatnim ulaganjima.

U junu 2022. godine Evropsko vijeće izrazilo je spremnost da BiH dodijeli status zemlje kandidata. Komisija je uslovno preporučila status kandidata za BiH. Preporuka podrazumijeva ispunjavanje osam uslova, od kojih je reforma pravosuđa na vrhu prioriteta. U decembru 2022. godine, šest godina nakon podnošenja zahtjeva, BiH je potvrđen status kandidata za Evropsku uniju. Važno je da BiH iskoristi reformski podsticaj potvrđivanja statusa kandidata za članstvo u EU.

Tokom 2022. godine kreditni rejting zemlje Bosne i Hercegovine je potvrđen od strane Moody's and Standard&Poor's agencija. Međunarodna rejting agencija Standard and Poor's (S&P) je u februaru 2022. godine potvrdila trenutni kreditni rejting BiH, „B“ sa stabilnim izgledima. Prema analitičarima S&P-a, kreditni rejting BiH mogao bi biti povećan ukoliko dođe do poboljšanja domaćih političkih prilika, uključujući veći nivo koncenzusa i manje konfrontacija, s fokusom na strukturne reforme i ekonomski rast. U julu 2022. godine Moody's Investor Service potvrdio je kreditni rejting BiH na B3 sa stabilnim izgledima. Moody's očekuje značajno usporavanje privredne aktivnosti tokom godine te procjenjuje rast BDP-a na oko 2,5% u 2022. i 2023. godini. Prema analitičarima, kreditni rejting mogao bi se povećati ako se provedu reforme koje bi ojačale upravljanje zemljom i rješavanje strukturnih izazova koji traju za mnoge godine te dovesti do vidljivog napretka na putu prema Evropskoj uniji.

Makroekonomska očekivanja

Glavni pokretači usporavanja privrednog rasta u 2023. godini vjerovatno će biti pad realnog dohotka (vjerovatno će rast realnih plata ostati negativan u 2023.), usporavanje priliva doznaka, uz pad vanjske potražnje (glavni trgovinski partneri zemlje u evrozoni suočavaju se s recesijom, dok se značajno usporavanje rasta očekuje u Hrvatskoj i Srbiji). Trend inflacije i očekivanja znatno su se pogoršali u 2022. godini i vjerovatno će proširiti svoj uticaj na kretanja cijena u 2023. godini. Očekuje se da će inflacija usporiti krajem 2023. i 2024. godine, podstaknuta umjerenim cijenama energije i hrane, ali nije vjerovatno da će pasti na nivoe koji su bili prije nedavnog povećanja cijena.

Bankarski sektor u 2022. godini

Tokom 2022. godine bankarski sektor BiH je doživio velike promjene, kako u finansijskom, tako i u strukturnom smislu. Moratorijum na plaćanje, koji je nadležno tijelo EU za restrukturiranje banaka nametnulo za Sberbank, rusku banku koja posluje u Evropi, doveo je do masovnog povlačenja depozita u dvije ispostave Sberbank koje posluju u BiH. Entitetske agencije za bankarstvo brzo su preuzele kontrolu i prodale ispostave dvjema domaćim bankama, ograničavajući time širenje trenda masovnog povlačenja depozita na druge banke. Banke u BiH su zadržale adekvatne zaštitne slojeve kapitala, solidnu dobit, dovoljnu likvidnost, kao i trend smanjenja učešća nekvalitetnih kredita.

Broj banaka na tržištu Bosne i Hercegovine je smanjen za 1 u odnosu na kraj 2021. godine i ukupno posluje 21 banka, s obzirom da je došlo do procesa pripajanja dvije banke u FBiH.

Američka središnja banka (Fed) i Evropska Centralna banka (ECB) su u 2022. godini započele s povećanjem kamatnih stopa kao odgovor na značajan porast inflacije. U julu 2022. godine ECB je povećala kamatne stope prvi put u 11 godina. Slijedilo je povećanje kamatnih stopa u septembru, koje je bilo najveće u istoriji ECB. Evropska Centralna banka (ECB) je tako tokom 2022. godine sprovela četiri povećanja kamatnih stopa (jul, septembar, oktobar i decembar), čime su stope izašle iz negativnog područja prvi put od 2014. Povećanjem kamatnih stopa ECB doprinosi smanjenju inflacije i svojim planiranim narednim koracima ponovo se vraća na put ciljane stope inflacije od 2%.

Kao nastavak na povećanje kamatnih stopa, u septembru 2022. godine, Agencija za bankarstvo RS i Agencija za bankarstvo FBiH donijele su Odluku o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa,

kako bi mogle pravovremeno djelovati na moguće negativne efekte na finansijski sistem, korisnike finansijskih usluga i ekonomiju BiH.

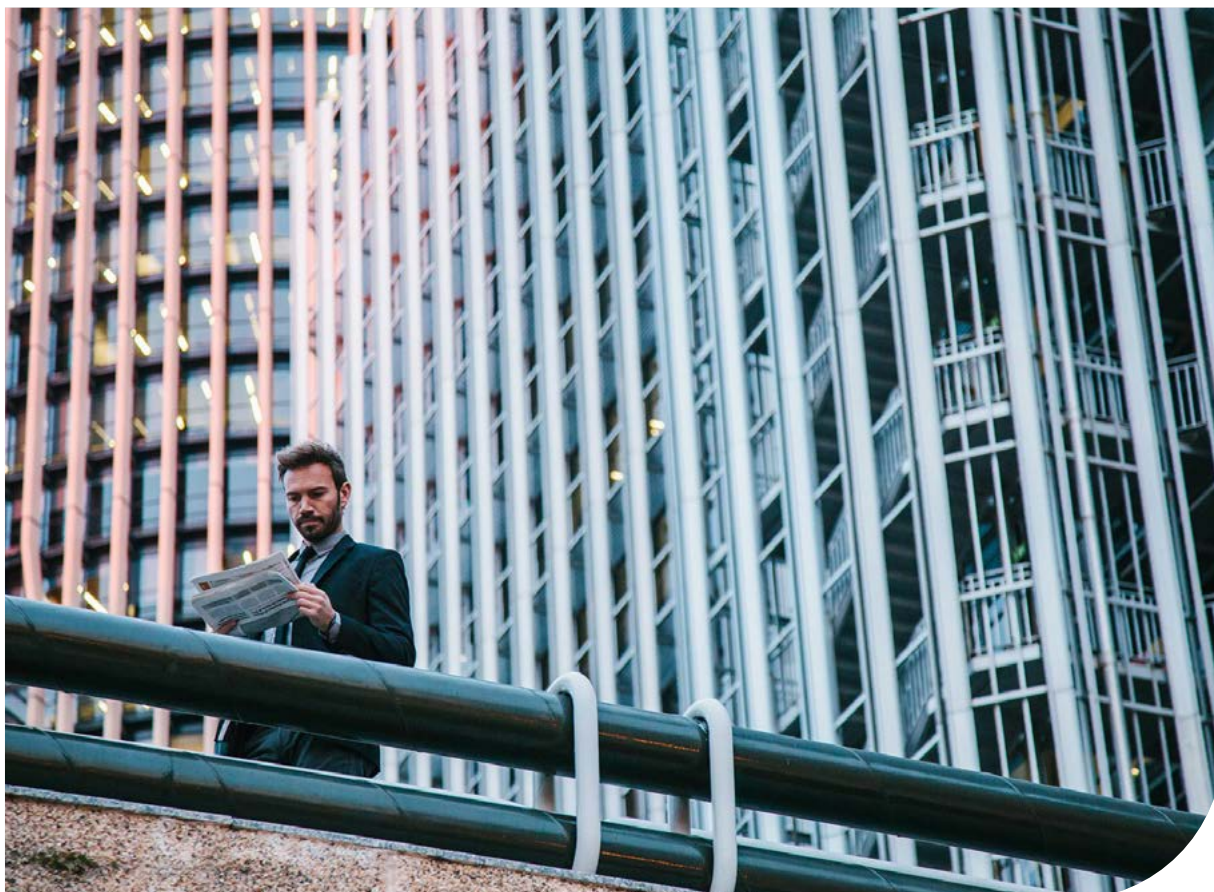
Porast kamatnih stopa u BiH nije imao istu dinamiku niti je pratio iste vrijednosti kamatnih stopa kao ECB. Centralna Banka BiH je u julu donijela Odluku kojom se naknada na sredstva iznad obavezne rezerve smanjuje sa -0,75% na -0,25%. Takođe, ovom odlukom se sa trenutnih -0,60% na -0,10% smanjuje naknada na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranoj valuti i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom. Na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti, BAM, naknada se ne obračunava. U decembru 2022. godine, Centralna Banka BiH je donijela novu Odluku o promjeni kamatnih stopa koja će stupiti na snagu 1. januara 2023. godine, na način da se na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti, BAM – obračunava i isplaćuje naknada po stopi od 25 baznih poena, na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom - obračunava i isplaćuje naknada po stopi od 10 baznih poena. Na sredstva iznad obavezne rezerve, naknada se ne obračunava.

Zadnji dostupni finansijski pokazatelji bankarskog sektora BiH za 3. kvartal 2022. godine, pokazuju da je bankarski sektor stabilan i profitabilan. Ukupna ostvarena dobit prije poreza u devet mjeseci 2022. godine iznosila je 421 miliona BAM, što je rast od 13,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupni prihodi sektora su zabilježili značajan godišnji rast, prvenstveno vođeni porastom nekamatnih prihoda (+18% g/g). Operativni troškovi sektora su porasli za 6,7% g/g, dok su troškovi rezervisanja ostvarili rast od 48% g/g.

U decembru 2022. godine volumeni kredita zabilježili su rast od +4,7% u odnosu na kraj 2021. godine. Istovremeno, volumeni depozita su zabilježili porast od +5,0% u odnosu na kraj 2021. godine, kao rezultat rasta depozita pravnih lica za 11,5%, dok su depoziti stanovništva zabilježili blagi pad volumena od 0,8%.

Očekivanja za bankarski sektor

S obzirom na makroekonomske projekcije, i u 2023. godini bankarski sektor će poslovati u uslovima prilično neizvjesne situacije u globalnom okruženju. S obzirom na usporeniji ekonomski rast u zemlji i okruženju, očekuje se da će stope rasta kredita biti nešto sporije nego u 2022. godini. Rezultat je to nastavka inflacijskog pritiska na potrošačku moć i realne plate, porast kamatnih stopa, ali i još uvijek neizvjesno okruženje za jačanje investicionih projekata.

Opis poslovanja

UniCredit Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka“) je licencirana poslovna banka sa sjedištem u Banjoj Luci, u Bosni i Hercegovini.

Kao pravni sljedbenik prve banke izgrađene na ovom području „Privilegovane zemaljske banke za BiH – Filijala Banja Luka“, osnovane 1910. godine, UniCredit Bank a.d. Banja Luka u svojim temeljima ima najdužu tradiciju bankarskog poslovanja u BiH. U istoriji dugoj više od 110 godina, ova banka je prošla kroz nekoliko različitih transformacija i uspješno poslovala u različitim pravnim i organizacionim oblicima.

Banka pruža potpunu ponudu finansijskih usluga pravnim i fizičkim licima u Republici Srpskoj, jednom od dva entiteta u BiH. Set bankarskih proizvoda i usluga, koje pruža Banka, uključuje sve vrste poslovanja sa stanovništvom, malim i srednjim preduzećima, korporativno i investiciono bankarstvo, poslovanje sa finansijskim institucijama i javnim sektorom te međunarodno poslovanje.

Banka aktivno učestvuje u implementaciji novih, razvojnih projekata u bankarskom sektoru i svojim angažmanom doprinosi promovisanju odgovornog poslovanja u pogledu usklađenosti i operativnih rizika, kao i primjeni najviših standarda u izvještavanju i razmjeni znanja i iskustava stečenih kroz bogato iskustvo i pripadnost UniCredit Grupi.

Koristeći upravo najbolje prakse banaka članica UniCredit Grupe, a uzimajući u obzir specifičnosti i istinske potrebe naših klijenata, nastojimo im osigurati integrisani pristup našim proizvodima i uslugama kroz pojednostavljene procedure. Time, osim što povećavamo efikasnost rada, nastojimo omogućiti klijentima jednostavnost i lakoću u poslovanju sa Bankom.

Konstantno unapređenje našeg poslovnog modela i ponude proizvoda za fizička i pravna lica, dugoročni i partnerski odnosi sa našim klijentima te podrška razvoju naše privrede, kroz projekte od javnog i društvenog značaja, ostaju i dalje osnovni prioriteti našeg poslovanja.

Karta mreže filijala

Pregled poslovnih segmenata

SEGMENT MALOPRODAJE

Organizacija

Segment Maloprodaje za klijente obezbjeđuje široku paletu proizvoda i usluga, kroz dva područja poslovanja - Lično i Preduzetničko bankarstvo. Upravlja mrežom poslovnih jedinica i direktnim kanalima distribucije poput bankomata, mobilnog i elektronskog bankarstva.

Poslovna mreža Banke je tokom 2022. godine bila podijeljena u četiri geografski i privredno povezane regije (banjalučko - prijedorsku, dobojsko - gradišku, sarajevsko - bijeljinsku i trebinjsko - fočansku), sa ukupno 32 organizacione jedinice na kraju 2022. godine.

Maloprodaja u svom portfoliju broji više od 125 hiljada aktivnih klijenata u okviru segmenta fizičkih lica i mikro biznisa.

Ciljevi Maloprodaje su konstantno usmjereni na unapređenje odnosa sa postojećim i akviziciju novih klijenata, uz kontinuirano unapređenje i razvoj proizvoda i usluga, ali i jasan fokus na digitalne proizvode i dalji razvoj alternativnih kanala, ubrzanje procesa digitalne transformacije, kao i sinergiju u pristupu klijentima zajedno sa segmentom Korporativnog bankarstva. Maloprodaja analizira i unapređuje ključne procese i prilagođava se novim uslovima na tržištu, koji sve više ukazuju na potrebu ubrzanog prelaska klijenata sa tradicionalnih na digitalne kanale, njihovu edukaciju o istima, ali i poboljšanje brzine usluge i zadovoljstva klijenata.

Poslovne aktivnosti u 2022. godini

Volumen kredita Maloprodaje na kraju 2022. godine iznosio je 497,7 miliona BAM (-5,0% u poređenju sa decembrom 2021. godine). Tržišno učešće u kreditima fizičkih lica iznosi 17,5% u Republici Srpskoj (-82bp u poređenju sa krajem 2021. godine) s krajem septembra 2021. godine.

Depoziti Maloprodaje iznose 547,9 miliona BAM na kraju 2022. godine (-9,4% u poređenju sa decembrom 2021. godine). Tržišno učešće u depozitima fizičkih lica iznosi 12,3% (-60bp u poređenju sa krajem 2021. godine) u Republici Srpskoj s krajem septembra 2021. godine.

Razvoj proizvoda Banke nastavljen je u 2022. godini, u području unapređenja kvaliteta servisa i usluga, kao i kroz pojednostavljenje i ubrzanje procesa. Fokus u 2022. godini bio je na povećanju stepena digitalizacije (mobilno i internet bankarstvo, ATM, kartice), „End to end“ aplikacija za odobravanje kredita (Consumer finance platforma) je unapređivana u toku godine te su intezivirane aktivnosti na implementaciji modula za kredite pravnih lica, koji se bazira na istoj platformi (SME alat), razvoj i uvođenje proizvoda osiguranja te implementacija operativnog CRM-a (alat za podršku prodajnim aktivnostima).

Digitalizacija i jačanje direktnih kanala prepoznati su kao ključni pravac razvoja, u čemu značajno mjesto zauzima mobilno bankarstvo. Savremene tehnologije nam pružaju mogućnost da putem mobilnog telefona pristupimo svom računu u Banci i izvršimo željene transakcije u bilo koje vrijeme i sa bilo kojeg mjesta, čime samo bankarstvo poprima karakteristike globalnog.

SEGMENT KORPORATIVNOG BANKARSTVA

Organizacija

Segment Korporativnog bankarstva posluje sa velikim i srednjim domaćim poslovnim subjektima, javnim i finansijskim sektorom, kao i sa internacionalnim klijentima kojima, uz proizvode finansiranja, takođe nudi proizvode iz domena globalnog transakcionog bankarstva i finansijskih tržišta.

Posredstvom poslovnih centara Mala preduzeća, Srednja preduzeća, Finansijski, javni i internacionalni klijenti, Banka pokriva cijelo područje Republike Srpske i vodi poslovne odnose sa više od osamsto klijenata, velikih i srednjih po veličini prihoda.

Poslovne aktivnosti u 2022. godini

Ključni fokus Korporativnog bankarstva u 2022. godini bio je na učešću u finansiranju značajnih projekata, kako u javnom, tako i u privatnom sektoru, intenzivnijem korišćenju kreditnih linija i sredstava Garantnog fonda i usmjeravanju klijenata na veće korišćenje direktnih kanala.

Stanje kredita korporativnih klijenata, sa ukupnim bruto iznosom kredita na kraju 2022. godine iznosili su 377,5 miliona BAM (-31,3% u odnosu na kraj 2021. godine), dok su depoziti korporativnih klijenata iznosili 515,6 miliona BAM (-18,6% u odnosu na kraj 2021. godine). Zaključno sa septembrom 2022. tržišno učešće u kreditima pravnih lica na tržištu Republike Srpske iznosilo je 15,4% (-394bp u poređenju sa krajem 2021. godine), a u dijelu depozita tržišno učešće iznosilo je 16,7% (-298bp u poređenju sa krajem 2021. godine).

Banka je, takođe, pružala podršku domaćim kompanijama posredstvom projekata u području obnovljive energije i poboljšanja energetske efikasnosti, kao i malim i srednjim preduzećima, u saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Pored mnoštva komercijalnih aktivnosti, važno je istaći da smo u oba poslovna segmenta, i u Maloprodaji i u Korporativnom bankarstvu, nastavili intenzivno raditi na jačanju kvaliteta ljudskih resursa kao jednom od ključnih preduslova za rast i dugoročnu održivost i stabilnost Banke.

Finansijski pregled poslovanja Banke

Banka je u izvještajnom periodu poslovala u skladu sa Zakonom o bankama RS i odlukama, koje je propisala Agencija za bankarstvo Republike Srpske (u daljem tekstu: ABRS), kao i drugim važećim zakonskim i podzakonskim propisima te sastavljala izvještaje, koje su propisali ABRS i druge domaće institucije, kao i izvještaje za većinskog vlasnika (upravljačke i za potrebe izrade konsolidovanih izvještaja na nivou UniCredit Grupe).

FINANSIJSKI POKAZATELJI

Banka je u 2022. godini ostvarila pozitivne rezultate poslovanja, uz istovremeno očuvanje snažne kapitalne pozicije i balansiran pristup prodajnim aktivnostima.

Pregled finansijskih pokazatelja, u hiljadama BAM	2022	2021	+/-
Bilans uspjeha			
Ukupni operativni prihodi	67 157	62 401	7,6%
Ukupni operativni troškovi	(38 171)	(35 822)	6,6%
Dobit prije oporezivanja	25 664	26 798	-4,2%
Neto dobit za godinu	23 379	25 342	-7,7%
Bilans stanja			
Kredit i potraživanja od komitenata	828 527	1 029 838	-19,5%
Depoziti i krediti od komitenata	1 063 610	1 237 924	-14,1%
Kapital i rezerve	281 802	256 583	9,8%
Ukupna aktiva	1 436 111	1 677 075	-14,4%
Adekvatnost kapitala			
Ukupna rizična aktiva (RWA)	756 206	914 858	-17,3%
Priznati kapital (regulatorni kapital)	209 015	208 341	0,3%
Koeficijent adekvatnosti kapitala (CAR)	27,6%	22,8%	4,9pp
Pokazatelji poslovanja			
C/I ratio, Ukupni operativni troškovi/ukupni operativni prihodi	56,8%	57,4%	-0,6pp
ROAE Prinos na prosječan kapital	8,3%	9,9%	-1,6pp
ROAA Prinos na prosječnu neto aktivu	1,6%	1,5%	0,1pp
L/D ratio, Odnos kredita i depozita komitenata	77,9%	83,2%	-5,3pp
Broj zaposlenih	422	437	-15
Broj poslovnica	32	35	-3

BILANS USPJEHA

Ostvarena neto dobit u 2022. godini iznosi 23,4 miliona BAM i manja je za 7,7% od dobiti ostvarene u prethodnoj godini, najvećim dijelom zbog većih operativnih troškova poslovanja i manjih pozitivnih efekata rezervisanja na hartije od vrijednosti, dok su operativni prihodi veći za 7,6% g/g.

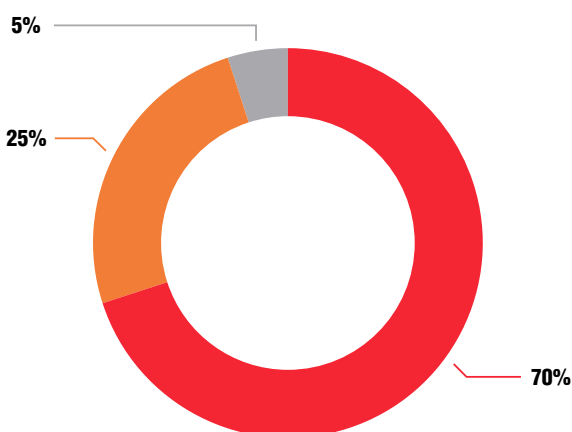
Ukupan operativni prihod u 2022. godini iznosi 67,2 miliona BAM, što je za 7,6% više u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat manjih rashoda od kamata, većih prihoda od naknada te rasta prihoda od trgovanja.

Ukupni operativni troškovi u 2022. godini iznose 38,2 miliona BAM i bilježe rast od 6,6% u odnosu na prethodnu godinu, uglavnom kao rezultat rasta troškova zaposlenih i troškova konsultantskih usluga.

Imajući u vidu da su Operativni prihodi imali veću stopu rasta od Operativnih troškova, ključni parametar efikasnosti C/I ratio (odnos troškova i prihoda) iznosi 56,8 i poboljšan je za 0,6pp u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon: Struktura operativnog prihoda i struktura operativnih troškova

Struktura operativnog prihoda

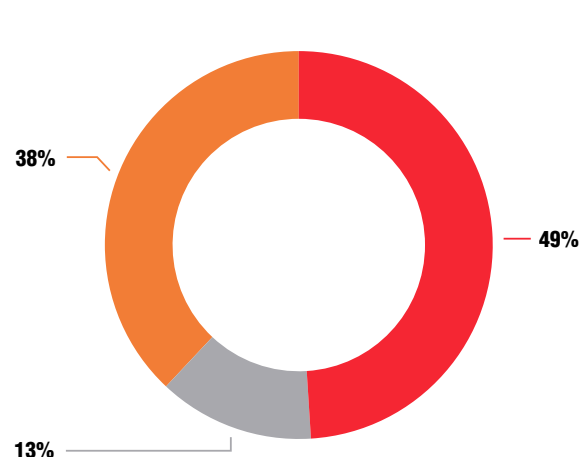
- Neto prihod od kamata (70%)
- Neto prihodi od naknada i provizija (25%)
- Ostale stavke prihoda (5%)

Neto prihod od kamata ostvaren je u iznosu od 46,9 miliona BAM, što je za 3,0% više u odnosu na isti period prethodne godine te čini 70% ukupnog operativnog prihoda Banke. Rast neto kamatnog prihoda u odnosu na prethodnu godinu rezultat je smanjenja kamatnih rashoda te rasta kamatnih prihoda od kredita g/g za 2,5%, koji su u potpunosti kompenzovali pad kamatnih prihoda po osnovu hartija od vrijednosti.

Neto prihod od naknada i provizija iznosi 16,8 miliona BAM, što je za 13,4% više u odnosu na isti period prethodne godine te čini 25% ukupnog operativnog prihoda. Povećavanje naknada je uglavnom rezultat većeg ostvarenja naknada platnog prometa, naknada kartičnog poslovanja te po osnovu kupoprodaje valute.

Ostale stavke prihoda obuhvataju neto dobiti od trgovanja i kursnih razlika u iznosu od 3,5 miliona BAM, prihodi od

Struktura operativnih troškova

- Troškovi zaposlenih (49%)
- Ostali troškovi (38%)
- Troškovi amortizacije (13%)

dividende i učešća u kapitalu u iznosu od 4 hiljade BAM te zajedno čine 5% ukupnog operativnog prihoda Banke i značajno su viši i to za 66,9% g/g.

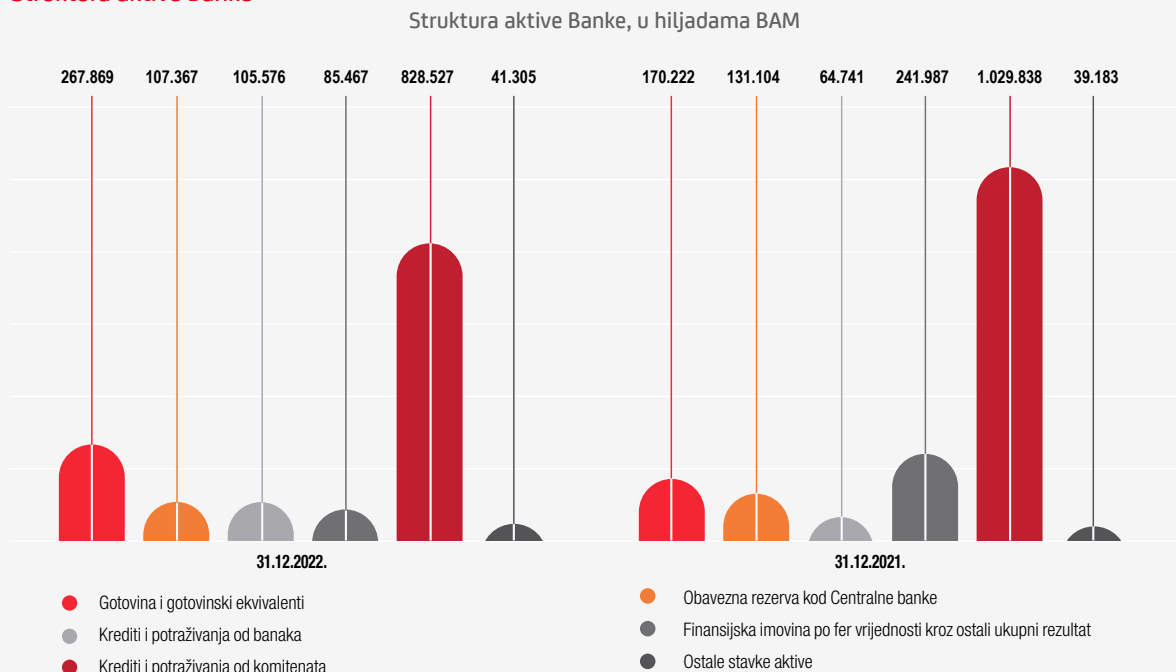
Ukupni operativni troškovi iznose 38,2 miliona BAM što je za 6,6% više u odnosu na isti period prethodne godine. Troškovi zaposlenih iznose 18,6 miliona BAM i bilježe rast od 5,4% u odnosu na prethodnu godinu te čine 49% ukupnih operativnih troškova. Ostali administrativni troškovi sa 14,4 miliona BAM učestvuju sa 38% u ukupnim operativnim troškovima, dok troškovi amortizacije materijalne i nematerijalne imovine iznose 5,1 milion BAM i čine 13% ukupnih operativnih troškova. Zabilježeni rast ukupnih operativnih troškova u odnosu na prethodnu godinu najvećim dijelom je rezultat rasta troškova zaposlenih i ostalih troškova (troškovi konsultantskih usluga).

Bilans stanja

AKTIVA

Na kraju 2022. godine, ukupna aktiva Banke iznosi 1,4 milijarde BAM i ista je niža za 14,4% u odnosu na isti period prošle godine zbog smanjenja kredita i potraživanja od komitenata i portfolija hartija od vrijednosti.

Struktura aktive Banke

U strukturi aktive Banke najznačajniji udio od 57,7% imaju krediti i potraživanja od komitenata koji iznose 828,5 miliona BAM i bilježe pad od 19,5% u odnosu na kraj prethodne godine. Krediti i potraživanja od banaka iznose 105,6 miliona BAM, a zajedno sa obaveznom rezervom kod Centralne banke BiH u iznosu od 107,4 miliona BAM, gotovinom i gotovinskim ekvivalentima u iznosu od 267,9 miliona BAM čine trećinu ukupne aktive Banke.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat učestvuje sa 5,9% u ukupnoj aktivi Banke. Ista iznosi 85,5 miliona BAM, što je značajno manje u odnosu na prethodnu godinu zbog manjeg ulaganja u nove hartije od vrijednosti i prodaje dijela postojećeg portfolija.

Ostale stavke aktive čine finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, materijalna i nematerijalna imovina, odložena poreska sredstva i ostala aktiva.

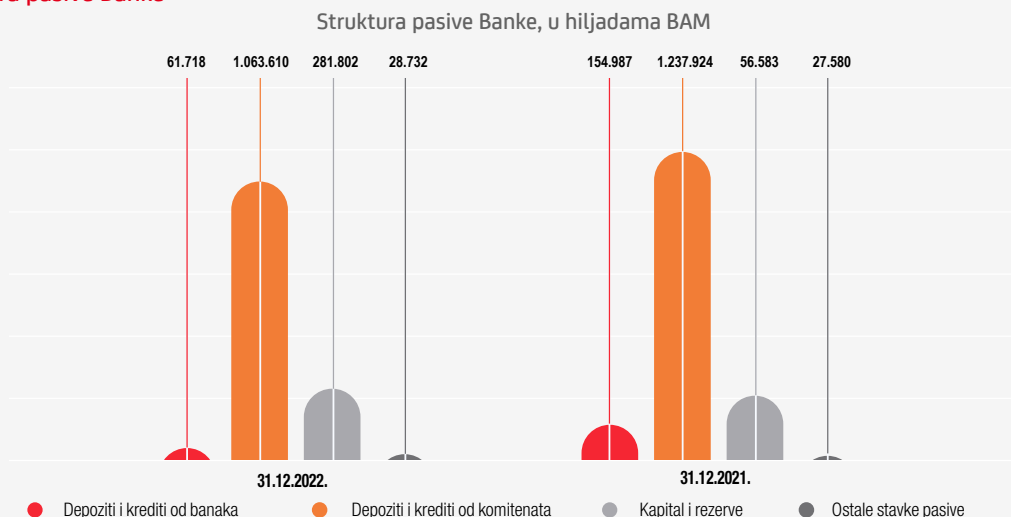
U strukturi krediti i potraživanja od komitenata, krediti pravnim licima čine 45%, a krediti fizičkim licima 55% učešća. Neto krediti pravnim licima na dan 31. decembar 2022. godine iznose 375 miliona BAM, dok neto krediti fizičkim licima iznose 453,5 miliona BAM.

Bruto krediti plasirani pravnim licima smanjeni su za 31,1%, dok su bruto krediti plasirani fizičkim licima manji za 4,2% u poređenju sa krajem prethodne godine.

PASIVA

U strukturi pasive Banke, najznačajnije učešće imaju depoziti i krediti od komitenata (74%). Ukupni depoziti i krediti od komitenata iznose 1.063,6 miliona BAM i manji su za 14,1% u odnosu na stanje na kraju prethodne godine. Depoziti i krediti od banaka iznose 61,7 miliona BAM, što je za 60,2% manje u odnosu na kraj prethodne godine.

Struktura pasive Banke

U strukturi depozita i kredita od komitenata, depoziti i uzeti krediti od pravnih lica čine 53%, dok depoziti fizičkih lica čine 47%.

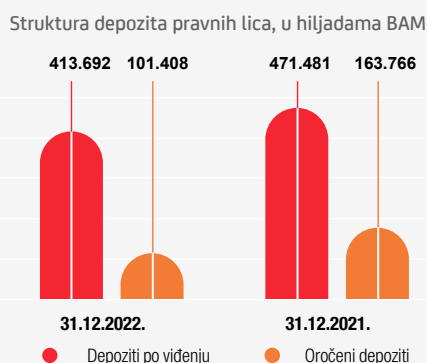
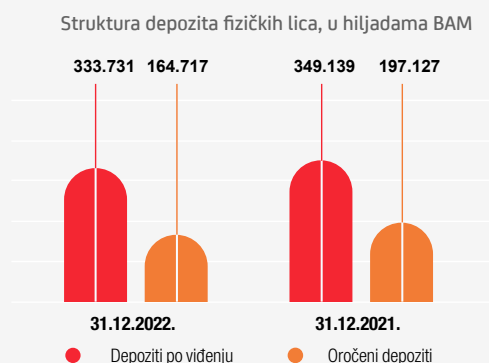
Depoziti pravnih lica, koji uključuju i depozite preduzetnika, su na kraju 2022. godine iznosili 515,1 milion BAM, što je za 18,9% manje u odnosu na kraj prethodne godine.

Depoziti po viđenju pravnih lica čine 80,3%, dok oročeni depoziti čine 19,7% ukupnih depozita pravnih lica.

Depoziti fizičkih lica iznosili su 498,4 miliona BAM, što je za 8,8% manje u poređenju sa prethodnom godinom. Depoziti po viđenju fizičkih lica čine 67%, dok oročeni depoziti čine 33% ukupnih depozita fizičkih lica.

L/D ratio kao odnos kredita i depozita komitenata iznosi 77,9% i niži je za 5pp u odnosu na isti period prošle godine kao posljedica većeg smanjenja kreditnog portfolia klijenata u odnosu na smanjenje depozita od klijenata.

Struktura depozita pravnih i fizičkih lica

KAPITAL I REZERVE

Kapital i rezerve Banke na kraju 2022. godine iznose 281,8 miliona BAM, što je za 9,8% ili 25,2 miliona BAM više u odnosu na kraj prethodne godine. Neto povećanje kapitala u navedenom iznosu najvećim dijelom rezultat je ukupno

ostvarene dobiti u 2022. godini u iznosu od 23,4 miliona BAM te pokrivanja negativnog efekta regulatornih rezervi za kreditne gubitke iz zadržane dobiti, u iznosu od 5 miliona BAM.

Adekvatnost kapitala sa 31.12.2022. iznosi 27,6% (značajno iznad regulatornog minimuma od 12%) i veća je za 4,9pp u odnosu na isti period prošle godine.

Rukovodstvo i organizacija upravljanja

U skladu sa Zakonom o bankama RS i Statutom Banke, organi Banke su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava Banke. Banka ima i Odbor za reviziju i druge odbore u skladu sa propisima.

SKUPŠTINA BANKE

Skupštinu Banke čine akcionari. Skupštinom predsjedava i odluke potpisuje predsjednik Skupštine, kojeg biraju prisutni akcionari na početku svakog zasjedanja.

Na dan 31.12.2022. godine, Banka je imala ukupno 55 akcionara, od kojih najveće učešće ima UniCredit S.p.A, Milano sa 99,608% učešća u ukupnom kapitalu Banke.

Akcionarski kapital Banke na dan 31.12.2022. godine iznosi 97.055 hiljada BAM, a sastoji se od 138.650 običnih akcija klase „B“, nominalne vrijednosti 700,00 BAM po jednoj akciji.

Prema vlasničkoj strukturi akcionara, privatni kapital učestvuje sa 99,96% i zadružni sa 0,04% u ukupnom kapitalu Banke, a prema porijeklu kapitala 99,7% čini strani kapital, a 0,3% domaći kapital.

Obične akcije klase „B“ daju pravo na jedan glas u Skupštini Banke. Vlasnici običnih akcija imaju pravo upravljanja Bankom, pravo učešća u dobiti i druga prava utvrđena Statutom, zakonskim i drugim propisima.

NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor nadzire poslovanje Banke i rad Uprave, utvrđuje prijedlog poslovne politike i strategije Banke te plan poslovanja i podnosi ih Skupštini Banke na konačno usvajanje. Donosi opšta akta i ima druge nadležnosti normirane

Zakonom o bankama Republike Srpske i Statutom Banke. Nadzorni odbor ima predsjednika i četiri člana, koje biraju akcionari na Skupštini Banke na period od četiri godine.

Članovi Nadzornog odbora Banke u 2022. godini su:

1.	Pasquale Giamboi	predsjednik	UniCredit S.p.A.
2.	Daniel Svoboda	zamjenik predsjednika	UniCredit S.p.A.
3.	Margherita Giulia Cerqui	član	UniCredit S.p.A.
4.	Vedran Stanetić	član	Nezavisni član
5.	Zoran Vasiljević	član	Nezavisni član

UPRAVA BANKE

Uprava Banke organizuje rad, vodi poslovanje i zastupa Banku. Upravu Banke imenuje Nadzorni odbor, uz prethodno pribavljenu saglasnost Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Članovi Uprave Banke u 2022. godini su:

1.	Gordan Pehar	predsjednik Uprave Banke
2.	Jasminka Bajić	član Uprave Banke zadužen za Finansije
3.	Dragana Janjić	član Uprave Banke zadužen za Upravljanje rizicima do 28. februara 2023. godine
4.	Željko Kišić	član Uprave Banke zadužen za Maloprodaju i Korporativno bankarstvo
5.	Roland Viskupić	član Uprave Banke zadužen za Podršku poslovanju
6.	Anita Grabner	član Uprave Banke zadužen za Ljudske resurse do 31.01.2022. godine
	Diana Bevanda	v.d. člana Uprave Banke zadužen za Ljudske resurse od 01.02.2022. do 01.03.2022. član Uprave zadužen za potencijale i korporativnu kulturu od 01.03.2022.godine

ODBOR ZA REVIZIJU

Odbor za reviziju odgovoran je za nadzor sprovođenja interne revizije i angažovanje spoljne revizorske kuće, koja će obavljati reviziju finansijskih izvještaja te ima ostale nadležnosti normirane Zakonom o bankama Republike Srpske i Statutom Banke.

Odbor za reviziju sastoji se od tri člana, koja imenuje Nadzorni odbor na period od četiri godine. Članovi Odbora za reviziju Banke u 2022. godini su:

1.	Jelena Poljašević	predsjednik	Nezavisni član
2.	Ante Križan	član	Zagrebačka banka d.d., Zagreb.
3.	Graziana Mazzone	član	UniCredit SpA

ZAPOSLENI

Banka je na dan 31.12.2022. godine imala ukupno 422 radnika.

Posvećeni smo svojoj ulozi u društvu i nastojimo djelovati kao pokretač društvenog napretka, kako bismo pomogli i osnažili lokalnu zajednicu te našim radnicima pružili najbolje mjesto za rad.

Sa aspekta upravljanja ljudskim potencijalom nastojimo kreirati prijateljsko radno okruženje, puno podrške, gdje su lične vrijednosti ključne kako bismo donijeli promjenu. Cijenimo ravnotežu između posla i onoga što je izvan njega, stoga jako puno polažemo u kreiranje fleksibilnog radnog okruženja, prilagođenog potrebama naših kolegica i kolega.

Banka kroz različite programe prati i unapređuje aktivnosti koje značajno utiču na iskustvo radnika. Bez obzira na izazovnu situaciju u toku godine, svjesni smo da naš dalji razvoj i uspjeh zavisi od kvaliteta i posvećenosti naših zaposlenih te kontinuirano radimo na unapređenju znanja i kompetencija, kao i unapređenju uslova rada svih zaposlenih. Kroz razvojne aktivnosti posebnu pažnju posvećujemo treninzima prodajnog osoblja, rukovodilaca i zaposlenih visokog potencijala, identifikovanih kao talenti. Zbog izuzetnog značaja uvođenja novih zaposlenih i novoimenovanih rukovodilaca u posao, u toku 2022. godine nastavili smo sa provođenjem uvođenja u posao tzv. onboarding. U skladu sa potrebama i dinamikom

unutar Banke u toku 2022. godine imali smo preko 40 novozaposlenih radnika, a određeni broj kolega imenovan je na rukovodeće pozicije unutar Banke. Banka redovno radi na planiranju sukcesije za sva rukovodeća radna mjesta, razvoju potencijalnih kandidata, što nam omogućuje da, u slučaju promjena, bez većih poteškoća popunimo rukovodeća radna mjesta.

Sve prethodno nabrojane aktivnosti sadrže naše osnovne vrijednosti: integritet, odgovornost i briga o radnicima, koje nam daju smjernice u svemu što radimo svakodnevno.

Organizациона структура Banke na dan 31. decembar 2022. godine

Poslovna mreža UniCredit Bank a.d. Banja Luka na dan 31.12.2022

FILIJALA	ADRESA	GRAD	BROJ TELEFONA:
BESPLATNA INFO LINIJA			080/051-051
BANJALUČKO-PRIJEDORSKA REGIJA			
FILIJALA BANJA LUKA	Marije Bursač 7	Banja Luka	051/243-200
FILIJALA BANJA LUKA 2	Jevrejska 50	Banja Luka	051/246-662
FILIJALA BANJA LUKA 3	Carice Milice 2	Banja Luka	051/246-645
FILIJALA BANJA LUKA 4	Bulevar srpske vojske 8	Banja Luka	051/243-441
FILIJALA ČELINAC	Kralja Petra I Karađorđevića 65	Čelinac	051/551-144
FILIJALA KOTOR VAROŠ	Cara Dušana 28	Kotor Varoš	051/783-260
FILIJALA MRKONJIĆ GRAD	Svetog Save 13	Mrkonjić Grad	050/212-948
FILIJALA ŠIPOVO	Prve šipovačke brigada 1	Šipovo	050/371-338
FILIJALA PRIJEDOR	Vožda Karađorđa 9	Prijedor	052/240-385
FILIJALA NOVI GRAD	Karađorđa Petrovića 33	Novi Grad	052/751-756
FILIJALA KOZARSKA DUBICA	Svetosavska 41	Kozarska Dubica	052/416-346
DOBOJSKO-GRADIŠKA REGIJA			
FILIJALA LAKTAŠI	Karađorđeva 63	Laktaši	051/532-215
FILIJALA GRADIŠKA	Vidovdanska bb	Gradiška	051/813-412
FILIJALA SRBAC	Mome Vidovića 17	Srbac	051/740-251
FILIJALA DOBOJ	Karađorđeva 1	Doboj	053/490-351
FILIJALA TESLIĆ	Svetog Save 77	Teslić	053/431-501
FILIJALA DERVENTA	Kralja Petra 1 Karađorđevića bb	Derventa	053/312-212
FILIJALA ŠAMAC	Svetosavska 9	Šamac	054/490-116
FILIJALA PRNJAVOR	Svetog Save 25	Prnjavor	051/660-295
SARAJEVSKO-BIJELJINSKA REGIJA			
FILIJALA BIJE LJINA	Patrijarha Pavla 3a	Bijeljina	055/221-285
FILIJALA UGLJEVIK	Ulica Ćirila i Metodija bb	Ugljevik	055/771-302
FILIJALA ZVORNIK	Karađorđeva bb	Zvornik	056/214-147
FILIJALA BRATUNAC	Svetog Save bb	Bratunac	056/411-214
FILIJALA PALE	Milana Simovića bb	Pale	057/203-022
FILIJALA LUKAVICA	Spasovdanska 31	Lukavica	057/318-299
FILIJALA SOKOLAC	Cara Lazara bb	Sokolac	057/401 062
FILIJALA ROGATICA	Srpski sloge bb	Rogatica	058/420-092
TREBINJSKO-FOČANSKA REGIJA			
FILIJALA TREBINJE	Kralja Petra Prvog Oslobođioca br. 22	Trebinje	059/270-625
FILIJALA BILEĆA	Kralja Aleksandra 14	Bileća	059/370-066
FILIJALA GACKO	Trg Save Vladislavića bb	Gacko	059/471-530
FILIJALA NEVESINJE	Nevesinjskih ustanika 27	Nevesinje	059/610-471
FILIJALA FOČA	Njegoševa 10	Foča	058/220 972

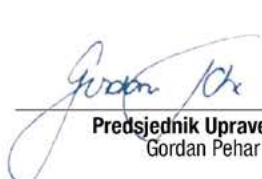
Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna da obezbijedi da se finansijski izvještaji sastavljaju za svaki finansijski period u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja UniCredit Bank a.d. Banja Luka ("Banka") i o rezultatima njenog poslovanja i o novčanim tokovima i odgovoran je za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, kako bi se omogućila priprema takvih finansijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava Banke ima generalnu odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj razumno dostupni za zaštitu imovine Banke i za sprečavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Prilikom pripreme ovih finansijskih izvještaja, odgovornost Uprave Banke uključuje obezbjeđenje:

- da se odgovarajuće računovodstvene politike biraju i zatim dosljedno primjenjuju;
- da su prosuđivanja i procjene razumne i razborite;
- da se poštuju važeći računovodstveni standardi, pri čemu se sva materijala značajna odstupanja objelodanjena i objašnjena u finansijskim izvještajima; i
- da su finansijski izvještaji pripremljeni na principu nastavka poslovanja, osim ako nije primjereno pretpostaviti da će Banka nastaviti s poslovanjem.

Uprava je odgovorna za podnošenje godišnjeg izvještaja Banke Nadzornom odboru zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega je Nadzorni odbor dužan da odobri finansijske izvještaje. Finansijski izvještaji na stranicama 32 do 130 su odobreni od strane Uprave za izdavanje Nadzornom odboru, a u ime Banke potpisani su u nastavku:

Predsjednik Uprave Banke
 Gordan Pehar

Član Uprave Banke
 Jasminka Bajić

Član Uprave Banke
 Željko Kisić

Član Uprave Banke
 Roland Viskupić

Član Uprave Banke
 Diana Bevanda

UniCredit Bank a.d. Banja Luka
 Marije Bursać 7
 78000 Banja Luka
 Bosna i Hercegovina

21. april 2023. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima UniCredit Bank a.d. Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja UniCredit Bank a.d. Banja Luka („Banka”), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2022. godine, izvještaj o dobitku ili gubitku i ostalom ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za tada završenu godinu te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2022. godine i njenu finansijsku uspješnost i njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku *Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odboraza međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom)* i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom prosuđivanju, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja za tekući period. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu našerevizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata

Na dan 31. decembra 2022. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 875,2 miliona KM, pripadajuće umanjeње vrijednosti: 46,7 miliona KM i gubici od umanjeња vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 6,0 miliona KM (31. decembar 2021.: bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 1.073,2 miliona KM, pripadajuće umanjeње vrijednosti: 43,4 miliona KM i gubici od umanjeња vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 4,5 miliona KM).

Vidjeti Značajne računovodstvene politike, Napomenu 2.10 Korištenje procjena i pretpostavki i ključni izvori procjene neizvjesnosti, Napomenu 5.5 Krediti i potraživanja od klijenata te Napomenu 7.1 Kreditni rizik.

Ključno revizijsko pitanje

Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu Uprave o očekivanim kreditnim gubicima (eng. „ECLs“) unutar kredita i potraživanja od klijenata (zajedno, „kreditni“, „izloženost“) na izvještajni datum. Usredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa umanjeња vrijednosti zahtjeva kompleksne i subjektivne procjene i pretpostavke od strane Uprave.

Banka obračunava ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske („ABRS“), koja objedinjuje zahtjeve MSFI 9 „Financijski instrumenti“ sa propisanim minimalnim zahtjevima za rezervisanje od strane ABRS-a.

Umanjenje vrijednosti prihodujućih izloženosti (Faza 1 i Faza 2 po hijerarhiji računovodstvenog okvira) i Faza 3 za pojedinačne izloženosti ispod 50 hiljada KM određuju se temeljem tehnika modeliranja koje se oslanjaju na ključne parametre kao što su vjerovatnost nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. PD), izloženost utrenutku statusa neispunjenja obaveza (eng. EAD) i gubitak zbog nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. LGD), uzimajući u obzir istorijsko iskustvo, prepoznavanje izloženosti kod kojih je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta i informacije o predviđanjima budućih kretanja, kao i specifična pravila ABRS-a u pogledu primjene različitih minimalnih stopa gubitaka (zajedno „kolektivno umanjeње vrijednosti“).

Očekivani kreditni gubici za Faza 3 (neprihodujuće) izloženosti (jednako ili iznad 50 hiljada KM) procjenjuju se na individualnoj osnovi temeljem analize diskontovanih novčanih tokova. Ovaj proces uključuje subjektivnost i oslanjanje na niz značajnih pretpostavki, uključujući i očekivane prilive od realizacije pripadajućeg kolaterala i minimalnog perioda potrebnog za prodaju kolaterala, kao i specifična pravila ABRS-a u pogledu primjene različitih stopa gubitaka

Dok je kreditno okruženje u 2022. godini odražavalo oporavak od pandemije COVID-19, ono je takođe odražavalo nepovoljne promjene u ekonomskim izgledima, poremećaje na tržištu energije i drugih roba i usporavanje ekonomskog rasta, kao i povišene inflatorne pritiske i povećanje kamatnih stopa.

Uzimajući u obzir sve gore navedene faktore, uključujući značajno veću neizvjesnost procjene koja proizilazi iz trenutnih nestabilnih ekonomskih izgleda, smatrali smo da je umanjeње vrijednosti datih kredita i potraživanja povezano sa značajnim rizikom materijalno pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima te je zahtjevalo našu povećanu pažnju tokom revizije.

U skladu s tim, smatrali smo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, obavljene, gdje je to bilo primjenjivo, uz pomoć naših stručnjaka za upravljanje finansijskim rizicima („FRM“) i informacione tehnologije („IT“), između ostalog, uključivale su:

- Pregled Bančinih metodologija umanjeња vrijednosti te procjenu njihove usklađenosti sa relevantnim zahtjevima regulatornog okvira i okvira za finansijsko izvještavanje. Kao dio toga, identifikovali smo relevantne modele, pretpostavke i izvore podataka, i procijenili da li su modeli, pretpostavke, podaci i njihova primjena odgovarajući u kontekstu navedenih zahtjeva. Takođe smo preispitali adekvatnost nivoa detalja same metodologije sagledavanjem faktora relevantnih za Banku;
- Testiranje dizajna, implementacije i operativne efikasnosti odabranih internih kontrola vezanih uz odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita, uključujući one kontrole koje se odnose na identifikaciju značajnog povećanja kreditnog rizika, gubitaka i nastanka neispunjavanja obaveza, primjerenost klasifikacije izloženosti na prihodujuće i neprihodujuće, izračun dana kašnjenja, procjenu kolaterala i izračun umanjeња vrijednosti. Kao dio procedura, takođe smo testirali IT kontrolno okruženje Banke u vezi sigurnosti podataka i pristupa.
 - Za umanjeња vrijednosti koje se računa na kolektivnoj osnovi;
 - Preispitivanje ključnih parametara rizika (PD, EAD i LGD) koji se primjenjuju u kolektivnom ECL modelu, pozivajući se na istorijske ostvarene gubitke Banke zbog nastanka neispunjenja obaveza, a takođe uzimaju u obzir eventualna potrebna prilagođavanja kako bi se uključile očekivane promjene u okolnostima;
 - Pribavljanje relevantnih informacija o predviđanjima budućih kretanja i makroekonomskim projekcijama korištenim od strane Banke u procjeni očekivanih kreditnih gubitaka i nezavisna procjena tih informacija potvrđujući navode Uprave ispitivanjem javno dostupnih informacija;
 - Procjena ključnih slojeva ECL modela koji koristi Banka (eng. ECL model overlays) koje koristi Banka, primjenom našeg znanja o industriji i našeg razumijevanja trenutnog makro-ekonomskog okruženja;
- Za umanjeња vrijednosti koja se računaju na individualnom nivou:
 - za odabrani uzorak izloženosti, uzimajući u obzir poslovanje klijenta, tržišne uslove i istorijat plaćanja; kritičko procjenjivanje postojanja bilo kakvih pokretača za razvrstavanje u Fazu 2 ili Fazu 3, pozivanjem na prateću dokumentaciju (kreditne datoteke) i kroz razgovor s kreditnim službenicima i osobljem za upravljanje kreditnim rizikom.
- Za umanjeње vrijednosti u cjelini:
 - Razmatranje adekvatnosti priznatih očekivanih kreditnih gubitaka u odnosu na različite minimalne zahtjeve za rezerviranja propisane od strane ABRS;
 - Kritičko procjenjivanje adekvatnosti cjelokupnih rezervacija za umanjeње vrijednosti, uključujući udio bruto neprihodujućih izloženosti u ukupnim bruto kreditima i pokrivenosti neprihodujućih izloženosti rezervacijama.
 - Ispitivanje da li objave u finansijskim izvještajima Banke u vezi sa umanjeњem vrijednosti i objave povezane s kreditnim rizikom na odgovarajući način uobziruju relevantne kvantitativne i kvalitativne zahtjeve primjenjivog okvira finansijskog izvještavanja.

Izveštaj nezavisnog revizora (NASTAVAK)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom prosuđivanju, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja za tekući period. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu našerevizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Bitminer pravni spor

Vidjeti značajne računovodstvene politike, Napomenu 3.21 Rezervisanja za rizike i troškove i Napomenu 5.15 Rezervisanja za ostale rizike i troškove koje posebno adresiraju neizvjesnosti sa Bitminer pravnim sporom

Ključno revizijsko pitanje

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije

Kao što je objašnjeno u Napomeni 5.15, Banka je tužena u parnici („pravni spor Bitminer“), u kojoj se od nje traži naknada štete zbog navodne opstrukcije inicijalne ponude kovanica (eng: initial coin offering) tužioca kao rezultat zatvaranja njihovih transakcijskih računa od strane Banke.

Prvostepeni sud je 30. decembra 2021. godine proglasio Banku krivom i prihvatio većinu tužbenih zahtjeva, a Banku je obavezao i na naknadu štete u iznosu od 256,3 miliona KM. Banka je uložila žalbu višem sudu, a drugostepeni postupak je u toku na datum finansijskih izvještaja. Dana 18. aprila 2023. godine, drugostepeni sud je donio presudu kojom se Banka oslobađa optužbe i odbija prvostepena presuda.

Za procjenu takvih sudskih sporova potrebna je značajna procjena Uprave kako bi se utvrdilo, između ostalog, postoji li sadašnja obaveza kao rezultat prošlih događaja, vjerovatnoća odliva ekonomskih resursa, i stoga, da li je rezervisanje ili objava potencijalnih obaveza neophodna. Takođe, potrebno je značajno prosuđivanje u mjerenju iznosa pratećih ili potencijalnih obaveza, ako ih ima.

Banka je, na osnovu sopstvene procjene pravne osnovanosti slučaja, i razmatrajući gore navedene sudske presude, smatrala da postoji veća vjerovatnoća nego da ne, da će u konačnici uspjeti da odbrani tužbi protiv sebe. Shodno tome, Banka je zaključila da nema sadašnju obavezu prema važećem računovodstvenom standardu i nije priznala rezervisanje za bilo koji finansijski ishod slučaja. U formiranju gore navedenog zaključka, Uprava je imala podršku svojih internih i eksternih pravnih savjetnika, prema potrebi. Obzirom da se dodatne žalbe podnosioca tužbe ne mogu isključiti, ostaje određena neizvjesnost u pogledu konačnog ishoda spora.

Razmatrajući neizvjesnosti i složenost povezanu sa sudskim slučajem Bitminer, uobzirujući visinu pratećih iznosa, smatrali smo da je ovo područje povezano sa značajnim rizikom materijalne greške, što je zahtijevalo našu povećanu pažnju u reviziji. Kao takvo, navedeno smo utvrdili kao ključno revizijsko pitanje.

Naši revizijski postupci u ovoj oblasti, gdje je to primjenjivo, sprovedeni su uz pomoć našeg pravnog stručnjaka, uključivali su, između ostalog:

- Izvođenje sopstvene nezavisne analize spora i formiranje sopstvenog nezavisnog zaključka o njegovom očekivanom konačnom ishodu. To je uključivalo procjenu vjerovatnoće nepovoljnog ishoda spora, bazirano na, između ostalog:
 - Analiza ugovora o bankovnom računu Banke sa podnosiocem tužbe i usaglašenost postupanja Banke sa ugovorom, opštim uslovima poslovanja i relevantnom zakonskom regulativom;
 - Uvid u predmetnu korespondenciju i povezane dokumentovane dokaze, uključujući prvostepeni i drugostepeni sudski presudu i pisana obrazloženja presude;
 - Uvid u zapisnike sa sjednica Upravnog odbora radi bilo kakvih razmatranja i dokaza u vezi s razvojem spora;
 - Evalvaciju pisanih procjena vanjskih pravnih i forenzičkih savjetnika Banke;
 - Evalvaciju odgovora internih i eksternih pravnih savjetnika Banke na naše revizorske upite, te postavljanje upita odabranim članovima Uprave, internih pravnih savjetnika i Nadzornog odbora o prirodi i statusu postupka i potencijalnim povezanim izloženostima;
- Procjena tačnosti i potpunosti objelodanjivanja Banke u finansijskim izvještajima u vezi sa sudskim sporovima, uključujući sve povezane neizvjesnosti i potencijalne obaveze, u skladu sa zahtjevima relevantnih standarda finansijskog izveštavanja.

Ostala pitanja

Finansijski izvještaji Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine, su revidirani od strane drugog revizora koji je izrazio nemodifikovano mišljenje na finansijske izvještaje 14. februara 2022. godine.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže Izveštaj Uprave ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi nećemo izraziti bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno protivrječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahtjeva da tu činjenicu saopštimo u izvještaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izvještaju.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju financijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni, ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prevare ili greške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaoblazanje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.

Revizorove odgovornosti za reviziju financijskih izvještaja (nastavak)

- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- zaključujemo o primjerenosti Upravnog korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju revizora na povezanu objavu u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugom i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za nezavisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg perioda i s toga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba komunicirati u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobit javnog interesa od takvog saopštavanja.

Angažovani partner u reviziji, koja je rezultovala ovim izvještajem nezavisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
Podružnica Banja Luka
Ovlašteni revizori

Svetozara Markovića 5/11
 78000 Banja Luka
 Bosna i Hercegovina

21. april 2023. godine

Manal Becirbegović
 Izvršni direktor

Vedran Vukotić
 Ovlašteni revizor

Finansijski izvještaji za godinu, koja je završila 31. decembra 2022.

Izvještaj o dobitku ili gubitku

	Napomene	31.12.2022. 000 BAM	31.12.2021. 000 BAM
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		52.560	54.594
Rashodi od kamata		(5.637)	(9.054)
Neto prihodi od kamata	4.1.	46.923	45.540
Prihodi od naknada i provizija		21.106	18.888
Rashodi od naknada i provizija		(4.346)	(4.109)
Neto prihodi od naknada i provizija	4.2.	16.760	14.779
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu		4	4
Neto dobici od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanjemonetarne imovine i obaveza		3.470	2.078
Neto prihodi od trgovanja	4.3.	3.474	2.082
Ukupni operativni prihodi		67.157	62.401
Troškovi zaposlenih	4.4.	(18.632)	(17.680)
Troškovi amortizacije materijalne imovine	4.5.	(2.372)	(2.436)
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	4.5.	(2.722)	(2.681)
Ostali administrativni troškovi	4.6.	(14.444)	(13.025)
Ukupno operativni troškovi		(38.171)	(35.822)
Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja		28.987	26.579
Neto gubici / povrati od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata	4.7.	(4.987)	(2.971)
Finansijska imovina po amortizovanom trošku		(5.254)	(5.118)
Finansijska imovina po FV kroz ostali ukupni rezultat		267	2.147
Rezervisanja za rizike i troškove	4.8.	(426)	4
Ostali operativni prihodi	4.9.	2.741	3.913
Ostali operativni rashodi	4.9.	(650)	(726)
Rezultat prije poreza		25.664	26.798
Porez na dobit	4.10.	(2.286)	(1.456)
Rezultat nakon poreza		23.379	25.342

Izveštaj o dobitku ili gubitku (NASTAVAK)

	Napomene	31.12.2022. 000 BAM	31.12.2021. 000 BAM
Rezultat nakon poreza		23.379	25.342
Ostala sveobuhvatna dobit		1.840	(8.589)
<i>Stavke koje se nece reklasifikovati u dobitak ili gubitak:</i>			
Efekti revalorizacije materijalnih sredstava		1.198	(336)
Neto (gubitak) / dobitak perioda priznati direktno u kapitalu		72	221
<i>Stavke koje se mogu reklasifikovati u dobitak ili gubitak:</i>			
Neto (gubitak) / dobitak od rezervisanja za kreditne rizike na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(267)	(2.147)
Neto (gubitak) / dobitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostali ukupni rezultat - duznicki instrumenti		837	(6.327)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		25.219	16.753

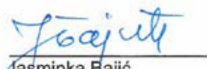
	Napomene	31.12.2022. 000 BAM	31.12.2021. 000 BAM
Rezultat nakon poreza koji se može pripisati redovnim akcionarima		23.379	25.342
Broj redovnih akcija		138.650	138.650
Osnovna/razrijeđena zarada po akciji	4.11.	0,1686	0,1828

Ove finansijske izvjestaje je utvrdila Uprava Banke dana 21. aprila 2023. godine.

Potpisano u ime UniCredit Bank a.d. Banja Luka:

Gordana Pehar
Predsjednik Uprave Banke

Jasminka Bajić
Član Uprave Banke

Finansijski izvještaji za godinu, koja je završila 31. decembra 2022.

Izvještaj o finansijskom položaju

	Napomene	31.12.2022. 000 BAM	31.12.2021. Prepravljeno* 000 BAM
Imovina			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	5.1.	267.869	170.222
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti igubitka		1	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupnirezultat	5.2.	85.467	241.987
Finansijska imovina po amortizovanom trošku		1.041.470	1.225.683
Obavezna rezerva kod Centralne banke	5.3.	107.367	131.103
Kredit i potraživanja od banaka	5.4.	105.576	64.741
Kredit i potraživanja od klijenata	5.5.	828.527	1.029.838
Materijalna imovina	5.6.	22.755	21.871
Nematerijalna imovina	5.7.	11.184	11.799
Tekuće poresko sredstva		-	-
Odložena poreska sredstva		1.301	569
Ostala aktiva	5.8.	6.064	4.943
Ukupno imovina		1.436.110	1.677.075
Obaveze			
Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti igubitka		249	-
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku		1.127.300	1.394.688
Depoziti i krediti od banaka	5.9.	61.718	154.987
Depoziti i krediti od komitenata	5.10.	1.063.610	1.237.924
Obaveze po osnovu zakupa	5.11.	1.972	1.777
Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja		-	-
Poreske obaveze		1.206	931
Tekuće poreske obaveze		444	385
Odložene poreske obaveze	5.12.	762	546
Ostale obaveze	5.13.	20.349	19.342
Rezervisanja za kreditne rizike i garancije	5.14.	3.036	3.682
Rezervisanja za rizike i troškove	5.15.	2.168	1.848
Ukupno obaveze		1.154.308	1.420.492
Kapital i rezerve			
Akcijski kapital	5.16.	97.055	97.055
Emisiona premija		373	373
Zakonske rezerve		9.706	9.706
Rezerve kapitala		43.222	43.002
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke		-	(5.076)
Rezerve vrednovanja		(1.909)	(3.677)
Zadržana zarada		109.976	89.859
Neto dobit za tekuću godinu		23.379	25.342
Ukupno kapital i rezerve		281.802	256.583
Ukupno obaveze, kapital i rezerve		1.436.110	1.677.075

*molimo pogledati Napomenu 2.5

Izvještaj o promjenama na kapitalu

	Napomena	Aksijski kapital	Emisiona premija	Zakonske rezerve	Rezerve kapitala	Regulator. rezerve za kreditne gubitke	Rezerve vrednovanja	Zadržana zarada	Neto dobit za godinu	Ukupno
		'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Stanje na dan 01.01.2021.		97.055	373	9.706	42.897	(5.076)	5.133	88.345	16.178	254.611
Raspodjela dobiti		-	-	-	-	-	-	16.178	(16.178)	-
Isplata dividende	4.11.	-	-	-	-	-	-	(14.780)	-	(14.780)
Prenos u rezerve					104			(104)	-	-
Neto dobit za godinu		-	-	-	-	-	-	-	25.342	25.342
Ostali ukupni rezultat										
Neto (gubitak) / dobitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostali ukupni rezultat		-	-	-	-	-	(6.327)	-	-	(6.327)
Neto (gubitak) / dobitak od rezervisanja za kreditne rizike na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		-	-	-	-	-	(2.147)	-	-	(2.147)
Neto (gubitak) / dobitak perioda priznat direktno u kapitalu		-	-	-	-	-	-	220	-	220
Efekti revalorizacije materijalne imovine		-	-	-	-	-	(336)	-	-	(336)
Ukupan ostali rezultat		-	-	-	-	-	(8.810)	220	-	(8.590)
Stanje na dan 31.12.2021.		97.055	373	9.706	43.001	(5.076)	(3.677)	89.859	25.342	256.583
Raspodjela dobiti		-	-	-	-	-	-	25.342	(25.342)	-
Isplata dividende	4.11.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prenos u rezerve		-	-	-	221	5.076	-	(5.297)	-	-
Neto dobit za godinu		-	-	-	-	-	-	-	23.379	23.379
Ostali ukupni rezultat										
Neto (gubitak) / dobitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostali ukupni rezultat		-	-	-	-	-	837	-	-	837
Neto (gubitak) / dobitak od rezervisanja za kreditne rizike na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		-	-	-	-	-	(267)	-	-	(267)
Neto (gubitak) / dobitak perioda priznati direktno u kapitalu		-	-	-	-	-	-	72	-	72
Efekti revalorizacije materijalne imovine		-	-	-	-	-	1.198	-	-	1.198
Ukupan ostali rezultat		-	-	-	-	-	1.768	72	-	1.840
Stanje na dan 31.12.2022.		97.055	373	9.706	43.222	-	(1.909)	109.976	23.379	281.802

Finansijski izvještaji za godinu, koja je završila 31. decembra 2022.

Izvještaj o tokovima gotovine

	Napomena	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
Prihodi od kamata i slični prihodi		50.465	53.876
Rashodi od kamata i slični rashodi		(5.637)	(9.054)
Prihodi od naknada i provizija		21.105	18.874
Rashodi od naknada i provizija		(4.346)	(4.109)
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu		4	4
Neto dobiti od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza		3.470	2.078
Administrativni troškovi poslovanja		(33.076)	(30.706)
Ostali prilivi / (odlivi)		2.092	3.186
a) Neto gotovina iz poslovnih aktivnosti prije promjena u finansijskoj imovini i obavezama po amortizovanom trošku		34.077	34.149
Promjene u finansijskoj imovini po amortizovanom trošku			
Obavezna rezerva kod Centralne banke		23.812	(5.868)
Kredit i potraživanja od banaka		(40.719)	-
Kredit i potraživanja od komitenata		195.916	(100.195)
Ostala aktiva		(1.156)	(1.245)
b) Neto promjene u finansijskoj imovini po amortizovanom trošku		177.853	(107.308)
Promjene u finansijskim obavezama po amortizovanom trošku			
Depoziti i krediti od banaka		(92.743)	(91.793)
Depoziti i krediti od komitenata		(166.214)	126.388
Ostale obaveze		(570)	(3.064)
c) Neto promjene u finansijskim obavezama po amortizovanom trošku		(259.527)	31.531
Neto tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti prije poreza (a+b+c)		(47.597)	(41.628)
Porez na dobit		(2.266)	(389)
1. Neto tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		(49.863)	(42.017)
Tokovi gotovine iz ulagačkih aktivnosti			
Ulaganja u materijalnu imovinu		(1.832)	(1.357)
Prodaja materijalne imovine		153	701
Ulaganja u nematerijalnu imovinu		(1.747)	(3.705)
Ulaganja u Finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		-	(48.838)
Prilivi od Finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		156.740	40.880
2. Neto tokovi gotovine iz ulagačkih aktivnosti		153.314	(12.319)
Tokovi gotovine iz finansijskih aktivnosti			
Isplata dividende		-	(14.780)
Otplata dugoročnih najмова		194	(629)
Prilivi po uzetim kreditima		12.578	8.435
Otplata uzetih kredita		(18.576)	(19.552)
3. Neto tokovi gotovine iz finansijskih aktivnosti		(5.804)	(26.526)
4. Neto povećanje / (smanjenje) gotovine (1+2+3)		97.647	(80.862)
5. Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda		170.222	251.084
6. Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda (4+5)		267.869	170.222

Napomene uz finansijske izvještaje

Napomene uz finansijske izvještaje

1. Društvo koje je predmet izvještavanja

UniCredit Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banka) je akcionarsko društvo registrovano sa sjedištem u Banjoj Luci, ulica Marije Bursać broj 7, za obavljanje platnog prometa, kreditnih, depozitnih i drugih bankarskih poslova u zemlji i inostranstvu, u skladu sa propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

Banka je osnovana 1910. godine i kroz dugu istoriju svog postojanja prošla je kroz brojne transformacije oblika organizovanja, vlasničke strukture i naziva, a pod sadašnjim nazivom posluje od 1. juna 2008. godine.

Većinski vlasnik Banke, sa preko 99% učešća u kapitalu, je UniCredit S.p.a. sa sjedištem u Italiji holding UniCreditGrupe (u daljem tekstu: UniCredit). UniCredit je organizovan u četiri ključna regiona, preko kojih opslužuje više od 15 miliona klijenata širom svijeta. UniCredit je panevropska komercijalna banka sa jedinstvenom ponudom usluga u Italiji, Nemačkoj, Centralnoj i Istočnoj Evropi.

Banka je otvoreno akcionarsko društvo i njene akcije su uključene u kotaciju na Banjalučkoj berzi pod oznakom „NBLBRB“; ISIN: BA100NBLBRB5.

Na dan 31. decembra 2022. godine, Banka se sastojala od Centrale u Banjoj Luci i 32 filijale (31. decembar 2021: 35 filijala).

Na dan 31. decembar 2022. godine Banka je imala 422 radnika (31. decembar 2021. godine: 437 radnika).

Poreski identifikacioni broj Banke je 4400958880009, a PDV broj je 400958880009.

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

2.1. Izvještajni okvir

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji RS, Zakonu o bankama RS i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo RS donesenim na osnovu spomenutih zakona.

Zakon o računovodstvu i reviziji RS propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).

Zakon o bankama RS propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji RS, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.

2.2. Usklađenost sa MRS i MSFI

Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), propisana od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske, koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine rezultirala je određenim razlikama i odstupanjima ovih finansijskih izvještaja u skladu sa MRS i MSFI, koje Banka sastavlja za potrebe konsolidacije na nivou UniCredit Grupe.

Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka propisuje:

- pravila za upravljanje kreditnim rizikom,
- način raspoređivanja izloženosti u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka,
- prihvatljiv kolateral za potrebe utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka,
- prihvatljiv kolateral za potrebe ograničenja najveće dopuštene izloženosti u odnosu na priznati kapital,
- tretman materijalne aktive stečene u postupku naplate potraživanja
- računovodstveni i trajni otpis i dr.

Odlukom je propisano da se iznos očekivanih kreditnih gubitaka priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku po većem iznosu od sljedeća dva: obračunat po internoj metodologiji u skladu sa MSFI 9 ili propisanoj minimalnoj stopi očekivanih kreditnih gubitaka za određeni nivo kreditnog rizika.

Effekti prve primjene Odluke, koji su priznati u kapitalu u januaru 2020. godine, kao stavka negativnih regulatornih rezervi u iznosu od 5.076 hiljada BAM, pokriveni su na teret zadržane zarade na osnovu Odluke Skupštine Banke u aprilu 2022. godine.

Na dan 31.12.2022. godine Banka je u skladu sa odredbama Odluke priznala veće ispravke vrijednosti i rezervisanja za kreditne gubitke u iznosu od 1.747 hiljada BAM u odnosu na iznos dobijen izračunom po internom modelu Banke, razvijenom u skladu sa zahtjevima MSFI 9 (na dan 31.12.2021. godine: 243 hiljade KM) (vidjeti napomenu 3.17).

S obzirom na slabo razvijeno tržište nekretnina u Republici Srpskoj, Odluka propisuje priznavanje materijalne aktive stečene u postupku naplate potraživanja po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti:

- a) neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja banke, pri čemu u slučaju da je ta neto knjigovodstvena vrijednost jednaka nuli, stečena materijalna imovina se priznaje po tehničkoj vrijednosti u iznosu od 1 KM ili
- b) procijenjene fer vrijednosti izvršene od strane nezavisnog procjenitelja, umanjeno za očekivane troškove prodaje.

Ukoliko Banka ne proda stečenu materijalnu imovinu u roku od tri godine od datuma početnog priznavanja, dužna je vrijednost iste svesti na 1 KM preko bilansa uspjeha.

Računovodstveni otpis bilansne izloženosti vrši se po isteku dvije godine od zadnjeg datuma sljedeća dva događaja: nakon formiranja očekivanih kreditnih gubitaka u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti i proglašenja predmetnog potraživanja dospjelim u potpunosti.

2.3. Vremenska neograničenost poslovanja

Financijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa načelom neograničenosti poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti.

2.4. Opšti kriterijumi za pripremu

Godišnji financijski izvještaji obuhvataju:

- Izvještaj o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha),
- Izvještaj o finansijskom položaju (Bilans stanja),
- Izvještaj o promjenama na kapitalu,
- Izvještaj o tokovima gotovine (sastavljen direktnom metodom) i
- Napomene uz finansijske izvještaje.

Ovi financijski izvještaji su pripremljeni po načelu istorijskog troška, osim zemljišta i građevinskih objekata koji se mjere i iskazuju po revalorizovanoj vrijednosti i finansijske imovine koja se mjeri i iskazuje po fer vrijednosti (dužničke hartije od vrijednosti i učešća u kapitalu drugih pravnih lica). Poslovni događaji se evidentiraju na dan njihovog nastanka.

Fer vrijednost je cijena, koja bi se dobila za prodaju ili bi bila plaćena za prenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena koristeći drugu tehniku procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza kada bi učesnici na tržištu uzeli u obzir ove karakteristike kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja.

Fer vrijednost imovine ili obaveze se mjeri koristeći pretpostavke, koje bi primjenjivali učesnici na tržištu prilikom definisanja cijene imovine ili obaveze, pretpostavljajući da učesnici na tržištu djeluju u njihovom ekonomskom interesu. Principi mjerenja fer vrijednosti su opisani u napomeni 3.10.).

Usvojeni kriterijumi za mjerenje su usklađeni sa principima obračunskog računovodstva, relevantnosti i značajnosti računovodstvenih informacija, kao i preovladavanja ekonomske supstance u odnosu na pravnu formu. Poštovanje ovih kriterijuma nije promijenjeno od prethodne godine, osim izmjena opisanih u daljem tekstu, koje se odnose na uvođenje novih standarda i interpretacije, kao i implementaciju lokalne odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Prema MSFI, rukovodstvo vrši prosuđivanje, procjene i pretpostavke, koje utiču na primjenu računovodstvenih načela i iznose imovine i obaveza, iskazanih prihoda i rashoda, kao i objavljivanje potencijalne imovine i obaveza. Procjene i povezane pretpostavke se temelje na prethodnom iskustvu i drugim faktorima, koji se smatraju razumnim datim okolnostima i korišćeni su za procjenu knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, koje nisu lako dostupne iz drugih izvora.

Procjene i pretpostavke se redovno revidiraju. Sve promjene, koje proizlaze iz ovih revidiranja, se priznaju u periodu, za koji je revidiranje izvršeno, i to ako se promjena tiče samo tog perioda. Ukoliko se promjena tiče i sadašnjeg i budućeg perioda, priznaje se u skladu sa tim i za sadašnji i za buduće periode.

Napomene uz finansijske izvještaje

2.5. Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja

U svrhu bolje prezentacije usklađenosti sa primjenljivim računovodstvenim standardima, Banka je 2022. godine u odnosu na objavljene izvještaje za 2021. godinu izvršila određene reklasifikacije pozicija, koje nemaju uticaja na ukupni rezultat, ukupnu aktivu i kapital Banke:

- ostali rashodi reklasifikovani su sa pozicije Ostali administrativni troškovi na poziciju Ostali operativni rashodi
- rezervisanja za kreditne rizike na vanbilansnu izloženost reklasifikovana su sa pozicije Rezervisanja za rizike i troškove na poziciju Neto gubici / povrati od umanjenja vrijednosti za kreditne rizike,
- pozicije: Ostali operativni prihodi i rashodi i Dobici / (gubici) po osnovu vrednovanja i prodaje materijalne imovine koji su bili prikazani na neto principu. Prikaz je izmjenjen da odvojeno prezentuje Ostale operativne prihode što uključuje dobitke od materijalne imovine i Ostale operativne troškove što uključuje gubitke od materijalne imovine.
- pozicije: odgođeni poreski troškovi i tekući poreski troškovi su prikazani odvojeno. Nakon izmjene, oni su prikazani u jednoj liniji poreza na dobit.

Navedene promjene mogu se vidjeti u tabeli ispod:

	01.01.2021-31.12.2021. Reklasifikovano			01.01.2021-31.12.2021. - Reklasifikovano
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	
Prihodi od kamata i slični prihodi	54.594	-	54.594	Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope
Rashodi od kamata i slični rashodi	(9.054)	-	(9.054)	Rashodi od kamata
Neto prihodi od kamata	45.540	-	45.540	Neto prihodi od kamata
Prihodi od naknada i provizija	18.888	-	18.888	Prihodi od naknada i provizija
Rashodi od naknada i provizija	(4.109)	-	(4.109)	Rashodi od naknada i provizija
Neto prihodi od naknada i provizija	14.779	-	14.779	Neto prihodi od naknada i provizija
Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu	4	-	4	Prihodi od dividendi i učešća u kapitalu
Neto dobici / (gubici) od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju finansijske imovine i obaveza	2.078	-	2.078	Neto dobici od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza
	2.082	-	2.082	Neto prihodi od finansijskih instrumenata
Ukupni operativni prihodi	62.401	-	62.401	Ukupni operativni prihodi
Troškovi zaposlenih	(17.680)	-	(17.680)	Troškovi zaposlenih
Troškovi amortizacije materijalne imovine	(2.436)	-	(2.436)	Troškovi amortizacije materijalne imovine
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	(2.681)	-	(2.681)	Troškovi amortizacije nematerijalne imovine
Ostali administrativni troškovi	(13.032)	7	(13.025)	Ostali administrativni troškovi
Ukupno operativni troškovi	(35.829)	7	(35.822)	Ukupno operativni troškovi
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	26.572	7	26.579	Operativni rezultat prije umanjenja i rezervisanja
Neto (gubici) / povrati od ispravki vrijednosti za kreditne rizike	(2.002)	(969)	(2.971)	Neto gubici / povrati od umanjenja vrijednosti za kreditne rizike
- Finansijska imovina po amortizovanom trošku	(4.149)	(969)	(5.118)	Finansijska imovina po amortizovanom trošku
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	2.147	-	2.147	Finansijska imovina po FV kroz ostali ukupni rezultat
Rezervisanja za rizike i troškove	(965)	969	4	Rezervisanja za rizike i troškove
- Rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih finansijskih garancija	(969)	969	-	
- Dugoročna rezervisanja za zaposlene	4	(4)	-	
Ostali operativni prihodi i rashodi	1.437	2.476	3.913	Ostali operativni prihodi
Dobici / (gubici) po osnovu vrednovanja i prodaje materijalne imovine	1.756	(2.482)	(726)	Ostali operativni rashodi
Dobit prije oporezivanja	26.798	-	26.798	Rezultat prije poreza
Porez na dobit	(1.863)	407	(1.456)	Porez na dobit
Dobici po osnovu odloženih poreza	466	(466)	-	
Gubici po osnovu odloženih poreza	(59)	59	-	
Dobit nakon oporezivanja	25.342	-	25.342	Rezultat nakon poreza

2.6. Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Financijski izvještaji su prezentovani u konvertibilnim markama (u daljem tekstu: BAM), koja je i funkcionalna valuta. Podaci u tabelama i objašnjenjima su dati u hiljadama konvertibilnih maraka (BAM), osim ako nije drugačije naznačeno. Zbog zaokruživanja iznosa podaci u tabelama mogu sadržavati razlike.

Centralna banka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: „Centralna banka“) sprovodi politiku kursa na principu valutnog odbora („Currency Board“), prema kojem je BAM fiksno vezan za EUR u odnosu 1 BAM = 0,51129 EUR, koji je korišćen za 2022. i 2021. godinu.

2.7. Podružnice, zajednička ulaganja i pridruženi subjekti

Banka na izvještajni datum nema:

- podružnica, odnosno subjekata nad kojima ima direktnu ili indirektnu kontrolu,
- zajedničkih aranžmana sa drugim subjektima, koji u skladu sa MSFI 11 uključuju zajedničku kontrolu, zajedničke operacije i zajedničke poduhvate, niti
- pridruženih subjekata.

2.8. Uticaj i primjena novih i revidiranih MRS i MSFI

Sljedeći novi standardi, tumačenja i dopune postojećih standarda, koji mogu biti primjenljivi na Banku, obavezni su za periode koji počinju 1. januara 2022. godine:

Datum primjene	Novi standardi ili izmjene
1 April 2021	Vezano za Covid-19 Koncesija za iznajmljivanje 30 June 2021 - Izmjene MSFI 16 Zakupi
	Štetni ugovori - Troškovi ispunjenja ugovora (Izmjene MRS 37)
	Godišnja unapređenja MSFI Standarda 2018-2020
1 Januar 2022	Nekretnine, postrojenja i oprema, Postupanje prije namjeravane upotrebe (Izmjene MRS 16)
	Referenca za konceptualni okvir (Izmjene MSFI 3)

Izmjene i dopune MSFI 16 Zakupi (Covid19 povezane koncesije za zakup) proširuju praktičnu primjenu u vezi sa koncesijom za najam u vezi s Covid19 za bilo koju promjenu u plaćanju zakupa prvobitno dospjelim 30. juna 2022. godine. Kao praktični način, najmoprimac može odlučiti da ne procjenjuje je li ustupak zakupnine u vezi sa Covid19 od zakupodavca modifikacija zakupa. Zakupac koji izvrši ove izbore obračunava svaku promjenu u plaćanju zakupa koja je rezultat koncesije za zakup u vezi s Covid19 na isti način na koji bi obračunavao promjenu prema MSFI 16, da promjena nije modifikacija zakupa. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021. Dozvoljena je ranija primjena. Banka je odlučila da ne primijeni praktični metod.

Zbirka godišnjih poboljšanja MSFI 2018-2020 uključuje izmjene i dopune sljedećih standarda:

- Izmjene MSFI 1 dozvoljavaju podružnici koja primjenjuje paragraf D16(a) MSFI 1 da mjeri kumulativne kursne razlike koristeći iznose koje je prijavila matična kompanija, na osnovu datuma prelaska matične kompanije na MSFI.
- Izmjene MSFI 9 pojašnjavaju koje naknade entitet uključuje kada se primjenjuje na test "10 posto" u procjeni da li treba prestati priznavati finansijsku obavezu. Entitet uključuje samo naknade plaćene ili primljene između entiteta (zajmoprimca) i zajmodavca, uključujući naknade plaćene ili primljene od strane entiteta ili zajmodavca u tuđe ime.
- Izmjena MSFI 16 odnosi se samo na promjene u ilustrativnom primjeru 13 (nije naveden datum stupanja na snagu).

Izmjene se primjenjuju na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Dozvoljena je ranija primjena. Ove izmjene i dopune ne rezultiraju značajnijim promjenama na Banku.

Napomene uz finansijske izvještaje

Izmjene MSFI 3 ažuriraju zastarjele reference u MSFI 3 bez značajnog mijenjanja njegovih zahtjeva. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Dozvoljena je ranija primjena. Ove izmjene i dopune ne rezultiraju značajnijim promjenama na Banku..

Izmjene MRS 16 odnose se na prihode koji su nastali prije nego što je nekretnina, postrojenje i oprema spremna za upotrebu. Troškovi za probne vožnje kako bi se provjerilo da li stavka nekretnina, postrojenja i opreme ispravno funkcionišu i dalje su troškovi koji se mogu direktno pripisati. Ako je roba već proizvedena kao dio takvih probnih vožnji, prihod od njihove prodaje i troškovi proizvodnje moraju se priznati u bilansu uspjeha u skladu sa relevantnim standardima. Stoga više nije dozvoljeno prebijanje neto prihoda od nabavne vrijednosti imovine, postrojenja i opreme. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Dozvoljena je ranija primjena. Ove izmjene i dopune ne rezultiraju značajnijim promjenama na Banku.

Izmjene MRS 37 pojašnjavaju koje troškove treba smatrati troškovima ispunjenja ugovora kada se procjenjuje da li je ugovor štetan. Troškovi ispunjenja ugovora obuhvataju troškove koji se direktno odnose na ugovor. Oni mogu biti inkrementalni troškovi ispunjenja ugovora ili alokacija drugih troškova koji se direktno odnose na ispunjenje ugovora.

Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. Dozvoljena je ranija primjena. Ove izmjene i dopune ne rezultiraju značajnijim promjenama unutar Banke.

2.9. Novi standardi koji još nisu na snazi

Sljedeći novi standardi, tumačenja i dopune postojećih standarda koje je izdao IASB još nisu na snazi i Banka ih nije ranije usvojila:

Datum primjene	Novi standardi ili izmjene
1. Januar 2023.	MSFI 17 Ugovori o osiguranju
	Objavljivanje računovodstvenih politika - Izmjene MRS 1 i MSFI Objave 2
	Definicija računovodstvenih procjena - Izmjene MRS 8
	Odgodeni porez koji se odnosi na imovinu i obaveze proizašle iz pojedinačne transakcije - Izmjene MRS 12
1. Januar 2024.	Obaveza za zakup u prodaji i povratni zakup - Izmjene MSFI 16
	Klasifikacija obaveza na tekuće i dugotrajne - Izmjene MRS 1
Dostupno za opcionu primjenu/ datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vrijeme	Prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog saradnika ili zajedničkog ulaganja (Izmjene MSFI 10 and MRS 28)

Novi MSFI 17 Ugovori o osiguranju će zamijeniti MSFI 4. On se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Dozvoljena je ranija primjena. Primjena ovog standarda u Republici Srpskoj je odgođena do 1. januara 2027. godine. Ne očekuje se da će ovaj novi standard, kao i njegove izmjene dovesti do bilo kakvih značajnijih promjena u Banci.

Izmjene MRS 1 pojašnjavaju zahtjeve za objelodanjivanjem materijalne računovodstvene politike, umjesto značajnih računovodstvenih politika. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Dozvoljena je ranija primjena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

Izmjene MRS 8 zamjenjuju definiciju promjene računovodstvenih procjena definicijom računovodstvenih procjena. Prema novoj definiciji, računovodstvene procjene su "novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji podliježu mjernoj nesigurnosti". Entiteti razvijaju računovodstvene procjene ako računovodstvene politike zahtijevaju mjerenje stavki u finansijskim izvještajima na način koji uključuje mjernu nesigurnost. Izmjene i dopune pojašnjavaju da promjena računovodstvene procjene koja je rezultat novih informacija ili novih dešavanja nije ispravka greške. Pored toga, efekti promjene inputa ili tehnike mjerenja koja se koristi za izradu računovodstvene procjene su promjene u računovodstvenim procjenama ako nisu rezultat ispravke grešaka iz prethodnog perioda. Promjena računovodstvene procjene može uticati samo na dobit ili gubitak tekućeg perioda, ili na dobit ili gubitak i tekućeg perioda i budućih perioda. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Dozvoljena je ranija primjena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

Izmjene MRS 12 daju dodatni izuzetak od izuzeća od početnog priznavanja. Prema ovim izmjenama, entitet ne primjenjuje početno izuzeće od priznavanja za transakcije koje dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika.

U zavisnosti od važećeg poreskog zakona, jednake oporezive i odbitne privremene razlike mogu nastati prilikom početnog priznavanja sredstva i obaveze u transakciji koja nije poslovna kombinacija i koja ne utiče ni na računovodstvenu ni oporezivu dobit. Nakon izmjena i dopuna MRS 12, od entiteta se traži da prizna odgovarajuću odgođenu poresku imovinu i obavezu, s tim da priznavanje bilo koje odgođene poreske imovine podliježe kriterijima nadoknadivosti u MRS 12. Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Dozvoljena je ranija prijava.

Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

Izmjene MSFI 16 Zakup zahtijevaju od prodavca zakupca da utvrdi plaćanja zakupa ili revidiranje plaćanja zakupa tako da prodavac zakupac ne priznaje dobit ili gubitak koji se odnosi na pravo korištenja koje zadržava prodavac zakupac nakon datuma početka. Izmjene i dopune ne utiču na dobit ili gubitak priznate od strane prodavca zakupca u vezi sa djelimičnim ili potpunim raskidom zakupa. Primjenjuje se na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. Dozvoljena je ranija primjena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati značajnim promjenama unutar Banke.

2.10. Korištenje procjena i pretpostavki i ključni izvori procjene neizvjesnosti

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3, Banka vrši procjene i pretpostavke određenih stavki imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke su zasnovane na istorijskim iskustvima i drugim faktorima kao što su planiranje i predviđeni budući događaji koji se iz trenutne perspektive čine vjerovatnim. S obzirom da su takve procjene i pretpostavke podložne neizvjesnosti, one mogu dovesti do rezultata koji će zahtijevati usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti predmetne imovine i obaveza u budućim periodima.

Procjene i pretpostavke i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum izvještavanja, koje imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u budućim periodima navedeni su ispod.

Očekivani kreditni gubici (ispravke vrijednosti bilansne izloženosti i rezervisanja na vanbilansu izloženost)

Očekivani kreditni gubici uključuju ispravke (umanjenja) vrijednosti koje se uglavnom priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost bilansne izloženosti po osnovu kreditnih i drugih potraživanja i rezervisanja koje proizlaze iz vanbilansne izloženosti komitentima, uglavnom u vidu neiskorištenih okvirnih kredita i garancija (detaljno opisano u Napomeni 3.12.).

Korisni vijek materijalne imovine

Kao što je opisano u Napomeni 5.7. Banka pregleda procjene korisnog vijeka materijalne imovine na kraju svakog obračunskog perioda.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Banka koristi procjenu u odabiru odgovarajuće tehnike vrednovanja za finansijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu. Primjenjuju se tehnike vrednovanja koje se obično koriste na tržištu. Finansijski instrumenti, osim kredita i potraživanja, se vrednuju na osnovu regulatornog Uputstva za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive, pri čemu se, u zavisnosti od nivoa fer vrijednosti instrumenta, koristi i odgovarajući metod vrednovanja – po tržišnoj cijeni, po cijeni dobijenoj na osnovu modela ili diskontovanjem novčanih tokova. Ovako utvrđena fer vrijednost se dodatno usklađuje sa vrijednošću izračunatom od strane Grupe – primjena principa nezavisne verifikacije cijena (IPV – Independent Price Verification). (Napomena 3.10).

Rezervisanja za rizike i troškove

Ova rezervisanja su takođe zasnovana na procjeni u kojoj mjeri Banka ima obavezu proisteklu iz prošlog događaja i kolika je vjerovatnoća da će ispunjenje te obaveze zahtijevati odliv ekonomski korisnih resursa. Pored toga, potrebno je procijeniti i iznos i dospjeće budućih novčanih tokova.

Ova rezervisanja uključuju rezervisanja za: sudske sporove, otpremnine za odlazak u penziju, jubilarne nagrade i druge obaveze i troškove.

Napomene uz finansijske izvještaje

Porezi

Banka priznaje poresku obavezu u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske. Poreske prijave odobravaju poreska tijela koja su nadležna za provođenje naknadne kontrole poreskih obaveznika.

Banka je razmotrila da li ima neizvjesnih poreskih pozicija, uključujući i one u vezi sa transfernim cijenama. Na osnovu svoje analize o usklađenosti sa porezom i transfernim cijenama, Banke je utvrdila da je vjerovatno da će poreski organi prihvatiti njene poreske tretmane.

Regulatorni zahtjevi

Agenciji za bankarstvo Republike Srpske je dozvoljeno da provodi regulatorne preglede operacija Banke i naloži promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa primjenjivom regulativom.

Pravni sporovi

Banka radi procjenu ishoda svih pravnih sporova. Na 31. decembar 2022. Banka je izvršila rezervisanja u iznosu od 1.372 hiljada KM (31. decembar 2021: 1.486 hiljada KM) za koje Uprava procjenjuje da su dovoljna za izmirenje obaveza. Priroda pravnih sporova za koja su priznata rezervisanja objavljena je u Napomeni 5.15. ovih finansijskih izvještaja.

3. Značajne računovodstvene politike

Računovodstvene politike u nastavku su dosljedno primjenjivane za godine uključene u ove izvještaje.

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Pod kamatnim prihodima se podrazumijeva obračunata kamata, čija je osnovica za obračun plasman iskazan u aktivni bilans. Kamatni prihod može biti i negativan u slučaju da Banka plaća kamatu na plasman dat drugoj strani, u kojem slučaju se prikazuje na poziciji kamatnog rashoda.

Pod kamatnim rashodima se podrazumijeva obračunata kamata, čija je osnovica za obračun obaveza iskazana u pasivi bilansa. Kamatni rashod može biti i pozitivan u slučaju da druga strana plaća Banci kamatu na dati depozit, u kojem slučaju se prikazuje na poziciji kamatnog prihoda.

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha za obračunski period na koji se odnose primjenom metode efektivne kamatne stope za sve kamatonosne finansijske instrumente, uključujući one obračunate po amortizovanom trošku i po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku, odnosno obračunate po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjene buduće novčane tokove (uključujući sve plaćene ili primljene transakcijske troškove i naknade koji su sastavni dio efektivne kamatne stope) tokom očekivanog trajanja finansijske imovine / obaveza.

Prihodi i rashodi od kamata takođe uključuju prihode i rashode od provizija i naknada koji se odnose na zajmove i potraživanja od komitenata i banaka, uzete zajmove, finansijske najmove, amortizaciju premije ili diskonta, kao i ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog finansijskog instrumenta i njegove vrijednosti po dospeljeću, koji se priznaju primjenom metode efektivne kamatne stope.

Kamatu na finansijsku imovinu, klasifikovanu u nivo 3 kreditnog rizika, Banka priznaje kao kamatni prihod u bilansu uspjeha u momentu njene naplate, a potraživanja po ovim kamatama se vode evidentno u vanbilansu, u skladu sa članom 25. stav (8) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 48/19, 109/19 i 73/21).

Naplaćeni prihodi od zastupničke provizije na polise osiguranja kredita se priznaju kao kamatni prihod, ukoliko ispunjavaju uslove da čine sastavni dio efektivne kamatne stope, tj. ukoliko je zastupnička provizija uključena u kalkulaciju nominalne kamatne stope, čiji je rezultat da krediti bez polise osiguranja imaju veću nominalnu kamatnu stopu od kredita sa polisom osiguranja. Razlika između ovih nominalnih kamatnih stopa se naplati u vidu zastupničke provizije te shodno tome predstavlja sastavni dio efektivne kamatne stope kredita.

Na dospelju i nedospelju, a nenaplaćenu kamatu, obračunatu na izloženosti u statusu izmirenja obaveza, vrši se ispravka vrijednosti, obračunata na isti način kao i na glavicu, na koju se kamatna potraživanja odnose.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija (osim onih koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope za finansijsku imovinu ili finansijske obaveze) se tretiraju u skladu sa MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima. Banka ostvaruje prihod od ugovora sa klijentima za prenos usluga tokom vremena i u određenom trenutku u poslovnim segmentima.

U skladu sa MSFI 15, prihod se priznaje kada Banka izvrši preuzetu obavezu i kupcu isporuči obećanu uslugu. Prihod se mjeri po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili će se potraživati, uzimajući u obzir ugovorom definisane uslove plaćanja, ali ne i poreze i druge dadžbine.

Naknade zarađene pružanjem usluga u određenom vremenskom periodu se obračunavaju tokom tog perioda.

Nasuprot tome, prihod od naknada zarađen pružanjem određenih usluga trećim licima ili nastupom određenog događaja priznaje se po završetku osnovne transakcije. Uzimajući u obzir vrste proizvoda Banke, sljedeće naknade za usluge se obračunavaju tokom perioda:

- Računi i paketi, ova kategorija uključuje prihode i rashode od mjesečnih redovnih naknada za račun/paket, uključujući mjesečne naknade za samostalno internet bankarstvo, mobilno bankarstvo, SMS usluge i druge usluge (ne odnose se na kreditne kartice).
- Krediti i depoziti, koji predstavljaju prihode i rashode od naknada koji nisu sastavni dio efektivne kamatne stope koji se direktno odnosi na kreditno poslovanje, a koji se ne tretiraju kao prihod od kamata
- Poslovi skrbništva po hartijama od vrijednosti - uključuju rashode naknada od upravljanja imovinom
- Zastupanje u osiguranju uključuje prihode od naknada i provizija od posredovanja u osiguranju, osim naknada po ovom osnovu uključenih u kamatni prihod, kao dio efektivne kamatne stope.

Naknade koje se obračunavaju prilikom izvršenja određene transakcije u koje se uključuju:

- Transakcijske usluge koje predstavljaju prihod od naknada koje se naplaćuju klijentima za obavljene transakcije unutrašnjeg i ino platnog prometa, trajni nalozi i dr, osim kreditnih kartica
- Kartice, koje predstavljaju sve prihode i rashode od naknada u vezi sa debitnim, pripejd i kreditnim karticama,
- Kupoprodaja efektivne i deviza, koji predstavljaju prihod od naknada u vezi sa deviznim transakcijama kao što su naknade od deviznih spot transakcija ili dinamičkih konverzija valuta,
- Ostali rashodi po osnovu naknada i provizija se najvećim dijelom odnose na naknade za transakcije i usluge koje se priznaju kao rashod po prijemu svake usluge (naknade za izdavanje raznih potvrda i sl.) .

Prihodi od izdavanja garancija i drugih jemstava prikazani su kao posebna stavka.

U napomeni (xx) Prihodi i rashodi od naknada i provizija, prikaz proizvoda se koristi kao osnova za prezentaciju.

3.3. Preračunavanje stranih valuta

Preračunavanje stranih valuta vrši se u skladu sa odredbama MRS 21, pri čemu se sva monetarna sredstva i obaveze konvertuju po kursu koji važi na datum izvještavanja. Kursne razlike koje nastaju prilikom tog preračunavanja priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku, osim u slučaju kursnih razlika na nemonetarnu finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, koje se priznaju u kapitalu. Otvorene terminske transakcije se preračunavaju po terminskim kursovima na datum ponovnog izvještavanja.

Transakcije koje nisu iskazane u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan bilansa primjenom kursa važećeg na taj datum.

Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po istorijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na dan bilansa. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaju o dobitku ili gubitku perioda.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji se primjenjuje na izvještajni datum.

Zvanični kurs, primijenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembar 2022. i 31. decembar 2021. godine za sljedeće značajnije valute, iznosio je:

	31.12.2022.	31.12.2021.
USD	1,833705	1,725631
CHF	1,986219	1,887320
EUR	1,955830	1,955830

Napomene uz finansijske izvještaje

3.4. Neto prihodi od finansijskih instrumenata

Neto prihodi od finansijskih instrumenata uključuju sljedeće stavke:

- Neto dobiti i gubici od trgovanja i kursnih razlika po preračunavanju monetarne imovine i obaveza (realizovani i nerealizovani dobiti i gubici od trgovanja i kursnih razlika derivatnih finansijskih instrumenata, dobiti i gubici po preračunavanju monetarne imovine i obaveza) i prihodi od dividendi, koji se priznaju u izvještaju o dobiti ili gubitku kada je utvrđeno pravo Banke na primanje dividende.

3.5. Primanja zaposlenih

Troškovi bruto plata se evidentiraju u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu, u kojem su nastali. Bruto plate uključuju neto primanja zaposlenih, porez na dohodak i doprinose po propisanim stopama, koji se računaju na bruto platu. Navedene doprinose Banka plaća u korist obaveznih fondova.

Naknade za prevoz na posao i sa posla, naknade za topli obrok, regres i druge naknade zaposlenima se plaćaju u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u računu dobiti ili gubitka u periodu, u kojem su nastali.

3.6. Dugoročna rezervisanja za zaposlene

Banka isplaćuje svojim zaposlenim jubilarne nagrade u skladu sa propisima Republike Srpske. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne prosječne mjesečne plate Banke obračunate u mjesecu, koji prethodi isplati za navršених 20 godina, odnosno dvije prosječne mjesečne plate Banke za navršених 30 godina u Banci.

U skladu sa internim pravilnikom o platama, Banka isplaćuje otpremnine radnicima prilikom odlaska u penziju u visini tri prosječne mjesečne neto plate radnika.

Obračun dugoročnih rezervisanja za zaposlene (otpremnine i jubilarne nagrade) godišnje radi ovlašćeni aktuar, korišćenjem metode projektovane novčane jedinice. Metoda projektovanih novčanih jedinica uzima u obzir svaku godinu zaposlenja, koju zaposleni provede u Banci, a koje u zbiru svih posebnih jedinica čine finalnu obavezu, koja se mjeri pojedinačno po svakoj jedinici. Obaveza se mjeri po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih ekonometrijski modeliranom kamatnom stopom, koja je primjerena postojećim tržišnim uslovima od kamatne stope na državne dugoročne dužničke hartije od vrijednosti.

3.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju: gotovina u domaćoj i stranoj valuti, čekovi poslani na naplatu, sredstva na računu rezervi kod Centralne banke iznad iznosa obavezne rezerve i sredstva na nostro računima kod drugih banaka.

Obavezna rezerva kod Centralne banke je prikazana posebno i nije iskazana kroz poziciju gotovine.

3.8. Finansijski instrumenti

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument. Finansijska imovina i obaveze inicijalno se priznaju po fer vrijednosti uvećano za transakcijske troškove, koji se mogu direktno pripisati sticanju odnosno izdavanju, izuzev za finansijsku imovinu i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku.

Transakcijski troškovi, koji su direktno pripisivi sticanju finansijske imovine, odnosno nastanku finansijske obaveze (izuzev finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha), dodaju se, odnosno oduzimaju, od fer vrijednosti finansijske imovine, odnosno finansijskih obaveza, pri početnom priznavanju. Transakcijski troškovi koji su direktno pripisivi sticanju finansijske imovine i finansijskih obaveza klasifikovanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, priznaju se u momentu nastanka u bilansu uspjeha.

3.9. Klasifikacija i mjerenje

U skladu sa MSFI 9, klasifikacija imovine i obaveza se zasniva na poslovnom modelu i karakteristikama ugovornih novčanih tokova.

Analiza poslovnog modela se sprovodi mapiranjem poslovnih područja Banke i alociranjem specifičnog poslovnog modela svakom od njih.

U tom smislu, poslovnim područjima, koja čine portfolio Banke, dodijeljeni su poslovni modeli „držanje radi naplate“ ili „držanje radi naplate i prodaje“, u skladu sa namjerama držanja i očekivanim prometom finansijskih instrumenata. Za svrhe klasifikacije finansijskih instrumenata u kategorije predviđene MSFI 9, analiza poslovnog modela je dopunjena analizom ugovornih tokova („SPPI Test“).

Shodno navedenom, Banka je uspostavila procese za analizu portfolija dužničkih vrijednosnih papira i kredita, u kojima procjenjuje da li karakteristike ugovornih novčanih tokova dozvoljavaju mjerenje po amortizovanom trošku (portfolio, koji se drži za naplatu) ili po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (portfolio, koji se drži za naplatu i prodaju).

Analiza se sprovodi i ugovorom i definisanjem specifičnih klastera zasnovanih na karakteristikama transakcija i upotrebom specifičnog alata, koji je razvila Grupa („SPPI alat“), za analizu karakteristika ugovora u odnosu na zahtjeve MSFI 9 ili korišćenjem spoljnih davalaca podataka.

U primjeni gore navedenih pravila, finansijska imovina i obaveze Banke su klasifikovane kako slijedi.

3.9.1. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Finansijska imovina je klasifikovana po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ako:

- je stečena ili nastala uglavnom radi prodaje ili otkupa u kratkom roku;
- je dio portfolija identifikovanih finansijskih instrumenata, kojima se upravlja zajedno i za koje postoje dokazi o nedavnom stvarnom obrascu kratkoročnosti;
- se drži radi ostvarivanja profita;
- je ugovor o derivatima, koji nije definisan računovodstvom zaštite, uključujući derivate sa pozitivnom fer vrijednosti ugrađenom u finansijske obaveze, osim onih, koji se vrednuju po fer vrijednosti uz priznavanje efekata prihoda kroz dobit ili gubitak.

Kao i drugi finansijski instrumenti, finansijska imovina, koja se drži radi trgovanja, se inicijalno mjeri po fer vrijednosti na datum poravnanja, koja je obično jednaka plaćenom iznosu, isključujući transakcijske troškove i prihode, koji se priznaju u računu dobiti i gubitka, ako se isti mogu direktno pripisati finansijskoj imovini. Derivati trgovačke knjige se priznaju na datum trgovanja.

Nakon početnog priznavanja ova finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Dobitak ili gubitak nastao prodajom ili otkupom ili promjenom fer vrijednosti finansijske imovine, koja se drži radi trgovanja, uključujući dobitke ili gubitke od finansijskih derivata, koji se odnose na finansijsku imovinu i/ili finansijske obaveze označene po fer vrijednosti ili drugu finansijsku imovinu, koja se obavezno vodi po fer vrijednosti, priznaje se u računu dobiti i gubitka na poziciji „Neto prihodi od trgovanja“ (napomena 4.3.).

Ako fer vrijednost finansijskog instrumenta padne ispod nule, što se može dogoditi kod ugovora o derivatima, ona se priznaje na poziciji „finansijske obaveze, koje se drže radi trgovanja“.

Ova imovina se mjeri na sličan način kao „finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka“, ali se dobici i gubici, bilo realizovani ili nerealizovani, priznaju na poziciji „Neto prihodi od trgovanja“.

3.9.2. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

Finansijska imovina se klasifikuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat ako:

- odražava poslovni model za naplatu i prodaju;
- su njeni novčani tokovi isključivo plaćanje glavnice i kamate.

U ovu kategoriju spadaju dužnički instrumenti (obveznice i trezorski zapisi) i vlasnički instrumenti.

Prilikom inicijalnog priznavanja, na datum poravnanja, finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti, koja je obično jednaka plaćenju naknadi plus troškovi transakcije i prihodi, koji se mogu direktno pripisati instrumentu.

Napomene uz finansijske izvještaje

Nakon početnog priznavanja, kamate obračunate na kamatonosne instrumente se evidentiraju u bilansu uspjeha po kriterijumu amortizovanog troška na poziciji „prihodi od kamata i slični prihodi“.

Dobici i gubici, koji proizlaze iz promjena u fer vrijednosti, se priznaju u izvještaju o ukupnom rezultatu i iskazuju u kapitalu na poziciji „rezerve vrednovanja“.

U slučaju otuđenja dužničkih instrumenata dobiti ili gubici se priznaju u bilansu uspjeha, a u slučaju otuđenja vlasničkih instrumenata, akumulirani dobiti ili gubici se evidentiraju kroz ostali ukupni rezultat. Takođe, u skladu sa odredbama MSFI 9, gubici od ispravki vrijednosti vlasničkih instrumenata se priznaju kroz ostali ukupni rezultat.

3.9.3. Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se klasifikuje po amortizovanom trošku ako:

- je njen poslovni model držanje radi naplate, i
- su njeni novčani tokovi isključivo plaćanje glavnice i kamate.

Prilikom inicijalnog priznavanja, na datum poravnanja, finansijska imovina po amortizovanom trošku se mjeri po fer vrijednosti, koja je obično jednaka plaćenju naknadi plus troškovi transakcije i prihodi, koji se mogu direktno pripisati instrumentu.

Nakon početnog priznavanja po fer vrijednosti, ova imovina se mjeri po amortizovanoj vrijednosti, koja zahtijeva priznavanje kamate na obračunskoj osnovi primjenom metode efektivne kamatne stope tokom trajanja kredita. Takva kamata se priznaje na poziciji „prihodi od kamata i slični prihodi“. Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine po amortizovanom trošku se prilagođava kako bi se uzele u obzir smanjenja / otpisi, koji proizlaze iz procesa vrednovanja.

Gubici od ispravki vrijednosti se evidentiraju u bilansu uspjeha, u stavci „neto gubici / povrati od ispravki vrijednosti kredita, koji se odnose na finansijska sredstva po amortizovanom trošku“.

U slučaju otuđenja, akumulirani dobiti i gubici se evidentiraju u bilansu uspjeha na poziciji „dobici (gubici) od otuđenja i otkupa finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti“.

Iznosi, koji proizlaze iz usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine, bruto kumuliranih otpisa, kako bi odražavali izmjene ugovornih novčanih tokova, koji ne dovode do prestanka računovodstvenog priznavanja, priznaju se u računu dobiti i gubitka kao dobiti / gubici od modifikacije, takav novčani tok ne uključuje uticaj ugovornih modifikacija na iznos očekivanog gubitka priznatog na poziciji „neto gubici / povrati od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata“, koji se odnose na stavku „finansijska imovina po amortizovanoj vrijednosti“.

3.9.4. Finansijske obaveze, koje se vrednuju po amortizovanom trošku

Finansijske obaveze, koje se vrednuju po amortizovanom trošku, obuhvataju finansijske instrumente (osim obaveza, koje se drže radi trgovanja ili onih, koji su određeni po fer vrijednosti), koji predstavljaju različite oblike finansiranja od trećih strana. Ove finansijske obaveze se priznaju na datum poravnanja inicijalno po fer vrijednosti, koja je obično primljena, umanjeno za transakcijske troškove, koji se mogu direktno pripisati finansijskoj obavezi. Nakon toga ovi instrumenti se vrednuju po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Takva kamata se priznaje u poziciji „rashodi kamata i slični rashodi“.

3.9.5. Finansijske obaveze, koje se drže radi trgovanja

Finansijske obaveze, koje se drže radi trgovanja, uključuju derivate, koji nisu određeni kao instrumenti zaštite. Ove obaveze se vrednuju po fer vrijednosti prilikom inicijalnog priznavanja i tokom trajanja transakcije. Dobitak ili gubitak nastao prodajom ili otkupom ili promjenom fer vrijednosti finansijskih obaveza, koje se drže radi trgovanja, se priznaje u računu dobiti i gubitka u poziciji „neto prihod od finansijskih instrumenata“.

3.10. Kvalitativne informacije o fer vrijednosti

Objelodanjanje o fer vrijednosti se vrši u skladu sa zahtjevima MSFI 13. Fer vrijednost je cijena, koja se može dobiti za prodaju imovine ili je plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na glavnom tržištu na datum mjerenja (tj. izlazna cijena). Za finansijske instrumente, koji kotiraju na aktivnim tržištima, fer vrijednost se utvrđuje na osnovu službenih cijena na glavnom tržištu na kojem Banka posluje i ima pristup (*Mark to Market*).

Finansijski instrument se smatra kotiranim na aktivnom tržištu, ako su kotirane cijene lako i redovno dostupne iz usluge određivanja cijena, distributera, brokera, agencije, koja određuje cijene ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije na principu „van dohvata ruke“. Ako objavljena kotacija cijena na aktivnom tržištu ne postoji za finansijski instrument u cijelosti, već za aktivna tržišta za njegove sastavne dijelove, fer vrijednost se može odrediti na osnovu relevantnih tržišnih cijena za sastavne dijelove.

3.10.1. Principi mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza, kojima se trguje na aktivnim tržištima, se zasniva na kotiranim tržišnim cijenama. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost pomoću tehnika procjene.

Tehnike procjene fer vrijednosti uključuju modele diskontovanja novčanih tokova na neto sadašnju vrijednost, upoređivanja sa sličnim instrumentima, za koje postoje tržišno prepoznatljive cijene, i druge modele procjene.

Pretpostavke i ulazni podaci, koji se koriste u tehnikama procjene, uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže, cijene obveznica i akcija, devizne kurseve, cijene indeksa, te promjenjivosti i korelacije. Cilj tehnika procjene je izračunati fer vrijednost, koja najbolje odražava cijenu finansijskog instrumenta na izvještajni datum, odnosno onu cijenu, koju bi odredili i ostali učesnici na tržištu u uobičajenim tržišnim uslovima.

Prilikom izračuna fer vrijednosti Banka uzima u obzir MSFI 13 pravila hijerarhije fer vrijednosti, koja odražavaju značajnost ulaznih parametara korištenih u procesu vrednovanja. Svaki instrument se individualno detaljno procjenjuje. Nivoi hijerarhije fer vrijednosti se određuju na osnovu najnižeg nivoa ulaznih podataka značajnih za određivanje fer vrijednosti instrumenta.

3.10.2. Modeli procjene fer vrijednosti

Finansijski instrumenti, koji se vode po fer vrijednosti, su kategorisani u tri nivoa MSFI 13 hijerarhije fer vrijednosti, kako slijedi:

- nivo 1 instrumenti, koji se vrednuju pomoću kotiranih cijena na aktivnim tržištima. To su instrumenti, kojima se fer vrijednost može odrediti direktno na osnovu cijena, koje kotiraju na aktivnim, likvidnim tržištima;
- nivo 2 instrumenti, koji se vrednuju tehnikama procjene, koje koriste dostupne tržišne podatke. To su instrumenti, kojima je fer vrijednost određena u odnosu na slične instrumente, kojima se trguje na aktivnim tržištima, ili gdje su svi ulazni podaci, koji se koriste u tehnikama vrednovanja, dostupni na tržištu;
- nivo 3 instrumenti, koji se vrednuju tehnikama procjene, koje koriste tržišne podatke, koji nisu dostupni na aktivnom tržištu. To su instrumenti, kojima se fer vrijednost ne može odrediti direktno na osnovu dostupnih tržišnih informacija i kod kojih se za izračun vrijednosti koriste nešto drugačije tehnike procjene.

3.10.3. Dužničke hartije od vrijednosti

Dužničke hartije od vrijednosti se vrednuju kroz dvodjelni proces, koji zavisi od likvidnosti odgovarajućeg tržišta. Likvidni instrumenti na aktivnim tržištima se vrednuju po tržišnoj vrijednosti (*„mark to market“*), te im se stoga dodjeljuje nivo 1 hijerarhije fer vrijednosti. Instrumenti, kojima se ne trguje na aktivnim tržištima, se vrednuju u odnosu na modele (*„mark to model“*), koji u najvećoj mogućoj mjeri koriste relevantne i dostupne parametre, a u najmanjoj mjeri parametre, koji su tržišno neprepoznatljivi. S obzirom na navedeno, u zavisnosti od značaja ulaznih parametara, koji su tržišno neprepoznatljivi, obveznicama se dodjeljuje odgovarajući nivo.

3.11. Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju, te se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, samo u slučaju kada postoji zakonski sprovedivo pravo na prebijanje priznatih iznosa i postoji namjera namirenja na neto principu ili se realizacija imovine i podmirenje obaveza odvija istovremeno.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija, kao što su npr. aktivnosti trgovanja Banke.

Napomene uz finansijske izvještaje

3.12. Ispravka vrijednosti (Očekivani kreditni gubici / ECL – Expected Credit Loss)

3.12.1. Opšti dio

Kreditni, plasmani bankama, dužnički vrijednosni papiri i druga potraživanja, koji su klasifikovani kao finansijska imovina po amortizovanom trošku ili finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, i relevantne vanbilansne izloženosti se testiraju na obezvređenje u skladu sa MSFI 9.

U tom smislu, ovi instrumenti su klasifikovani u nivoe kreditnog rizika: 1, 2 ili 3 prema njihovom apsolutnom ili relativnom kreditnom kvalitetu u odnosu na početnu isplatu.

Konkretno:

- nivo 1 (nizak nivo kreditnog rizika): uključuje (i) novoodobrene ili stečene kreditne izloženosti, (ii) izloženosti za koje kreditni rizik nije značajno pogoršan u odnosu na početno priznavanje, (iii) izloženosti sa niskim kreditnim rizikom;
- nivo 2 (srednji nivo kreditnog rizika): uključuje kreditne izloženosti, koje imaju značajno pogoršanje kreditnog rizika od početnog priznavanja;
- nivo 3 (visoko nivo kreditnog rizika): uključuje umanjene kreditne izloženosti.

Za izloženosti u nivou 1, ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke je jednaka očekivanom gubitku, koji se izračunava u vremenskom periodu do jedne godine.

Za izloženosti u nivou 2, ispravka vrijednosti je jednaka očekivanom gubitku, koji se izračunava u vremenskom periodu, koji odgovara cijelom životnom vijeku izloženosti.

Za izloženosti u nivou 3, ispravka vrijednosti se izračunava na kolektivnom pristupu ili individualnom pristupu, u zavisnosti od karakteristika klijenta, a izračunava se u vremenskom periodu, koji odgovara cijelom životnom vijeku izloženosti.

Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu Odluka) ABRS je propisala minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka na nivou transakcije u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u **nivo 1** utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- za izloženosti sa niskim rizikom¹ 0,1% izloženosti,
- za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine, za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga, koja se u skladu sa članom 69 Odluke o izračunavanju kapitala banaka raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 0,1% izloženosti,
- za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora, za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga, koja se u skladu sa članom 69 Odluke o izračunavanju kapitala banaka raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 0,1% izloženosti,
- za ostale izloženosti 0,5% izloženosti.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u **nivo 2** utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu 5% izloženosti.

Banka je dužna da za izloženosti raspoređene u **nivo 3** utvrdi i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima definisanim u Tabeli 1 ili Tabeli 2.

Tabela1

Obezbijedena izloženost

Dani kašnjenja	Min ECL
≤ 180	15%
181-270	25%
271-365	40%
366-730	60%
731-1460	80%
> 1460	100%

Tabela 2

Neobezbijedena izloženost

Dani kašnjenja	Min ECL
≤ 180	15%
181-270	45%
271-365	75%
366-456	85%
> 456	100%

Banka je razvila specifične modele za izračunavanje očekivanog gubitka na osnovu PD, LGD i EAD parametara, koji se koriste u regulatorne svrhe i prilagođavaju kako bi se osigurala konzistentnost sa računovodstvenom regulativom.

¹ Izloženosti prema Centralnoj banci BiH, Izloženosti prema Savjetu ministara BiH, Vladi RS, Vladi FBiH, Vladi Brčko Distrikta

U ovom kontekstu, informacije, koje se odnose na budućnost, su uključene kroz razradu specifičnih scenarija. Model alokacije u nivoe kreditnog rizika je ključni aspekt računovodstvenog modela potrebnog za izračun očekivanih kreditnih gubitaka, koji je usmjeren na prenos kreditne izloženosti iz nivoa 1 u nivo 2. Nivo 3 obuhvata izloženosti u neizvršenju.

MSFI 9 smjernice su prilično opširne u pogledu principa kada je riječ o procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika. Istovremeno standard ne precizira termin „značajan“ pa banke imaju diskreciju u pogledu definicije značajnog povećanja kreditnog rizika.

Kvalitativni kriterijumi, koje Banka koristi u prepoznavanju značajnog povećanja kreditnog rizika, su:

- klasifikacija u status *Forbearance* rezultira automatskom klasifikacijom u nivo 2 za naredna 24 mjeseca (počevši od datuma klasifikacije u taj status);
- 30 dana kašnjenja - kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja alocira se u nivo 2;
- kašnjenje u plaćanju dospjelih obaveza 30+ dana u prethodnih 12 mjeseci;
- klasifikacija u restrukturisane neproblematične izloženosti automatski se klasifikuju u fazu 2 (PSC 651);
- klasifikacija na Listu praćenja (*Watch list*; PSC 600 i 601);
- manualna podešavanja klijenti, kod kojih je prepoznato značajno povećanje kreditnog rizika, a nisu klasifikovani kroz osnovne kvalitativne kriterijume;
- kriterijumi, kojima se Banka vodi pri sastavljanju liste ugovora / klijenata za manualno podešavanje nivoa su:
 - klijent nije poštovao obavezu upisa hipoteke kod stambenih kredita u definisanim rokovima;
 - zaposleni klijenata pravnih lica sa prepoznatim signalima pogoršanja kreditnog rizika;
 - ostalo pojedinačni slučajevi prepoznatog pogoršanja kreditnog rizika.

Finansijska imovina, koju čine hartije od vrijednosti (HoV), klasifikovana je u nivo 1 kreditnog rizika u skladu sa lokalnom regulativom, kojom je definisano da se za sve plasmane centralnim vladama dodjeljuje nivo 1, dok je u skladu sa grupnim pristupom, u izvještajima prema Grupi, Banka iste klasifikovala u nivo 2, s obzirom da nemaju investicijski rang („noninvestment grade“), jer su sve plasirane centralnoj vladi Republike Srpske, BiH.

Izračun ispravke vrijednosti aktive, klasifikovane kao aktiva u statusu neizvršenja, uključuje usklađivanje na bazi informacija s pogledom u budućnost i uključivanja više scenarija primjenjivih za datu klasu aktive.

Definicija statusa neizvršenja je usklađena sa principima ugrađenim u smjernicu o statusu neizvršenja objavljenu od strane EBA (*European Banking Authority*), pri čemu se ukupna izloženost klijenta klasifikuje kao izloženost u statusu neizvršenja, ukoliko je bar jedna transakcija u statusu neizvršenja (tzv. klijentski pristup).

Migracija u bolji nivo kreditnog rizika moguća je ako uslovi koji klasifikuju finansijski instrument u gori nivo više nisu ispunjeni.

Izloženosti raspoređene u nivo 2 raspoređuju se u nivo 1 kada su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) kada su svi razlozi koji su ukazivali na značajno povećanje kreditnog rizika prestali da postoje i
- 2) kada je dužnik tokom definisanog perioda oporavka kontinuirano dokazivao urednost u otplati, i to:
 1. za restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo 2 u toku 24 mjeseca od datuma restrukturiranja,
 2. za restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo 3 u toku 24 mjeseca od datuma raspoređivanja u nivo 2; u suprotnom, restrukturirana izloženost se ponovo raspoređuje u nivo 3,
 3. za nerestrukturirane izloženosti u toku tri mjeseca od datuma kada su prestali svi razlozi koji ukazuju na značajno povećanje kreditnog rizika.

Izloženosti raspoređene u nivo 3 raspoređuju se u nivo 2 kada su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) kada su svi uslovi za raspoređivanje klijenta u nivo 3 prestali da budu primjenjivi i
- 2) kada je dužnik tokom definisanog perioda oporavka kontinuirano dokazivao urednost u otplati, i to:
 1. za restrukturirane izloženosti i POCI imovinu u toku 12 mjeseci od datuma restrukturiranja, odnosno prilikom početnog priznavanja POCI imovine,
 2. za nerestrukturirane izloženosti u toku šest mjeseci od datuma kada su svi uslovi za raspoređivanje klijenta u nivo 3 prestali da budu primjenjivi.

Napomene uz finansijske izvještaje

Kao što je pomenuto iznad, razvijeni su specifični modeli za izračunavanje očekivanog gubitka, koji su zasnovani na parametrima PD, LGD i EAD i na efektivnoj kamatnoj stopi:

- PD (vjerovatnoća neizmirenja) predstavlja vjerovatnoću nastanka slučaja neizmirenja kreditnih obaveza u određenom periodu;
- LGD (gubitak zbog neizmirenja) predstavlja gubitak usljed nastupanja statusa neizmirenja kreditnih obaveza;
- EAD (izloženost u slučaju neizmirenja) predstavlja izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja kreditnih obaveza;
- efektivna kamatna stopa je diskontna stopa, koja izražava vremensku vrijednost novca.

Osim toga, posebna usklađivanja su primijenjena na kreditne parametre vjerovatnoća neizmirenja (PD), gubitak zbog neizmirenja (LGD) i izloženost u slučaju neizmirenja (EAD), koji se koriste za izračun očekivanog kreditnog gubitka (ECL). Model je razvijen za podjelu prihodujuće aktive po nivoima: nivo 1 i nivo 2 na nivou transakcije.

Osnovna razlika između dva nivoa se odnosi na vremenski period za koji se očekuje da bude izračunat očekivani kreditni gubitak. Zapravo, za transakcije u nivou 1 se primjenjuje izračun jednogodišnjeg očekivanog gubitka, dok se za transakcije u nivou 2 primjenjuje izračun višegodišnjeg očekivanog kreditnog gubitka.

Osnovna usklađivanja kreditnih parametara su u dijelu:

- uključivanje pristupa „u vremenu“ (*„point in time“*) u izračunu parametara umjesto „kroz ciklus“ (*TTCThrough the cycle*),
- uključivanje informacija s pogledom u budućnost (*FLI Forward Looking Information*),
- izračun kreditnih parametara uzimajući u obzir period trajanja aktive.

Kada je u pitanju izračun višegodišnjeg PD, TTC PD krive dobijene na bazi utvrđenih kumulativnih stopa neizmirenja su dalje kalibrirane kako bi reflektovale trenutna i buduća očekivanja u pogledu stope neizmirenja portfolija.

3.12.2. Parametri i definicije rizika, koji se koriste za izračunavanje ispravke vrijednosti

Stopa oporavka uključena u izračun TTC LGD je prilagođena da reflektuje uočeni trend u kretanju stope oporavka, kao i očekivanja u pogledu budućeg trenda, i diskontovana je na bazi efektivne kamatne stope ili najbolje približne vrijednosti.

Višegodišnja EAD je izračunata na bazi proširenja jednogodišnjeg upravljačkog modela uključujući očekivanja u pogledu budućih novčanih tokova.

Očekivani kreditni gubitak dobijen na bazi prilagođenih parametara uzima u obzir procjenu makroekonomskih pokazatelja primjenjujući više scenarija s ciljem kompenzovanja djelimične nelinearnosti ugrađene u korelaciju između makroekonomskih promjena i ključnih komponenti očekivanog gubitka. Banka je u ovom smislu razvila tzv. *„overlay factor“*, koji je direktno primijenjen na očekivani gubitak. Isti scenario se koristi i za druge relevantne procese upravljanja rizicima (EBA stres test i ICAAP). U navedenom procesu Banka isporučuje potrebne podatke u zahtijevanom obimu i propisanom formatu.

Metodologija izračuna ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke mora biti usklađena sa grupnim standardima i korigovana u skladu sa lokalnim regulatornim zahtjevima ABRS i potvrđuje je Uprava Banke. Analizu i testiranje metodologije parametara Banka redovno provodi i za istu je odgovorna funkcija interne validacije.

3.12.3. Definicija neizmirenja kreditnih obaveza (default)

Za određivanje očekivanih kreditnih gubitaka ključna je definicija neizmirenja kreditnih obaveza. Definicija neizmirenja kreditnih obaveza se koristi u mjerenju iznosa očekivanih kreditnih gubitaka i kod određivanja da li se gubitak temelji na 12-mjesečnom ili očekivanom kreditnom gubitku za vijek trajanja.

Sve izloženosti, koje su klasifikovane kao izloženosti u neizmirenju obaveza, se smatraju izloženostima sa objektivnim dokazom umanjenja vrijednosti. Prema Bazelu III, izloženosti su u statusu neizmirenja kada je ispunjenje jedan ili oba od sledećih uslova:

- 1) dužnik kasni sa otplatom dospjelih obaveza prema Banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu,
- 2) Banka smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala (engl. *Unlikelihood to pay UTP*).

Za izloženosti pravnih i fizičkih lica status neizmirenja Banka određuje na nivou klijenta uzimajući u obzir sve njegove izloženosti. Broj dana u kašnjenju sa izmirivanjem obaveza počinje da se računa nakon što dospjele obaveze na nivou klijenta pređu definisane pragove. Prag materijalnosti za pravna lica je: dospjele obaveze u visini 1% ukupne izloženosti klijenta i 1.000 BAM. Prag materijalnosti za fizička lica je: dospjele obaveze u visini 1% ukupne izloženosti klijenta i 200 BAM.

3.12.4. Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka prati svu finansijsku imovinu, koja podliježe zahtjevu za umanjenjem vrijednosti, kako bi procijenila da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja. Ako je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka mjeri gubitak na osnovu očekivanog kreditnog gubitka za vijek trajanja, umjesto 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka.

Prilikom procjene da li je kreditni rizik na finansijskom instrumentu značajno povećan od početnog priznavanja, Banka upoređuje rizik nastanka neizmirenja obaveza na finansijskom instrumentu na datum izvještavanja na osnovu preostalog dospelja instrumenta, s rizikom neizmirenja obaveza predviđenim za preostali rok do dospelja na datum izvještavanja kada je finansijski instrument prvi put priznat. Prilikom izrade ove procjene, Banka razmatra i kvantitativne i kvalitativne informacije, koje su razumne i evidentne, uključujući istorijsko iskustvo i informacije, koje se odnose na budućnost, a koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora, na osnovu istorijskog iskustva Banke i stručne kreditne procjene uključujući napredne informacije.

Za više detalja pogledati Napomenu 7 Upravljanje rizicima

3.13. Kupljeni ili nastali krediti umanjene vrijednosti (POCI Purchased or Originated Credit Impaired)

POCI finansijska imovina je ona finansijska imovina, kojoj je umanjena kreditna vrijednost u momentu početnog priznavanja. Standard i lokalni regulator definišu posebna pravila za te stavke u pogledu njihovog vrednovanja, priznavanja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

POCI imovina obuhvata:

- kredite i dužničke HOV, koji su kupljeni uz ekonomski gubitak (diskont) veći od 5% neto knjigovodstvene vrijednosti, osim u slučaju da prodavac prodaje finansijsku imovinu u slučajevima, koji nisu povezani sa kreditnim rizikom,
- kupljenu finansijsku imovinu ili refinansirane izloženosti (djelimično ili potpuno), koja je u drugoj banci bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3,
- nove kredite plasirane klijentima, koji su već s umanjenom kreditnom vrijednošću, pri čemu je novo finansiranje značajno u odnosu na ukupnu izloženost klijenta,
- izloženosti, koje su raspoređene u nivo kreditnog rizika 3, a za koje se vrši značajna modifikacija u skladu sa Uputstvom za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive.

U pogledu utvrđivanja novog značajnog finansiranja primjenjuju se relativni i apsolutni pragovi. Novo finansiranje se smatra značajnim ako ispunjava sljedeće uslove:

- iznosi 20% ukupne izloženosti u neizvršenju obaveza zajmoprimca ili iznosi ≥ 100.000 BAM.

Pri utvrđivanju statusa POCI imovine Banka je dužna da istu posmatra na nivou pojedinačne izloženosti, a ne na nivou klijenta.

Banka utvrđuje očekivani kreditni gubitak za POCI imovinu na individualnoj osnovi.

3.14. Otpisi

Otpis nekvalitetnih izloženosti Banka radi u slučajevima kada je izloženost u potpunosti dospjela i kada je evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti. Banka je definisala dvije vrste otpisa: računovodstveni i trajni otpis.

Napomene uz finansijske izvještaje

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje preduzimanje mjera za naplatu potraživanja od dužnika. Banka vrši računovodstveni otpis bilansne izloženosti, koja je u statusu neizmirenja tj. nekvalitetne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3, dvije godine nakon posljednjeg od dva događaja: knjigovodstveno evidentiranje očekivanih kreditnih gubitaka u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti, te izloženosti i prenos te izloženosti u cijelosti na dospelu potraživanje.

Trajni otpis je otpis bilansne izloženosti, koji dovodi do prestanka priznavanja cijele izloženosti ili njenog dijela u poslovnim knjigama Banke (bilansnoj i vanbilansnoj evidenciji). Ukoliko postoji bilo kakva naznaka da će se naplatiti određeni iznos od klijenta, Banka ne vrši trajni otpis izloženosti. Trajni otpis se vrši u slučaju kada Banka prestane sa preduzimanjem mjera za naplatu potraživanja od dužnika.

3.15. Prestanak priznavanja finansijske imovine

U slučaju značajne izmjene uslova, Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu, kao što je kredit klijentu, kada su ugovoreni uslovi promijenjeni u takvoj mjeri da ugovor postaje novi kredit, pri čemu se razlika priznaje u dobit ili gubitak prestanka priznavanja, ali u mjeri u kojoj gubitak od umanjenja vrijednosti nije već evidentiran. Novopriznati kredit se klasifikuje u nivo 1 za potrebe mjerenja ECL, osim u slučaju da novi kredit predstavlja POCI.

Prilikom procjene prestanka priznavanja kredita klijentu, Banka, između ostalog, u obzir uzima sljedeće faktore: promjena valute kredita, uvođenje odredbi vlasničkog udjela, promjena druge ugovorne strane, ili u slučaju da izmjena ima za posljedicu da instrument više ne zadovoljava kriterijum SPPI testa.

Ako promjena ne rezultuje novčanim tokovima koji se bitno razlikuju, promjena ne rezultuje prestankom priznavanja. Na osnovu promjene novčanih tokova diskontovanih originalnom EKS, Banka evidentira dobit ili gubitak na tu promjenu, u mjeri u kojoj gubitak od umanjenja vrijednosti još nije evidentiran.

Finansijska imovina (ili bilo koji njen dio ili dio grupe sličnih finansijskih sredstava) se prestaje priznavati kada su istekla prava na primanje novčanih tokova od finansijskog sredstva ili kada su prenesena, i ili

- Banka prenosi gotovo sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom, ili
- Banka niti prenosi niti zadržava gotovo sve rizike i koristi povezane sa vlasništvom i Banka ne zadržava kontrolu.

Banka smatra da se kontrola prenosi ako i samo ako sticalac ima praktičnu mogućnost da proda imovinu potpuno nepovezаноj trećој strani i da je u mogućnosti da iskoristi tu mogućnost jednostrano i bez uvođenja dodatnih ograničenja prenosa

3.16. Prikaz očekivanih kreditnih gubitaka u izvještaju o finansijskom položaju

Očekivani kreditni gubici su prikazani u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- za finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku: ispravka ili umanjenje vrijednosti, kao odbitak od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine;
- za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat: ne priznaje se kao umanjenje imovine, već kao stavka rezervi vrednovanja u kapitalu;
- za obaveze po neiskorišćenim kreditima i ugovore o finansijskim jemstvima (garancijama, akreditivima i drugim jemstvima): kao rezervisanje za rizike i troškove u pasivi.

3.17. Razlika ECL u skladu sa odlukom ABRS i ECL po internoj MSFI 9 metodologiji

Sljedeća tabela prikazuje razlike u utvrđenim očekivanim kreditnim gubicima (ECL) izračunatim u skladu sa Odlukom ABRS i u skladu sa internom metodologijom zasnovanom na MSFI 9 i zahtjevima Grupe na izvještajni datum:

	ECL po Odluci ABRS 31.12.2022. '000 BAM	ECL po MSFI 9 31.12.2022. '000 BAM	RAZLIKA 31.12.2022. '000 BAM
<i>Ispravka vrijednosti</i>			
1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	283	266	17
2. Finansijska imovina po amortizovanom trošku	46.929	45.438	1.491
Obavezna rezerva kod C entralne banke	133	133	
Kredit i potraživanja od banaka	106	39	67
Kredit i potraživanja od komitenata	46.690	45.266	1.424
3. Ostala aktiva	454	454	-
4. Rezervisanja za neiskorištene kredite i garancije	3.036	1.979	1.057
UKUPNO (1+2+3+4)	50.702	48.137	2.565
5. Ostala finansijska imovina po fer vrijednostikroz ostali ukupni rezultat	110	927	(818)
UKUPNO (1+2+3+4+5)	50.812	49.064	1.747

	ECL po Odluci ABRS 31.12.2021. '000 BAM	ECL po MSFI 9 31.12.2021. '000 BAM	RAZLIKA 31.12.2021. '000 BAM
<i>Ispravka vrijednosti</i>			
1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	189	146	43
2. Finansijska imovina po amortizovanom trošku	43.755	41.764	1.991
Obavezna rezerva kod Centralne banke	208	208	-
Kredit i potraživanja od banaka	160	126	34
Kredit i potraživanja od komitenata	43.387	41.430	1.957
3. Ostala aktiva	519	519	-
4. Rezervisanja za neiskorištene kredite i garancije	3.682	3.402	280
UKUPNO (1+2+3+4)	48.145	45.831	2.314
5. Ostala finansijska imovina po fer vrijednostikroz ostali ukupni rezultat	377	2.448	(2.071)
UKUPNO (1+2+3+4+5)	48.522	48.279	243

3.18. Finansijske garancije i preuzete kreditne obaveze

Finansijske garancije su ugovori, koji Banku obavezuju na specifična plaćanja vezana uz nadoknadu sredstava korisniku garancije za gubitke, koji nastaju zbog nemogućnosti određenog dužnika da izvrši dospjelo plaćanje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta. Obaveze po finansijskim garancijama se početno priznaju po fer vrijednosti, koja se amortizuje tokom trajanja finansijske garancije. Obaveze po garancijama se naknadno vrednuju po amortizovanom iznosu ili sadašnjoj vrijednosti očekivanih novčanih tokova (kada je plaćanje po garanciji vjerovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći. Preuzete kreditne obaveze su čvrste obaveze za odobravanje kredita po prethodno ugovorenim uslovima.

Napomene uz finansijske izvještaje

3.19. Materijalna imovina

Materijalna imovina, koja se vrednuje u skladu sa MRS 16 nekretnine, postrojenja i oprema, čine:

- zemljište i zgrade,
- namještaj i opremu,
- postrojenja i mašine,
- ostale mašine i opremu.

Pozicija „Materijalna imovina“ u Izvještaju o finansijskom položaju uključuje:

- imovinu, koja se koristi u poslovanju,
- imovinu, koja se drži radi ulaganja (investicione nekretnine),
- imovinu koja proizlazi iz naplate kolaterala i
- dugoročne zakupe koji se vrednuju u skladu sa MSFI 16.

Imovina, koja se koristi u poslovanju

Imovina, koja se koristi u poslovanju, se drži za upotrebu u proizvodnji ili snabdijevanju robom ili uslugama ili za administrativne svrhe i očekuje se da će se koristiti duže od jedne godine.

Stavka „nekretnine, postrojenja i oprema“ uključuje imovinu, koju Banka koristi kao zakupac po ugovoru o zakupu (pravo korišćenja), ili koju Banka daje u operativni zakup, kao i poboljšanja zakupa u vezi sa imovinom, koja se može zasebno identifikovati. Poboljšanja zakupa se obično izvršavaju kako bi se unajmljeni prostori prilagodili za očekivanu upotrebu.

Imovina, koja se drži u investicione svrhe, su nekretnine obuhvaćene MRS 40, tj. nekretnine u vlasništvu radi dobijanja zakupnine i/ili kapitalnog dobitka.

Nekretnine, postrojenja i oprema se početno priznaju po trošku, uključujući sve troškove, koji se mogu direktno pripisati stavljanju imovine u upotrebu (transakcijski troškovi, profesionalne naknade, direktni troškovi prevoza nastali dovođenjem imovine na željenu lokaciju, troškovi instalacije i troškovi demontaže).

Naknadni troškovi se dodaju knjigovodstvenoj vrijednosti ili se priznaju kao zasebno sredstvo samo kada je vjerovatno da će postojati buduće ekonomske koristi veće od prvobitno predviđenih i trošak se može pouzdano izmjeriti. Ostali troškovi, koji nastaju kasnije (npr. uobičajeni troškovi održavanja), se priznaju u godini, u kojoj su nastali, u stavkama dobiti i gubitka:

- „ostali administrativni troškovi“, ako se odnose na imovinu, koja se koristi u poslovanju; ili
- „ostali operativni prihodi i rashodi“, ako se odnose na imovinu, koja se drži radi ulaganja.

Nakon početnog priznavanja, materijalna imovina se mjeri kako slijedi:

- zgrade i zemljišta, koja se koriste u poslovanju, se mjere prema modelu revalorizacije;
- materijalna imovina, koja se koristi u poslovanju, različita od zemljišta i zgrada, se mjeri prema modelu troška;
- zgrade i zemljišta, koja se drže radi ulaganja (investicione nekretnine), se vrednuju prema modelu fer vrijednosti.

Model revalorizacije zahtijeva da se materijalna imovina vodi u bilansu stanja po vrijednosti, koja se ne razlikuje značajno od fer vrijednosti. Revalorizaciju vrše nezavisni spoljni procjenitelji putem „kancelarijske“ ili „procjene na licu mjesta“, na osnovu relevantnosti imovine.

Pozitivne promjene fer vrijednosti se priznaju u izvještaju o ostalom ukupnom rezultatu, stavka „materijalna imovina“ i kumulira u stavku „rezerve vrednovanja“, osim ako te promjene nisu kompenzovale prethodne negativne promjene evidentirane u bilansu uspjeha, u stavci „ostali operativni prihodi i rashodi“.

Negativne promjene fer vrijednosti se evidentiraju u stavci „ostali operativni prihodi i rashodi“, osim ako ne nadoknađuju prethodne pozitivne promjene evidentirane u izvještaju o ostalom ukupnom rezultatu, stavka „materijalna imovina“ i kumulirana u stavku „rezerve vrednovanja“.

Model troška zahtijeva da se bruto knjigovodstveni iznos amortizuje kroz njegov vijek trajanja.

I materijalna imovina, koja se mjeri prema revalorizacionom modelu i troškovnom modelu, podliježe linearnoj amortizaciji tokom njenog korisnog vijeka upotrebe, u mjeri, u kojoj ima ograničeni vijek trajanja.

Amortizacione stope materijalne imovine su date u narednom pregledu:

	2022.	2021.
Zgrade	2,0% - 5,0%	2,0% - 5,0%
Elektronski sistemi	12,5% - 25,0%	12,5% - 25,0%
Kancelarijski namještaj i uređaji	12,5% - 20,0%	12,5% - 20,0%
Ostalo	12,5% - 25,0%	12,5% - 25,0%
Ulaganja u tuđe nekretnine	20,0%	20,0%

Amortizacija se obračunava mjesečno i priznaje u stavci „troškovi amortizacije materijalne imovine“. Stavke sa neograničenim vijekom trajanja se ne amortizuju.

Zemljišta i zgrade se priznaju odvojeno, čak i ako su stečeni zajedno. Zemljište se ne amortizuje jer obično ima neodređeni vijek trajanja, dok zgrade i poslovni prostori imaju ograničen vijek trajanja i stoga podliježu amortizaciji. Procjena korisnog vijeka upotrebe imovine se preispituje na kraju obračunskog perioda na osnovu, između ostalog, uslova upotrebe sredstva, uslova održavanja i očekivane zastarjelosti, a ako se očekivanja razlikuju od prethodnih procjena, iznos amortizacije za tekuću i naredne finansijske godine se u skladu s tim prilagođava.

Na svaki izvještajni datum vrši se pregled imovine kako bi se identifikovala moguća umanjenja njene vrijednosti. U tu svrhu, trenutna knjigovodstvena vrijednost se upoređuje s nadoknadivim iznosom u skladu s MRS 36. Nadoknadivi iznos je viši iznos od sljedeća dva: fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili vrijednost u upotrebi.

Ako je nadoknadivi iznos manji od knjigovodstvene vrijednosti, priznaje se umanjenje vrijednosti. Ukoliko imovina generiše priliv koji u velikoj mjeri zavisi od novčanog priliva druge imovine, vrši se test umanjenja vrijednosti na osnovu pojedinačne imovine. U suprotnom, test umanjenja vrijednosti vrši se kod jedinice koja generiše gotovinu kojoj imovina pripada. MRS 36 definiše jedinicu koja generiše gotovinu kao najmanju prepoznatljivu grupu imovine koja generiše novčane prilive koji su u najvećoj mjeri nezavisni od novčanih priliva druge imovine ili grupa imovine.

Umanjenje vrijednosti ili poništavanje umanjenja vrijednosti, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom ostali operativni prihodi samo do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod ili pod stavkom ostali operativni rashodi samo ako prelazi iznos postojećih revalorizacionih rezervi u okviru kapitala. U slučaju prestanka postojanja razloga za umanjenje vrijednosti, vrši se poništavanje prethodno priznatog umanjenja vrijednosti.

U skladu sa propisima regulatora bankarskog sektora Republike Srpske, revalorizacione rezerve po osnovu promjene vrijednosti materijalne imovine se ne mogu uključiti u obračun regulatornog kapitala.

Prestanak priznavanja

Imovina, postrojenja i oprema se prestaje priznavati u slučaju otuđenja ili kada se ne očekuju buduće ekonomske koristi od njegove upotrebe ili prodaje u budućnosti, a bilo kakva razlika između prodajne cijene ili nadoknade vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti se priznaje na poziciji „dobici (gubici) odgovarajuće materijalne imovine“. Za materijalnu imovinu, koja se mjeri prema revalorizovanom iznosu, svaki dobitak od prodaje, uključujući iznose kumulirane u stavci „rezerve vrednovanja“, klasifikuje se u „rezerve kapitala“, bez uticaja na bilans uspjeha.

Materijalna imovina stečena preuzimanjem kolaterala

Materijalna imovina stečena preuzimanjem kolaterala (nekretnina i opreme) se, s ciljem sprečavanja gubitaka od kreditnog poslovanja, priznaje kada nadležni sud donese rješenje o dosudi ili drugi ekvivalentni dokument, te isto postane pravosnažno, ili na datum kada stekne imovinu vanskudskom nagodbom.

U slučaju da Banka stečenu materijalnu imovinu nema namjeru koristiti u poslovne svrhe, takva imovina se inicijalno priznaje po nižoj od sljedećih vrijednosti:

- 1) iznos neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja Banke; ukoliko je visina knjigovodstveno evidentiranih očekivanih gubitaka jednaka visini potraživanja, Banka stečenu materijalnu imovinu evidentira po tehničkoj vrijednosti u iznosu od 1 BAM;
- 2) procijenjena fer vrijednost od strane nezavisnog procjenitelja umanjena za troškove prodaje; troškovi prodaje su troškovi, koji su direktno povezani sa prodajom, kao npr. troškovi notara, porez, sudske takse i slično.

Ukoliko Banka ne uspije prodati stečenu materijalnu imovinu u roku od tri godine od datuma njenog početnog priznavanja, dužna je njenu vrijednost svesti na 1 BAM.

U toku 2022. godine Banka je dio stečene materijalne imovine u iznosu od 366 hiljada BAM, koja je ispunila propisane uslove, svela na tehničku vrijednost od 1 BAM po pojedinačnoj nekretnini.

Imovina s pravom korišćenja

Imovina s pravom korišćenja u računovodstvu zajmoprimca se priznaje u skladu sa MSFI 16, koji je na snazi od 1. januara 2019. godine, dok je računovodstvo zajmodavca ostalo nepromijenjeno.

Zakupi, u kojima je Banka zakupoprimac, se priznaju kao imovina, koja predstavlja pravo korišćenja predmetne imovine i istovremeno obaveze za buduća plaćanja ugovorenih zakupnina.

Napomene uz finansijske izvještaje

Imovina s pravom korišćenja (nastavak)

Shodno MSFI 16, zakup se definiše kao ugovor, kojim se prenosi pravo korišćenja imovine u određenom vremenskom periodu u zamjenu za naknadu. Imovina sa pravom korišćenja se priznaje ukoliko su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi:

- da se imovina, koja je predmet zakupa, može eksplicitno identifikovati,
- da se tokom perioda zakupa mogu ostvariti sve suštinske ekonomske koristi od korišćenja imovine,
- da se može upravljati korištenjem imovine, odnosno odlučivati na koji način i za koje svrhe će se imovina koristiti tokom cijelog perioda zakupa.

Banka primjenjuje zahtjeve MSFI 16 na dugoročne zakupe (preko godinu dana) i na imovinu veće vrijednosti (preko 10 hiljada BAM godišnje).

Ova imovina se inicijalno mjeri na osnovu novčanih tokova iz ugovora o zakupu. Nakon početnog priznavanja, pravo korišćenja se mjeri na osnovu pravila, koja se primjenjuju za imovinu, koja se mjeri po MRS 16 primjenom troškovnog modela, umanjenog za akumuliranu amortizaciju i sve akumulirane gubitke od umanjenja.

Na datum prve primjene MSFI 16, 1. januara 2019. Banka je priznala pravo korišćenja materijalne imovine u iznosu od 3.077 hiljada BAM, koji se odnosi na ugovore o zakupu poslovnih prostora i obaveze za zakup u istom iznosu, a sadašnja vrijednost ove imovine na dan 31. decembar 2022. godine iznosi 1.918 hiljada KM (31.12.2021: 1.718 hiljada BAM).

Na dan 31.12.2022. godine Banka je imala 17 ugovora o zakupu, koji se vode u skladu sa MSFI 16, sa sljedećim rokovima dospijeca:

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	Ukupno
Broj ugovora o zakupu	4	3	1	3	3	3	17

3.20. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabavke uključuje sve troškove, koji su direktno vezani za nabavku imovine.

Nematerijalna imovina, osim imovine u pripremi, se amortizuje linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja. Korisni vijek upotrebe se provjerava i koriguje, ukoliko je potrebno, na svaki datum bilansa.

Amortizacione stope nematerijalne imovine date su u narednom pregledu:

	2022.	2021.
Nematerijalna ulaganja softver i licence	20,0% - 25,0%	20,0% - 25,0%

3.21. Rezervisanja za rizike i troškove

Rezervisanja se priznaju kad Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu, kao posljedicu prošlih događaja, ako je vjerovatno da će biti potreban odliv ekonomskih resursa, koji sadrže ekonomske koristi, radi podmirivanja tih obaveza, i ako se njihov iznos može pouzdano procijeniti u skladu sa MRS 37.

Rezervisanja za obaveze i troškove se održavaju na nivou, za koji rukovodstvo Banke smatra da je dovoljan za podmirenje budućih gubitaka. Rukovodstvo utvrđuje potrebna rezervisanja na osnovu uvida u pojedinačne stavke, trenutnih makroekonomskih pokazatelja, karakteristika rizika različitih transakcija, kao i drugih relevantnih činjenica. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove, za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

3.22. Kapital

Akcijski kapital obuhvata redovne (obične) akcije i izražava se u BAM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerve iz dobiti su formirane raspodjelom neto dobiti u prethodnim godinama i uključuju zakonske rezerve i rezerve kapitala.

Prema Zakonu o privrednim društvima, prilikom raspodjele dobiti po godišnjem obračunu, akcionarska društva u Republici Srpskoj su dužna izdvajati najmanje 5% dobiti u rezerve iz dobiti, sve dok iznos rezervi ne dostigne nivo od 10% akcionarskog kapitala društva.

Emisiona premija predstavlja akumuliranu pozitivnu razliku između nominalne vrijednosti i primljenog iznosa za izdate akcije.

Rezerve vrednovanja uključuju promjene u fer vrijednosti nekretnina, rezerve za kreditne rizike i dobitke/gubitke od promjene fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto od odloženog poreza.

Dividende na redovne akcije se priznaju kao obaveza, u periodu u kojem su odobrene od strane akcionara Banke.

Zadržana zarada ili akumulirani dobitak uključuje neprenesenu i neraspoređenu dobit, koja se može rasporediti u narednom periodu.

Zarada po akciji se računa dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda sa prosječnim ponderisanim brojem redovnih akcija u opticaju tokom godine.

3.23. Sredstva u ime i za račun trećih lica (komision)

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun trećih lica. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz bilansa. Za obavljene poslove i pružene komisione usluge Banka ostvaruje naknadu i ne snosi nikakav rizik.

3.24. Izvještavanje po segmentima

Izvještavanje po segmentima Banke bazirano je na MSFI 8 Poslovni segmenti, i zasniva se na upravljačkom principu. U skladu s tim, podaci po segmentima su pripremljeni na osnovu internog izvještavanja menadžmenta. Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovnog uspjeha segmenata koristi izvještaj o dobitku ili gubitku naveden u nastavku, kao i iznos bruto kamatonosnih kredita, obim depozita i pripadajuće KPI. U izvještaju o dobitku ili gubitku izvještaja po segmentima, dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, što odražava prezentaciju internog izvještavanja te je osnova za daljnje upravljanje Bankom od strane Uprave.

Banka je identifikovala tri glavna segmenta: Preduzeća i javni sektor, Maloprodaja i Ostalo.

Osnovne informacije po segmentima se zasnivaju na internoj izvještajnoj strukturi poslovnih segmenata. Rezultati segmenata se mjere primjenom internih cijena (Napomena 6).

3.25. Porez na dobit

Porez na dobit se bazira na oporezivom dobitu za godinu i sastoji se od tekućeg i odloženog poreza.

Tekući porez na dobit predstavlja iznos, koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobiti prije oporezivanja, korigovane za efekte usklađivanja prihoda i rashoda te svim korekcijama iznosa poreske obaveze za prethodne periode, u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Odloženi porez se priznaje uzimajući u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza, koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa, koji se koriste za potrebe obračuna poreza. Odloženi porezi se ne priznaju na privremene razlike kod inicijalnog priznavanja imovine i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i koja ne utiče na računovodstvenu niti oporezivu dobit.

Iznos odložene poreske imovine ili obaveza se priznaje koristeći poresku stopu, za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u periodu, u kojem se očekuje realizacija ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, a na osnovu poreskih stopa važećih na datum izvještavanja.

Vrednovanje odložene poreske obaveze i imovine odražava poreske posljedice, koje slijede iz načina na koji Banka očekuje, na datum izvještavanja, naplatu ili namirenje neto knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza.

Napomene uz finansijske izvještaje

Odložena poreska imovina i obaveze se netiraju samo ukoliko se odnose na istu poresku jurisdikciju te ukoliko postoji zakonsko pravo za netiranje tekuće poreske imovine i obaveza. Odložena poreska imovina i obaveze se ne diskontuju te se klasifikuju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju.

Odložena poreska imovina se priznaje samo u visini, u kojoj je vjerovatno da će se moći iskoristiti kao poreska olakšica. Na svaki datum izvještavanja Banka ponovo procjenjuje nepriznatu potencijalnu odloženu poresku imovinu, testira knjigovodstvenu vrijednost priznate odložene poreske imovine na umanjene vrijednosti i smanjuje u mjeri, u kojoj više nije vjerovatno da će priznata poreska imovina moći biti iskorišćena.

3.26. Sudski sporovi

Banka sprovodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i vrši rezervisanja u skladu sa procjenom. Procjenu sprovodi posebna tročlana komisija, čija su dva člana zaposlena u Pravnim poslovima, a jedan član u Ljudskim potencijalima i korporativnoj kulturi. Prijedloge rezervisanja nakon procjene verifikuju direktor Pravnih poslova, šef Praćenja usklađenosti, direktor Ljudskih potencijala i korporativne kulture, direktor Računovodstva i regulatornog izvještavanja i šef Platnih sistema i administriranja računa, a odluku o formiranju rezervisanja donosi Uprava Banke.

4. Napomene uz izvještaj o ukupnom rezultatu

4.1. Neto prihodi od kamata

Raščlanjivanje po vrsti finansijske imovine

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		
1. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	5.041	8.657
2. Finansijska imovina po amortizovanom trošku		
a) Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-
b) Krediti i potraživanja od banaka	668	223
c) Krediti i potraživanja od komitenata	46.851	45.714
Ukupno prihodi od kamata	52.560	54.594
Rashodi od kamata		
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku		
a) Depoziti i krediti od banaka	(2.255)	(2.964)
b) Depoziti i krediti od komitenata	(3.382)	(6.091)
Ukupno rashodi od kamata	(5.637)	(9.054)
Neto kamatni prihod	46.923	45.540

Raščlanjivanje po sektorima

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		
Fizička lica	28.939	27.904
Preduzeća i preduzetnici	10.490	10.010
Banke	668	223
Javni sektor	12.463	16.457
Ukupno prihodi od kamata	52.560	54.594
Rashodi od kamata		
Fizička lica	(1.687)	(3.069)
Preduzeća i preduzetnici	(1.176)	(1.884)
Banke	(2.255)	(2.964)
Javni sektor	(149)	(283)
Ostale organizacije	(370)	(855)
Ukupno rashodi od kamata	(5.637)	(9.054)
Neto kamatni prihod	46.923	45.540

Napomene uz finansijske izvještaje

4.2. Prihodi od naknada i provizija

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Paketi i vođenje računa	5.003	4.307
Transakcije platnog prometa	7.761	7.054
Kartično poslovanje	3.869	3.282
Naknade po osnovu kredita	1.055	1.032
Poslovi kupoprodaje efektivne i deviza	1.332	1.242
Ostale naknade i provizije	398	354
Ukupne naknade u skladu sa MSFI 15	19.418	17.271
Poslovi izdavanja garancija i drugih jemstava	1.688	1.618
Ukupni prihodi od naknada i provizija	21.106	18.888
Rashodi od naknada i provizija		
Transakcije platnog prometa	(978)	(939)
Kartično poslovanje	(3.004)	(2.613)
Naknade po poslovima kredita	(32)	(194)
Poslovi sa efektivom	(41)	(14)
Ostale naknade i provizije	(291)	(349)
Ukupni rashod od naknada i provizija	(4.346)	(4.109)
Neto prihodi od naknada i provizija	16.760	14.779

4.3. Neto prihodi od finansijskih instrumenata

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Prihodi od dividendi	4	4
Prihod od trgovanja	12	(12)
Neto dobiti od kursnih razlika	3.458	2.090
Neto prihodi od finansijskih instrumenata	3.474	2.082

4.4. Troškovi zaposlenih

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Redovna primanja bruto plate	(14.939)	(14.257)
Varijabilna primanja bonusi	(1.283)	(1.365)
Ostali troškovi zaposlenih	(1.935)	(1.803)
Troškovi za otpremnine	(268)	(63)
Ostali troškovi (ugovori o djelu)	(208)	(193)
Ukupno troškovi zaposlenih	(18.632)	(17.680)

Troškovi zaposlenih uključuju doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje isplaćene u 2022. godini u iznosu od 3.558 hiljada BAM (2021: 3.311 hiljada BAM).

	31.12.2022.	31.12.2021.
Broj zaposlenih na izvještajni datum	422	437
Prosječan broj zaposlenih tokom godine na osnovu časova rada	430	438

4.5. Troškovi amortizacije

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Troškovi amortizacije vlastitih poslovnih prostora	(533)	(520)
Troškovi amortizacije opreme	(1.055)	(1.073)
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine	(2.722)	(2.681)
Troškovi amortizacije ulaganja u poboljšanje zakupa	(148)	(199)
Troškovi amortizacije dugoročnih zakupa	(636)	(644)
Ukupno troškovi amortizacije	(5.094)	(5.117)

4.6. Ostali administrativni troškovi

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Informacione i komunikacione tehnologije	(4.588)	(4.291)
Operativno poslovanje	(3.253)	(3.290)
Troškovi poslovnog prostora	(1.214)	(1.029)
Konsultantske usluge	(2.356)	(1.639)
Obezbjedenje i transport novca	(1.216)	(1.089)
Oglašavanje, marketing i promocija	(392)	(340)
Kancelarijsko poslovanje	(735)	(606)
Ostali troškovi za zaposlene	(302)	(200)
Indirektni porezi i doprinosi	(217)	(280)
Odobranje i praćenje kredita	(172)	(263)
Ukupno ostali administrativni troškovi	(14.444)	(13.025)

4.7. Neto gubici / povrati od ispravki vrijednosti na finansijske instrumente

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Novčana sredstva	(94)	250
Obavezna rezerva	75	109
Kredit i potraživanja od banaka	55	14
Kredit i potraživanja od komitenata	(5.986)	(4.496)
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	267	2.147
Troškovi rezervisanja za neiskorištene kredite i garancije	646	(969)
Ostala aktiva	50	(26)
Neto gubici / povrati od ispravki vrijednosti na finansijske instrumente	(4.987)	(2.971)

4.8. Rezervisanja za rizike i troškove

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Troškovi rezervisanja za ostale obaveze	(438)	-
Dugoročna rezervisanja za zaposlene	4	4
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	8	-
Ukupno	(426)	4

Napomene uz finansijske izvještaje

4.9. Ostali operativni prihodi i rashodi

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Ostali operativni prihodi		
Prihodi po osnovu naplate računovostveno otpisanih potraživanja	1.339	1.550
Dobici od prodaje opreme, koja se vodi po amortizovanom trošku	63	21
Dobici od prodaje SMI	1.056	2.296
Dobici od prodaje dužničkih HOV	221	0
Ostali prihodi	63	46
Ukupno ostali operativni prihodi	2.741	3.913
Ostali operativni rashodi		
Gubici od prodaje dužničkih HOV	(320)	-
Rashodi po osnovu promjene vrijednosti poslovnih nekretnina koje se vode po fer vrijednosti	(16)	(4)
Rashodi po osnovu promjene vrijednosti SMI (umanjenje vrijednosti i svođenje na tehničku vrijednost)	-	(557)
Ostali rashodi	(313)	(165)
Ukupni ostali operativni rashodi	(650)	(726)
Neto ostali operativni prihodi	2.092	3.186

4.10. Porez na dobit

Porez na dobit priznat u izvještaju o dobitku ili gubitku sadrži tekući i odloženi porez.

Troškovi poreza na dobit priznati u izvještaju o dobitku ili gubitku

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Porez na dobit za godinu		
Tekući porez na dobit	2.325	1.863
Odloženi porez na dobit	(39)	(407)
Ukupno porez na dobit	2.286	1.456

Usaglašavanje poreza na dobit

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Rezultat prije poreza	25.664	26.798
Tekući porez na dobit obračunat po stopi od 10%	2.566	2.680
Usklađivanje poreske osnovice		
Umanjenje poreza za isključene prihode	(554)	(847)
Uvećanje poreza za nepriznate rashode	313	31
Efekti promjena odloženih poreza na privremene razlike	(39)	(407)
Porez na dobit	2.286	1.456
Prosječna efektivna stopa poreza na dobit	8,91%	5,43%

Poreski propisi određuju poresko priznate rashode i prihode za potrebe obračuna poreske osnovice, kao i iznos poresko priznatih rashoda / prihoda od ukidanja indirektnih otpisa plasmana, pri čemu se u Poreskom bilansu priznaju samo rashodi / prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana evidentirani i u Bilansu uspjeha na izloženosti klasifikovane u nivo kreditnog rizika 2 i 3.

4.11. Zarada po akciji

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Ukupan broj akcija	138.650	138.650
Prosječan ponderisani broj akcija	138.650	138.650
Tekuća neto dobit u '000 BAM	23.379	25.342
Zarada po akciji u BAM	168,62	182,78

U 2022. godini Banka nije vršila isplatu dividende (u 2021. isplaćena je dividenda u iznosu od 14.780 hiljada BAM od neto dobiti ostvarene u 2019. godini).

5. Napomene uz Izvještaj o finansijskom položaju

5.1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Gotovina u domaćoj valuti	30.207	30.667
Sredstva kod Centralne banke	199.473	67.727
Gotovina u stranoj valuti	38.472	72.017
Umanjenje vrijednosti	(283)	(189)
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti	267.869	170.222

5.2. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat prema vrsti

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
<i>Vlasničke hartije od vrijednosti</i>		
Domaće organizacije nekotirane	241	236
Strane organizacije nekotirane	43	8
Ukupno vlasničke hartije od vrijednosti	284	244
<i>Dužničke hartije od vrijednosti</i>		
Obveznice Republike Srpske kotirane	85.183	241.743
Ukupno finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	85.467	241.987

Napomene uz finansijske izvještaje

Pregled finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat prema nivoima fer vrijednosti

	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	Ukupno '000 BAM
31.12.2022.				
Vlasničke hartije od vrijednosti	-	-	284	284
Obveznice Republike Srpske koje kotiraju	-	85.183	-	85.183
Ukupno	-	85.183	284	85.467
31.12.2021.				
Vlasničke hartije od vrijednosti	-	-	244	244
Obveznice Republike Srpske koje kotiraju	-	241.743	-	241.743
Ukupno	-	241.743	244	241.987

Iako obveznice Republike Srpske kotiraju na Berzi, na osnovu podataka o obimu trgovanja ne ispunjavaju uslove za klasifikaciju u nivo hijerarhije 1, već su klasifikovane u nivo hijerarhije 2, u hijerarhiji fer vrijednosti.

Eksterni rejting dužničkih hartija od vrijednosti

Za eksterni rejting dužničkih hartija od vrijednosti je primijenjen eksterni kreditni rejting države Bosne i Hercegovine. Dana 22. jula 2022. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Moody's Investors Service potvrdila je BiH suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“. Hartije od vrijednosti su klasifikovane u izloženosti rasporedene u nivo kreditnog rizika 1 te se u skladu sa tim utvrđuju očekivani kreditni gubici.

Dužnički instrumenti, koji se mjere po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVOCI)

	31.12.2022. Nivo kreditnog rizika					31. 12.2021.
Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Nivo internog ocjenjivanja						
Kreditni koji se izmiruju	85.183	-	-	-	85.183	241.743
Nizak rizik	85.183	-	-	-	85.183	241.743
Srednji rizik	-	-	-	-	-	-
Kreditni koji se ne izmiruju	-	-	-	-	-	-
Status neizvršenja obaveza	-	-	-	-	-	-
Ukupno	85.183	-	-	-	85.183	241.743

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	241.743	-	-	-	241.743
Novo finansiranje	-	-	-	-	-
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Promjene fer vrijednosti	180				180
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(34.877)	-	-	-	(34.877)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene (prodaja)	(121.863)	-	-	-	(121.863)
Stanje 31.12.2022.	85.183	-	-	-	85.183

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	377	-	-	-	377
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(267)	-	-	-	(267)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	110	-	-	-	110

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2021.	240.100	-	-	-	240.100
Novo finansiranje	48.838	-	-	-	48.838
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Promjene fer vrijednosti	(6.315)	-	-	-	(6.315)
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(39.985)	-	-	-	(39.985)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	(895)	-	-	-	(895)
Stanje 31.12.2021.	241.743	-	-	-	241.743

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2021.	2.524	-	-	-	2.524
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(2.147)	-	-	-	(2.147)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	377	-	-	-	377

Napomene uz finansijske izvještaje

5.3. Obavezna rezerva kod Centralne banke

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Obavezna rezerva kod Centralne banke u domaćoj valuti	107.500	131.311
Umanjenje vrijednosti	(133)	(208)
Ukupno	107.367	131.103

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“) propisuje način obračuna i održavanja obavezne rezerve te visinu i način plaćanja naknade za iznos obavezne rezerve i iznos sredstava iznad obavezne rezerve, koji se drži na računima kod Centralne banke.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve predstavlja prosječno stanje depozita i pozajmljenih sredstava u BAM, u BAM sa valutnom klauzulom i stranim valutama (izraženim u BAM prema kursnoj listi Centralne banke, koja je važila u vrijeme trajanja obračunskog perioda). U osnovicu za obračun obavezne rezerve ne ulaze depoziti domaćih banaka i depoziti domaćih banaka u stečaju.

Stopa obavezne rezerve se primjenjuje na iznad navedenu osnovicu i iznosi 10%.

Na iznos sredstava obavezne rezerve Centralna banka je do 31. avgusta 2022. godine obračunavala naknadu po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate) umanjenu za 10 baznih poena (0,60%).

Na iznos sredstava iznad obavezne rezerve Centralna banka je od 01.01.2022. godine obračunavala naknadu po stopi, koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate), u iznosu od (0,75%).

Od 01.09.2022. godine s ciljem usklađivanja sa referentnom kamatnom stopom Evropske centralne banke (ECB) i ublažavanja uticaja rasta referentne kamatne stope ECB na poslovanje banaka u BiH, naknada na sredstva iznad obavezne rezerve smanjena je sa (0,75%) na (0,25%).

Naknada na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranoj valuti i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom smanjena je sa (0,60%) na (0,10%).

Na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti, KM, naknada se ne obračunava.

Bruto izloženost

Bruto izloženost	31.12.2022.					31. 12.2021.
	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Nivo internog ocjenjivanja						
Kredit koji se izmiruju	107.500	-	-	-	107.500	131.312
Nizak rizik	107.500	-	-	-	107.500	131.312
Srednji rizik	-	-	-	-	-	-
Kredit koji se ne izmiruju	-	-	-	-	-	-
Status neizvršenja obaveza	-	-	-	-	-	-
Ukupno	107.500	-	-	-	107.500	131.312

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2022.	131.312	-	-	-	131.312
Novo finansiranje	3.758.360	-	-	-	3.758.360
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(3.782.172)	-	-	-	(3.782.172)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	107.500	-	-	-	107.500

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	208	-	-	-	208
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(75)	-	-	-	(75)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	133	-	-	-	133

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2021.	125.444	-	-	-	125.444
Novo finansiranje	3.553.795	-	-	-	3.553.795
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(3.547.927)	-	-	-	(3.547.927)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	131.312	-	-	-	131.312

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2021.	316	-	-	-	316
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(108)	-	-	-	(108)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	208	-	-	-	208

Napomene uz finansijske izvještaje

5.4. Krediti i potraživanja od banka

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Plasmani stranim bankama	105.682	48.896
Plasmani domaćim bankama	-	16.006
Umanjenje vrijednosti	(106)	(160)
Ukupno	105.576	64.741

Od kredita i potraživanja od banaka sa stanjem na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 105.576 hiljada BAM, iznos od 39.117 hiljada BAM odnosi se na kredite i potraživanja od povezanih banaka (31.12.2021.: 16.000 hiljada BAM).

Bruto izloženost

Bruto izloženost	31.12.2022.				31.12.2021.	
	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Nivo internog ocjenjivanja*						
Kredit koji se izmiruju	105.682	-	-	-	105.682	64.901
Nizak rizik	105.682	-	-	-	105.682	64.901
Srednji rizik	-	-	-	-	-	-
Kredit koji se ne izmiruju	-	-	-	-	-	-
Status neizvršenja obaveza	-	-	-	-	-	-
Ukupno	105.682	-	-	-	105.682	64.901

*12-mjesečni PD, ponderisan izloženošću, za rizik neispunjenja ugovornih obaveza varira kako slijedi: 0,49%- 7,25% za kredite u nivou kreditnog rizika 1 te 0,49%-48,18% za kredite u nivou kreditnog rizika 2, u zavisnosti od vrste proizvoda i broja dana kašnjenja klijenta.

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2022.	64.901	-	-	-	64.901
Novo finansiranje	13.599.823	-	-	-	13.599.823
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(13.559.042)	-	-	-	(13.559.042)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	105.682	-	-	-	105.682

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	160	-	-	-	160
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(54)	-	-	-	(54)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	106	-	-	-	106

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01. 2021.	64.902	-	-	-	64.902
Novo finansiranje	5.078.878	-	-	-	5.078.878
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(5.078.879)	-	-	-	(5.078.879)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	64.901	-	-	-	64.901

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2021.	174	-	-	-	174
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(14)	-	-	-	(14)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	160	-	-	-	160

5.5. Krediti i potraživanja od klijenata

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Pravna lica		
u BAM	256.271	365.385
u stranoj valuti	10.091	14.030
sa valutnom klauzulom	126.236	190.033
Ukupno bruto pravna lica	392.598	569.448
Umanjenje vrijednosti glavnice kredita	(17.567)	(14.459)
Neto krediti pravna lica	375.031	554.989
Fizička lica		
u BAM	347.023	333.573
u stranoj valuti	-	-
sa valutnom klauzulom	135.596	170.203
Ukupno bruto fizička lica	482.619	503.777
Umanjenje vrijednosti glavnice kredita	(29.124)	(28.928)
Neto krediti fizička lica	453.495	474.849
Ukupni bruto krediti	875.217	1.073.224
Ukupni neto krediti	828.527	1.029.838

Napomene uz finansijske izvještaje

Bruto izloženost

Bruto izloženost –Pravna lica	31.12.2022.					31. 12.2021.	
	Nivo kreditnog rizika						
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno	Ukupno	
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	
Nivo internog ocjenjivanja							
Kreditni koji se izmiruju	355.006	16.240	-	-	371.247	567.962	
Nizak rizik	355.006	-	-	-	355.006	519.311	
Srednji rizik	-	16.240	-	-	16.240	48.651	
Kreditni koji se ne izmiruju	-	-	21.351	-	21.351	1.486	
Status neizvršenja obaveza	-	-	21.351	-	21.351	1.486	
Ukupno pravna lica	355.006	16.240	21.351	-	392.598	569.448	
Bruto izloženost – fizička lica	31.12.2022.					31. 12.2021.	
	Nivo kreditnog rizika						
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno	Ukupno	
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	
Nivo internog ocjenjivanja							
Kreditni koji se izmiruju	436.755	29.805	-	-	466.560	486.737	
Nizak rizik	436.755	-	-	-	436.755	448.440	
Srednji rizik	-	29.805	-	-	29.805	38.297	
Kreditni koji se ne izmiruju	-	-	16.059	-	16.059	17.040	
Status neizvršenja obaveza	-	-	16.059	-	16.059	17.040	
Ukupno fizička lica	436.755	29.805	16.059	-	482.619	503.777	
Ukupno krediti klijentima	436.755	29.805	-	-	466.560	486.737	

Kreditni i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku - Pravna lica

Bruto izloženost prema nivou internog ocjenjivanja

31.12.2022.	Bruto izloženost					Prosječan IFRS9 PD ponderisan bilansnom izloženošću				
Bruto izloženost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno
Nivo internog ocjenjivanja										
Kreditni koji se izmiruju	355.006	16.240	-	-	371.247	0,6%	1,0%	-	-	0,7%
Rejting 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rejting 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rejting 3	10.008	-	-	-	10.008	0,1%	-	-	-	0,1%
Rejting 4	39.744	-	-	-	39.744	0,2%	0,2%	-	-	0,2%
Rejting 5	224.651	10.329	-	-	234.980	0,5%	0,7%	-	-	0,5%
Rejting 6	76.613	4.706	-	-	81.320	1,3%	1,2%	-	-	1,3%
Rejting 7	3.842	785	-	-	4.627	3,2%	3,3%	-	-	3,3%
Rejting 8	147	419	-	-	567	-	6,0%	-	-	6,0%
Kreditni koji se ne izmiruju	-	-	21.351	-	21.351	-	-	100%	-	100%
Rejting 8 -	-	-	20.221	-	20.221	-	-	100%	-	100%
Rejting 9	-	-	95	-	95	-	-	100%	-	100%
Rejting 10	-	-	1.036	-	1.036	-	-	100%	-	100%
Ukupno	355.006	16.240	21.351	-	392.598	-	-	-	-	-

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2022.	519.311	48.651	1.486	-	569.448
Novo finansiranje	84.902	-	-	-	84.902
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	3.547	(3.547)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(5.203)	5.203	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	(19.899)	-	19.899	-	-
Otplaćena imovina	(227.652)	(34.067)	(33)	-	(261.752)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	355.006	16.240	21.351	-	392.598

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	3.362	9.638	1.459	-	14.459
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	164	(164)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(18)	18	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	(92)	-	92	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	71	(6.672)	9.780	-	3.180
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	(72)	-	(72)
Stanje 31.12.2022.	3.488	2.820	11.259	-	17.567

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2021.	429.273	82.956	6.668	-	518.897
Novo finansiranje	219.986	-	93	-	219.986
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	19.896	(19.896)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(29.642)	3.776	(257)	-	-
Prenosi u Nivo 3	-101	-	101	-	-
Otplaćena imovina	(120.008)	(44.308)	(1.889)	-	(166.205)
Otpisani iznosi	-	-	(3.230)	-	(3.230)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	519.311	48.651	1.486	-	569.448

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2021.	2.255	9.596	6.412	-	18.263
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	55	(55)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(177)	306	(129)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(101)	-	101	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	1.330	(209)	(1.695)	-	(574)
Otpisani iznosi	-	-	(3.230)	-	(3.230)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	3.362	9.638	1.459	-	14.459

Napomene uz finansijske izvještaje

Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku - Fizička lica

Bruto izloženost prema nivou internog ocjenjivanja

31.12.2022.	Bruto izloženost					Prosječan MSFI9 PD ponderisan bilansnom izloženošću				
Bruto izloženost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno
Nivo internog ocjenjivanja										
Kredit i koji se izmiruju	436.755	29.805	-	-	466.560	2,0%	4,1%	-	-	2,1%
0 dana kašnjenja	326.638	13.526	-	-	340.165	1,1%	1,7%	-	-	1,1%
1-29 dana kašnjenja	110.117	13.961	-	-	124.078	4,6%	3,8%	-	-	4,6%
30-90 dana kašnjenja	-	2.318	-	-	2.318		19,8%	-	-	19,8%
Kredit i koji se ne izmiruju	-	-	16.059	-	16.059	-	-	100%	-	100%
Status neizvršenja obaveza	-	-	16.059	-	16.059	-	-	100%	-	100%
Ukupno	436.755	29.805	16.059	-	482.619	-	-	-	-	-

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2022.	448.440	38.297	17.039	-	503.777
Novo finansiranje	116.569	-	-	-	116.569
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	14.374	(14.365)	(8)	-	-
Prenosi u Nivo 2	(15.514)	16.441	(927)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(3.221)	(2.077)	5.298	-	-
Otplaćena imovina	(123.892)	(8.491)	(2.760)	-	(135.143)
Otpisani iznosi	-	-	(2.584)	-	(2.584)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	436.755	29.805	16.059	-	482.619

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	8.565	5.028	15.335		28.928
Imovina, koja se prestala priznavati					0
Prenosi u Nivo 1	334	(334)	(0)		0
Prenosi u Nivo 2	(311)	403	(92)		-
Prenosi u Nivo 3	(115)	(538)	653		-
Promjene ispravke vrijednosti	1.105	396	1.306		2.806
Otpisani iznosi			(2.584)		(2.584)
Ostale promjene			-27		-27
Stanje 31.12.2022.	9.577	4.955	14.591	-	29.124

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2021.	402.498	42.564	18.136	-	463.198
Novo finansiranje	178.181			-	178.181
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	12.529	(12.525)	(4)	-	-
Prenosi u Nivo 2	(22.338)	23.778	(1.440)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(3.246)	(2.805)	6.051	-	-
Otplaćena imovina	(119.184)	(12.715)	(752)	-	(132.651)
Otpisani iznosi	-	-	(4.951)	-	(4.951)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	448.440	38.297	17.040	-	503.777

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2021.	7.131	5.142	16.439	-	28.712
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	255	(255)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(996)	1.099	(103)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(1.985)	(2.282)	4.267	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	4.160	1.324	(317)	-	5.167
Otpisani iznosi	-	-	(4.951)	-	(4.951)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	8.565	5.028	15.335	-	28.928

5.6. Materijalna imovina

Materijalna imovina obuhvata:

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Imovina, koja se koristi u poslovne svrhe		
Građevinski objekti i zemljište	15.873	15.101
Oprema i ostala sredstva	2.425	2.419
Materijalna imovina u pripremi	2.036	1.613
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	503	654
Imovina sa pravom korištenja	1.918	1.718
Ukupno imovina koja se koristi u poslovne svrhe	22.755	21.505
Imovina stečena u postupku naplate kredita namijenjena za prodaju	-	366
Ukupno materijalna imovina	22.755	21.871

Napomene uz finansijske izvještaje

Promjene na materijalnoj imovini, koja se koristi u poslovne svrhe, su date u tabeli ispod:

	Građevinski objekti i zemljište	Oprema i ostala sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Imovina sa pravom korištenja	Ukupno poslovna materijalna imovina
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Nabavna vrijednost						
Stanje na dan 01.01.2021.	28.526	18.295	2.233	2.978	3.621	55.653
Revalorizacija	(115)	-	-	-	-	(115)
Nova ulaganja	-	-	1.922	10	-	1.932
Prenosi	2.073	466	(2.539)	-	-	-
Prodaja, otpisi i druge promjene	(1.892)	(419)	(3)	-	-	(2.314)
Stanje na dan 31.12.2021.	28.592	18.342	1.613	2.988	3.621	55.156
Stanje na dan 01.01.2022.	28.592	18.342	1.613	2.988	3.621	55.156
Revalorizacija	1.428	-	-	-	-	1.428
Povećanja	-	-	1.576	32	860	2.468
Prenosi	-	1.141	(1.153)	12	-	-
Prodaja, otpisi i druge promjene	(226)	(456)	-	(376)	-	(1.058)
Stanje na dan 31.12.2022.	29.794	19.027	2.036	2.656	4.481	57.994
Umanjenje vrijednosti						
Stanje na dan 01.01.2021.	14.188	15.269	-	2.135	1.259	32.851
Amortizacija	520	1.073	-	199	644	2.436
Prodaja, otpisi i druge promjene	(1.217)	(419)	-	-	-	(1.636)
Stanje na dan 31.12.2021.	13.491	15.923	-	2.334	1.903	33.651
Stanje na dan 01.01.2022.	13.491	15.923	-	2.334	1.903	33.651
Amortizacija	533	1.055	-	149	636	2.373
Prodaja, otpisi i druge promjene	(103)	(376)	-	(330)	24	(785)
Stanje na dan 31.12.2022.	13.921	16.602	-	2.153	2.563	35.239
Neto knjigovodstvena vrijednost:						
Stanje na dan 31.12.2021.	15.101	2.419	1.613	654	1.718	21.505
Stanje na dan 31.12.2022.	15.873	2.425	2.036	503	1.918	22.755

Knjigovodstvena vrijednost zemljišta, koje se ne amortizuje, u okviru građevinskih objekata i zemljišta na dan 31.12.2022. godine iznosi 3.431 hiljada BAM (31.12.2021.: 3.202 hiljada BAM). Osnovna sredstva u pripremi na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 2.036 hiljada BAM (31.12.2021.: 1.613 hiljade BAM) odnose se na ulaganja u rekonstrukciju poslovnih prostora u iznosu od 645 hiljada BAM; ulaganja u hardver i bankomate 1.125 hiljada BAM i ostalu opremu u iznosu od 265 hiljada BAM, koji još nisu stavljeni u upotrebu.

Revalorizacija nekretnina Banke na dan 31.12.2022. godine iznosi 3.801 hiljada BAM bruto (31.12.2021.: 2.469 hiljada BAM), a evidentirana je u okviru revalorizacionih rezervi u kapitalu u iznosu 3.421 hiljada BAM (31.12.2021.: 2.222 hiljada BAM) i odloženih poreskih obaveza u iznosu od 380 hiljada BAM (31.12.2021.: 247 hiljade BAM). Negativni efekti revalorizacije se evidentiraju kao rashod umanjena vrijednosti u bilansu uspjeha i u toku 2022. godine ovaj rashod je evidentiran u iznosu od 16 hiljada BAM (2021.: 4 hiljade BAM).

Imovina stečena u postupku naplate kredita

Imovinu stečenu u postupcima naplate kredita čine nekretnine i oprema. Način vrednovanja ove imovine opisan je u napomeni 3.19.

	Količina	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Zemljište	1	*	*
Poslovni i stambeni prostor	35	*	366
Mašine i oprema	2	*	*
Ukupno	38	*	366

* evidentirano po tehničkoj vrijednosti od 1 KM.

5.7. Nematerijalna imovina

	Softver '000 BAM	Ostalo '000 BAM	Investicije nematerijalne imovine u toku '000 BAM	Ukupno nematerijalna imovina '000 BAM
Nabavna vrijednost				
Stanje na dan 01.01.2021.	23.543	1.523	3.770	28.836
Nova ulaganja	-	-	2.929	2.929
Prenosi	2.250	410	(2.660)	-
Prodaja, otpisi i druge promjene				
Stanje na dan 31.12.2021.	25.793	1.933	4.039	31.765
Stanje na dan 01.01.2022.	25.793	1.933	4.039	31.765
Nova ulaganja	-	-	1.747	1.747
Prenosi	851	265	(1.116)	-
Prodaja, otpisi i druge promjene			359	359
Stanje na dan 31.12.2022.	26.644	2.198	5.029	33.871
Umanjenje vrijednosti				
Stanje na dan 01.01.2021.	16.573	712	-	17.285
Amortizacija	2.164	517	-	2.681
Prodaja, otpisi i druge promjene				
Stanje na dan 31.12.2021.	18.737	1.229	-	19.966
Stanje na dan 01.01.2022.	18.737	1.229	-	19.966
Amortizacija	2.306	415	-	2.721
Prodaja, otpisi i druge promjene				
Stanje na dan 31.12.2022.	21.043	1.644	-	22.687
Neto knjigovodstvena vrijednost:				
Stanje na dan 31.12.2021.	7.056	704	4.039	11.799
Stanje na dan 31.12.2022.	5.601	554	5.029	11.184

Investicije nematerijalne imovine u toku na dan 31. decembar 2022. godine u iznosu od 5.029 hiljada BAM (31. decembar 2021.: 4.039 hiljada BAM) se odnose na softver i ostalu nematerijalnu imovinu, koja još nije stavljena u upotrebu.

Na dan 31. decembar 2022. godine Banka nije imala interno generisane nematerijalne imovine.

Napomene uz finansijske izvještaje

5.8. Ostala aktiva

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Potraživanja po osnovu prodaje SMI	35	52
Potraživanja za naknadu	147	146
Potraživanja za plate radnika	993	491
Potraživanja po osnovu kartica	3.763	3.305
Potraživanja po operativnim poslovima	251	318
Ostala potraživanja	1.328	1.150
Ukupno ostala aktiva - bruto	6.518	5.462
Umanjenje vrijednosti	(454)	(519)
Ukupno ostala aktiva - neto	6.064	4.943

Bruto izloženost po nivoima kreditnog rizika

Bruto izloženost	31.12.2022. Nivoi kreditnog rizika					31.12.2021.
	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Nivo internog ocjenjivanja						
U status izmirenja	6.107	30	-	-	6.137	4.998
Nizak rizik	6.107	-	-	-	6.107	4.935
Srednji rizik	-	30	-	-	30	63
Visok rizik	-	-	-	-	-	-
U status neizmirenja	-	-	381	-	381	465
Status neizvršenja obaveza	-	-	381	-	381	465
Ukupno	6.107	30	381	-	6.518	5.462

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	4.935	63	465	-	5.462
Novo finansiranje	1.172	-	-	-	1.172
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	-	-	-	-	-
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	32	84	-	116
Stanje 31.12.2022.	6.107	30	381	-	6.518

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	119	3	397	-	519
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	(31)	(3)	(16)	-	(50)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	(15)	-	-	-	(15)
Stanje 31.12.2022.	73	-	381	-	454

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2021.	5.109	12	447	-	5.568
Novo finansiranje	-	51	18	-	69
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Otplaćena imovina	(174)	-	-	-	(174)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	4.935	63	465	-	5.462

Promjene ispravke vrijednosti

Ispravka vrijednosti	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2021.	70	44	380	-	495
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 3	-	-	-	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	50	(41)	16	-	26
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	(2)	-	-	-	(2)
Stanje 31.12.2021.	119	3	397	-	519

5.9. Primljeni depoziti i krediti od banaka

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Depoziti po viđenju		
u BAM	1	14
u stranoj valuti	212	130
Ukupno depoziti po viđenju	213	144
Oročeni depoziti		
u BAM	-	16.678
u stranoj valuti	39.285	116.372
sa valutnom klauzulom	-	-
Ukupno oročeni depoziti	39.285	133.050
Ukupno depoziti	39.498	133.194
Uzeti krediti		
u stranoj valuti	22.220	21.793
Ukupno uzeti krediti	22.220	21.793
Ukupno primljeni depoziti i krediti od banaka	61.718	154.987

Napomene uz finansijske izvještaje

Unutar primljenih depozita i kredita od banaka iznos od 39.286 hiljada BAM (31.12.2021.: 133.064 hiljade BAM) se odnosi na depozite i kredite od povezanih lica.

Pregled uzetih kredita od banaka

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
EBRD - Evropska banka za obnovu i razvoj	14.033	9.117
EIB - Evropska investiciona banka	8.105	12.600
MCI – Mikrokreditni fond za stabilizaciju Balkana	82	76
Ukupno	22.220	21.793

5.10. Primljeni depoziti i krediti od komitenata

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Pravna lica i preduzetnici		
Depoziti po viđenju		
u BAM	331.577	380.909
sa valutnom klauzulom	-	-
u stranoj valuti	82.115	90.572
Ukupno depoziti po viđenju pravnih lica	413.692	471.481
Oročeni depoziti	-	-
u BAM	18.745	49.042
sa valutnom klauzulom	67.611	99.900
u stranoj valuti	15.053	14.824
Ukupno oročeni depoziti pravnih lica	101.408	163.766
Ukupno depoziti pravnih lica i preduzetnika	515.100	635.247
Fizička lica		
Depoziti po viđenju		
u BAM	221.686	230.846
sa valutnom klauzulom	33	103
u stranoj valuti	112.012	118.190
Ukupno depoziti po viđenju fizičkih lica	333.731	349.139
Oročeni depoziti		
u BAM	69.699	84.527
sa valutnom klauzulom	26	63
u stranoj valuti	94.992	112.536
Ukupno oročeni depoziti fizičkih lica	164.717	197.127
Ukupno depoziti fizičkih lica	498.448	546.266
Ukupno primljeni depoziti	1.013.548	1.181.513
Primljeni krediti od komitenata		
u BAM		
sa valutnom klauzulom	50.062	56.411
u stranoj valuti	-	-
Ukupno primljeni krediti od komitenata	50.062	56.411
Ukupno primljeni depoziti i krediti od komitenata	1.063.610	1.237.924

Pregled uzetih kredita od komitenata

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
IRB RS – Fond stanovanja Republike Srpske	23.347	25.208
IRB RS – Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske	17.156	21.164
IRB RS – Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske	9.389	9.803
MFRS – Projekat IFAD	170	206
IRB RS – Svjetska banka	-	30
Ukupno	50.062	56.411

5.11. Obaveze po osnovu dugoročnog zakupa

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Dugoročni zakupi od pravnih lica	951	815
Dugoročni zakupi od fizičkih lica	1.021	962
Ukupno	1.972	1.777

5.12. Odložena poreska sredstva i obaveze

Odložena poreska sredstva i obaveze su obračunati na privremene razlike po bilansnoj metodi korišćenjem zakonske poreske stope od 10% (2021.: 10%).

Banka je sa 31.12.2021. godine, u skladu sa važećom poreskom regulativom i Odlukom ABRS o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, obračunala i proknjižila dobitak od odloženih poreskih sredstava, koji proizlazi iz privremenih razlika na poresko nepriznate ispravke vrijednosti za kreditne gubitke po plasmanima svrstanim u nivo kreditnog rizika 1, u iznosu od 442 hiljade KM, a nakon inicijalnog priznavanja odloženo poresko sredstvo se usklađuje sa promjenama na stanju očekivanih kreditnih gubitaka za nivo 1 kreditnog rizika.

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Odložena poreska sredstva		
Odložena poreska sredstva po osnovu razgraničenja CPI naknada iz ranijih godina	90	127
Odložena poreska sredstva po osnovu finansijske imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	617	-
Odložena poreska sredstva po osnovu različitog poreskog tretmana ispravki vrijednosti za kreditne gubitke nivo 1	594	442
Ukupno odložena poreska sredstva	1.301	569
Odložena poreska obaveza		
Odložena poreska obaveza po osnovu razlika u metodu obračuna amortizacije i različitim stopama amortizacije	382	299
Odložena poreska obaveza po osnovu promjene fer vrijednosti imovine	380	247
Ukupno odložene poreske obaveze	762	546
Odložena poreska imovina / obaveza neto	538	23

Napomene uz finansijske izvještaje

Promjene odloženih poreskih sredstava i obaveza

	Odložena poreska sredstva '000 BAM	Odložene poreske obaveze '000 BAM
Stanje na dan 01. 01.2022.	569	546
Gubitak / (dobitak) po osnovu smanjenja (povećanja) odloženih poreskih sredstava i obaveza po osnovu razlika u metodu obračuna amortizacije i različitim stopama amortizacije kroz bilans uspjeha	-	83
Gubitak / (dobitak) po osnovu smanjenja (povećanja) odloženih poreskih sredstava po osnovu razgraničenja CPI naknada iz ranijih godina	(37)	-
Dobitak / (gubitak) po osnovu smanjenja (povećanja) odloženih poreskih sredstava i obaveza po osnovu promjene fer vrijednosti imovine	-	(8)
Smanjenje / (povećanje) odloženih poreskih sredstava i obaveza po osnovu promjene fer vrijednosti imovine	-	141
Dobitak / (gubitak) po osnovu povećanja (smanjenja) odloženih poreskih sredstava i obaveza poresko nepriznatih ispravki vrijednosti za kreditne gubitke nivo 1	152	--
Dobitak / (gubitak) po osnovu povećanja (smanjenja) odloženih poreskih sredstava na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	617	-
Stanje na dan 31.12.2022.	1.301	762
Uticaj na neto rezultat	115	75
Neto rezultat kroz izvještaj o dobitku ili gubitku	39	-
Stanje na dan 01.01.2021.	160	557
Gubitak / (dobitak) po osnovu smanjenja (povećanja) odloženih poreskih sredstava i obaveza po osnovu razlika u metodu obračuna amortizacije i različitim stopama amortizacije kroz bilans uspjeha	-	26
Gubitak / (dobitak) po osnovu smanjenja (povećanja) odloženih poreskih sredstava po osnovu razgraničenja CPI naknada iz ranijih godina	(33)	-
Dobitak / (gubitak) po osnovu smanjenja (povećanja) odloženih poreskih sredstava i obaveza po osnovu promjene fer vrijednosti imovine	-	(24)
Smanjenje / (povećanje) odloženih poreskih sredstava i obaveza po osnovu promjene fer vrijednosti imovine	-	(13)
Dobitak / (gubitak) po osnovu povećanja (smanjenja) odloženih poreskih sredstava i obaveza poresko nepriznatih ispravki vrijednosti za kreditne gubitke nivo 1	442	-
Stanje na dan 31.12.2021.	569	546

5.13. Ostale obaveze

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Obaveze prema zaposlenim	4.306	4.955
Primljeni avansi za naplatu stečene materijalne imovine	87	110
Obaveze prema dobavljačima	3.517	2.700
Obaveze za izvršenje naloga platnog prometa u zemlji	1.120	1.386
Obaveze po osnovu nenominiranih depozita	657	657
Pasivna vremenska razgraničenja	318	313
Obaveze po operativnim poslovima kartice	3.021	1.876
Obaveze za PDV	310	284
Obaveze po osnovu izlaska iz poslovnog odnosa	4.255	4.565
Ostale obaveze	2.758	2.497
Ukupno ostale obaveze	20.349	19.342

5.14. Rezervisanja za kreditni rizik neiskorištenih kredita i datih garancija

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Rezervisanja za neiskorištene kredite	1.252	1.765
Rezervisanja za garancije i druga jemstva	1.784	1.917
Ukupno rezervisanja za kreditne rizike i garancije	3.036	3.682

5.15. Rezervisanja za ostale rizike i troškove

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Dugoročna rezervisanja za zaposlene	358	362
Rezervisanja za sudske sporove	1.372	1.486
Rezervisanja za ostale obaveze	438	-
Ukupno rezervisanja za obaveze i troškove	2.168	1.848

Promjene rezervisanja za rizike i troškove

	Dugoročna rezervisanja za zaposlene '000 BAM	Sudski sporovi '000 BAM	Rezervisanja za ostale obaveze '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje na dan 01.01.2021.	366	1.486	-	1.852
Neto dobitak / (gubitak) priznat u izvještaju o dobitku ili gubitku	-	-	-	-
Rezervisanja iskorištena tokom perioda i prenosi	(4)	-	-	(4)
Stanje na dan 31.12.2021.	362	1.486	-	1.848
Neto dobitak / (gubitak) priznat u izvještaju o dobitku ili gubitku	(4)	(8)	438	426
Rezervisanja iskorištena tokom perioda i prenosi	-	(106)	-	(106)
Stanje na dan 31.12.2022.	358	1.372	438	2.168

Napomene uz finansijske izvještaje

U sudskim sporovima sa imovinsko pravnim zahtjevima uključen je i spor koji je protiv Banke u julu 2019. godine pokrenulo privredno društvo „Bitminer Factory“ d.o.o. Gradiška (u daljem tekstu: „Bitminer“). Bitminer je podnio tužbu pred Okružnim privrednim sudom u Banjoj Luci sa zahtjevom za naknadu štete zbog zatvaranja transakcijskih računa od strane Banke, navodeći da je ukidanje računa opstruisalo njegovu inicijalnu ponudu (ICO) u vezi sa početnim projektom ulaganja u obnovljive izvore energije i rudarenje kriptovaluta u BiH.

Prvostepeni sud je 30. decembra 2021. godine usvojio većinu tužbenih zahtjeva Bitminera i obavezao Banku da isplati odštetu u iznosu od 256,3 miliona BAM (cca. 131,2 miliona EUR). Odluka prvostepenog suda nije bila pravosnažna ni izvršna, jer je Banka uložila žalbu u januaru 2022. godine Višem privrednom sudu u Banjoj Luci.

Na osnovu procjene vjerovatnoće ishoda sudskog spora, s obzirom da nisu ispunjeni zahtjevi propisani MRS 37, rezervisanje za spor po tužbi Bitminera nije izvršeno.

Banka je dana 18. aprila 2023. godine zaprimila Presudu Višeg privrednog suda u Banjoj Luci broj 57 0 Ps 129984 22 Pž od 30.01.2023. godine, u pravnoj stvari tužioca „Bitminer Factory“ d.o.o. Gradiška, kojom je u potpunosti Viši privredni sud uvažio žalbe UniCredit Bank a.d. Banja Luka, preinačio prvostepenu presudu i odbio u potpunosti kao neosnovan tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražena isplata u iznosu od 256,3 miliona BAM. Tužilac Bitminer je dužan da Banci plati troškove sudskog postupka.

Presuda Više privrednog suda je konačna i pravosnažna i po isteku roka za dobrovoljno izvršenje obaveza je izvršna.

Presuda Višeg privrednog suda u Banja Luci pruža dodatne dokaze koji potvrđuju procjenu Banke o ishodu spora. Prema zakonskoj regulativi, tužiocu je na raspolaganju vanredni pravni lijek prema Vrhovnom sudu Republike Srpske.

5.16. Akcijski kapital

	Redovne akcije '000 BAM
Stanje na dan 01.01.2021.	97.055
Promjene	
Stanje na dan 31.12.2021.	97.055
Promjene	
Stanje na dan 31.12.2022.	97.055
Nominalna vrijednost (BAM)	700
Broj redovnih akcija (Banka nema prioritetnih akcija)	138.650

Akcionare Banke na dan 31. decembar 2022. godine čine 1 većinski akcionar i 54 mala akcionara: domaćih i stranih pravnih i fizička lica sa učešćem od:

	% učešća
UniCredit S.p.A. Italija	99,6084%
Mali akcionari	0,3916%
	100,00%

Članovi Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i Uprave Banke na dan 31. decembra 2022. godine ne posjeduju akcije Banke.

Sve akcije Banke izlistane su na Banjalučkoj berzi. Cijena akcija na dan zadnjeg trgovanja u 2022. godini (17.11.2022.) iznosila je 1.800,00 BAM (2021.: 1.910,00 BAM).

5.17. Preuzete kreditne obaveze i date finansijske garancije

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Plative garancije		
u BAM	9.622	14.403
u stranoj valuti	16.104	21.594
Ukupno plative garancije	25.726	35.997
Činidbene garancije		
u BAM	50.253	47.611
u stranoj valuti	34.844	35.202
Ukupno činidbene garancije	85.097	82.813
Neiskorišteni krediti i garancije		
u BAM	86.545	116.175
u stranoj valuti	-	-
Ukupno neiskorišteni krediti i garancije	86.545	116.175
Akreditivi u stranoj valuti	313	4.075
Ukupno potencijalne obaveze po neiskorištenim kreditima i garancijama i datim garancijama i drugim jemstvima	197.681	239.060

Na dan 31.12.2022. godine, rezervisanja za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih finansijskih garancija iznosila su 3.036 hiljade BAM (31.12.2021: 3.682 hiljade BAM).

Bruto izloženost po nivoima kreditnog rizika

Bruto izloženost	31.12.2022.				31.12.2021.	
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Nivo internog ocjenjivanja						
Kreditni koji se izmiruju						
Nizak rizik	169.536	-	-	-	169.536	223.518
Srednji rizik	-	28.075	-	-	28.075	15.466
Kreditni koji se ne izmiruju						
Status neizvršenja obaveza	-	-	70	-	70	76
Ukupno	169.536	28.075	70	-	197.681	239.060

Napomene uz finansijske izvještaje

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01. 01.2022.	223.518	15.466	76	-	239.060
Novo finansiranje	106.654	-	-	-	104.916
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	864	(862)	-2	-	-
Prenosi u Nivo 2	(25.727)	25.742	(15)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(61)	(2)	63	-	-
Otplaćena imovina	(135.712)	(12.269)	(52)	-	(148.033)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	169.536	28.075	70	-	197.681

Promjene rezervisanja

Rezervisanje	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2022.	798	2.825	59	-	3.682
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	55	(55)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(50)	59	(8)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(5)	0	5	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	646	(1.271)	(22)	-	(646)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2022.	1.444	1.558	34	-	3.036

Promjene bruto izloženosti

Bruto izloženost	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2021.	221.841	19.108	87	-	241.036
Novo finansiranje	131.175	11.270	-	-	142.445
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	1.718	(1.717)	(1)	-	-
Prenosi u Nivo 2	(1.255)	1.265	(10)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(50)	(13)	63	-	-
Otplaćena imovina	(129.911)	(14.447)	(63)	-	(144.421)
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	223.518	15.466	76	-	239.060

Promjene rezervisanja

Rezervisanje	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	POCI '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Stanje 01.01.2021.	579	2.105	29	-	2.713
Imovina, koja se prestala priznavati	-	-	-	-	-
Prenosi u Nivo 1	8	(8)	-	-	-
Prenosi u Nivo 2	(37)	39	(2)	-	-
Prenosi u Nivo 3	(41)	(10)	51	-	-
Promjene ispravke vrijednosti	289	699	(19)	-	969
Otpisani iznosi	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Stanje 31.12.2021.	798	2.825	59	-	3.682

6. Izvještavanje po segmentima

U skladu sa unutrašnjom organizacijom poslovanja, Banka vrši segmentaciju klijenata kako slijedi:

- „Preduzeća i javni sektor“: velika, srednja i mala preduzeća i javni sektor,
- „Maloprodaja“: fizička lica, preduzetnici i mikro preduzeća,
- „Ostalo“: kapital i rezerve, upravljanje aktivom i pasivom, ostale centralizovane operacije te ostala imovina i obaveze, koje nisu pridružene drugim segmentima.

Segment „Maloprodaja“ je do kraja 2021. godine uključivao i mala preduzeća, a od 2022. godine mala preduzeća su resegmentirana u „Preduzeća i javni sektor“.

Radi uporedivosti podataka, izvještaji po segmentima za 2021. godinu su urađeni po iznad navedenoj resegmentaciji.

Izvještaji po segmentima su pripremljeni u skladu sa internim upravljačkim izvještajima Banke i dodatno su usklađeni sa finansijskim izvještajima u ovim napomenama.

Pri mjerenju poslovnih rezultata se primjenjuju interne cijene bazirane na specifičnim cijenama proizvoda i usluga, određene valute i ročnosti u skladu sa internom metodologijom.

Budući da Banka većinom posluje u Republici Srpskoj, BiH, ne prikazuju se sekundarni (geografski) segmenti.

Napomene uz finansijske izvještaje

Izvještaj o dobitku ili gubitku po segmentima

31.12.2022.	Preduzeća i javni sektor	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno po segment izvještajima	Usklađivanje	Ukupno po finansijskim izvještajima
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Neto prihodi od kamata	14.477	30.000	2.485	46.962	(39)	46.923
Neto prihodi od naknada i provizija	5.216	11.677	(134)	16.760	0	16.760
od čega paketi i vođenje računa	143	4.774	-	4.916	87	5.003
od čega transakcije platnog prometa	2.830	4.125	5	6.960	(177)	6.783
od čega kartično poslovanje	162	877	-	1.039	(173)	865
od čega naknade po osnovu kredita	135	830	-	965	57	1.023
od čega poslovi kupoprodaje efektive	394	872	(12)	1.255	37	1.292
od čega poslovi izdavanja garancija i drugih jemstava	1.553	135	-	1.688	0	1.688
od čega ostale naknade i provizije	1	64	(127)	(62)	169	107
Neto prihod od finansijskih instrumenata	2.641	817	(83)	3.375	99	3.474
Ukupni operativni prihodi	22.335	42.494	2.268	67.097	60	67.157
Troškovi zaposlenih	(2.393)	(6.094)	(10.360)	(18.848)	216	(18.632)
Troškovi amortizacije	(456)	(2.483)	(2.006)	(4.946)	(148)	(5.094)
Ostali administrativni troškovi	(1.395)	(6.036)	(4.417)	(11.848)	(2.596)	(14.444)
Indirektni i ostali alocirani troškovi	(5.066)	(11.292)	16.358	-	-	-
Ukupno operativni troškovi	(9.311)	(25.906)	(425)	(35.641)	(2.529)	(38.171)
Dobit prije umanjena vrijednosti i rezervisanja	13.024	16.588	1.843	31.456	(2.469)	28.987
Neto (gubici) / povrati od umanjenja vrijednosti za kreditne rizike	(1.966)	(3.168)	42	(5.092)	105	(4.987)
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	(1.966)	(3.168)	42	(5.092)	(162)	(5.254)
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	267	267
Rezervisanja za rizike i troškove	(1.963)	(2.239)	1.246	(2.956)	2.530	(426)
Ostali operativni prihodi	127	1.012	2.623	3.761	(1.670)	2.091
Rezultat prije poreza	9.222	12.193	5.754	27.169	(1.505)	25.664
Porez na dobit	(1.248)	(434)	(802)	(2.485)	199	(2.286)
Rezultat poslije poreza	7.974	11.759	4.952	24.685	(1.307)	23.379

Izvještaj o dobitku ili gubitku po segmentima

31.12.2021.	Preduzeća i javni sektor	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno po segment izvještajima	Usklađivanje	Ukupno po finansijskim izvještajima
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Neto prihodi od kamata	13.647	27.180	4.676	45.503	37	45.540
Neto prihodi od naknada i provizija	4.488	10.533	(241)	14.779	0	14.779
od čega paketi i vođenje računa	139	4.026	-	4.165	142	4.307
od čega transakcije platnog prometa	2.525	3.730	2	6.257	(141)	6.116
od čega kartično poslovanje	(3)	835	-	833	(163)	669
od čega naknade po osnovu kredita	79	871	-	949	(111)	838
od čega poslovi kupoprodaje efektive	316	761	(31)	1.047	180	1.227
od čega poslovi izdavanja garancija i drugih jemstava	1.411	210	0	1.621	(3)	1.618
od čega ostale naknade i provizije	20	99	(213)	(93)	98	5
Neto prihod od finansijskih instrumenata	1.427	663	(12)	2.078	4	2.082
Ukupni operativni prihodi	19.562	38.376	4.423	62.360	41	62.401
Troškovi zaposlenih	(2.194)	(6.136)	(9.377)	(17.707)	27	(17.680)
Troškovi amortizacije	(508)	(2.456)	(1.954)	(4.918)	(199)	(5.117)
Ostali administrativni troškovi	(1.596)	(5.637)	(3.440)	(10.674)	(2.351)	(13.025)
Indirektni i ostali alocirani troškovi	(3.871)	(10.574)	14.445	-	-	-
Ukupno operativni troškovi	(8.169)	(24.804)	(325)	(33.298)	(2.524)	(35.822)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	11.393	13.572	4.097	29.063	(2.484)	26.579
Neto (gubici) / povrati od umanjenja vrijednosti za kreditne rizike	(3.144)	(3.304)	383	(6.065)	3.094	(2.971)
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	(3.144)	(3.304)	383	(6.065)	947	(5.118)
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	2.147	2.147
Rezervisanja za rizike i troškove	(1.306)	(1.225)	4	(2.527)	2.531	4
Ostali operativni prihodi	84	2.538	620	3.242	(55)	3.187
Rezultat prije poreza	7.027	11.581	5.104	23.713	3.085	26.798
Porez na dobit	(464)	(765)	(337)	(1.566)	110	(1.456)
Rezultat poslije poreza	6.563	10.816	4.767	22.147	3.195	25.342

Napomene uz finansijske izvještaje

Izvještaj o finansijskom položaju po segmentima

31.12.2022.	Preduzeća i javni sektor	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno po segment izvještajima	Usklađivanje	Ukupno po finansijskim izvještajima
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	267.886	267.886	(17)	267.869
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	1	1	-	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	85.467	85.467	-	85.467
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	362.356	467.594	213.010	1.042.960	(1.490)	1.041.470
Obavezna rezerva kod CB	-	-	107.500	107.500	(133)	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	105.510	105.510	66	105.576
Kredit i potraživanja od komitenata	362.356	467.594	0	829.951	(1.424)	828.527
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	33.416	33.416	523	33.939
Odložena poreska sredstva	-	-	1.126	1.126	175	1.301
Ostala aktiva	-	-	-	6.587	(523)	6.064
Ukupno imovina	362.356	467.594	600.906	1.437.443	(1.333)	1.436.110
Obaveze						
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	249	249
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	515.630	547.980	61.718	1.125.328	1.972	1.127.300
Depoziti i krediti od banaka	-	-	61.718	61.718	-	61.718
Depoziti i krediti od komitenata	515.630	547.980	-	1.063.610	-	1.063.610
Obaveze po osnovu zakupa	-	-	-	-	1.972	1.972
Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja	-	-	-	-	-	-
Poreske obaveze	-	-	1.206	1.206	-	1.206
Ostale obaveze	-	-	22.764	22.764	(2.415)	20.349
Rezervisanja za kreditne rizike i garancije	-	-	1.979	1.979	1.057	3.036
Rezervisanja za rizike i troškove	-	-	1.974	1.974	194	2.168
Ukupno obaveze	515.630	547.980	89.641	1.153.251	1.057	1.154.308
Ukupno kapital i rezerve	7.974	11.759	264.460	284.192	(2.390)	281.802
<i>Od toga neto dobit za tekuću godinu</i>	<i>7.974</i>	<i>11.759</i>	<i>4.952</i>	<i>24.685</i>	<i>(1.306)</i>	<i>23.379</i>
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	523.604	559.738	354.101	1.437.443	(1.333)	1.436.110

Izvještaj o dobitku ili gubitku po segmentima

31.12.2021.	Preduzeća i javni sektor	Maloprodaja	Ostalo	Ukupno po segment izvještajima	Usklađivanje	Ukupno po finansijskim izvještajima
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	170.265	170.265	(43)	170.222
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	241.987	241.987	-	241.987
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	537.774	494.020	195.880	1.227.674	(1.992)	1.225.683
Obavezna rezerva kod CB	-	-	131.104	131.104	(1)	131.103
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	64.776	64.776	(35)	64.741
Kredit i potraživanja od komitenata	537.774	494.020		1.031.794	(1.956)	1.029.838
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	33.016	33.016	654	33.670
Odložena poreska sredstva	-	-	593	593	(24)	569
Ostala aktiva	-	-	5.597	5.597	(654)	4.943
Ukupno imovina	537.774	494.020	647.339	1.679.133	(2.058)	1.677.075
Obaveze						
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	599.131	638.793	154.989	1.392.913	1.777	1.394.690
Depoziti i krediti od banaka	-	-	154.989	154.989	-	154.989
Depoziti i krediti od komitenata	599.131	638.793	-	1.237.924	-	1.237.924
Obaveze po osnovu zakupa	-	-	-	-	1.777	1.777
Poreske obaveze	-	-	931	931	-	931
Ostale obaveze	-	-	21.311	21.311	(1.971)	19.342
Rezervisanja za kreditne rizike i garancije	-	-	3.402	3.402	280	3.682
Rezervisanja za rizike i troškove	-	-	1.655	1.655	194	1.848
Ukupno obaveze	599.131	638.793	182.287	1.420.211	281	1.420.492
Ukupno kapital i rezerve	8.178	9.264	241.480	258.922	(2.339)	256.583
<i>Od toga neto dobit za tekuću godinu</i>	<i>8.178</i>	<i>9.264</i>	<i>4.705</i>	<i>22.147</i>	<i>3.195</i>	<i>25.342</i>
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	607.309	648.057	423.767	1.679.133	(2.058)	1.677.075

Prihodi i rezultati segmenata prikazani u prethodnim tabelama (za godine, koje se završavaju na dan 31.12.2022. i 31.12.2021. godine) predstavljaju prihode generisane od prodatih proizvoda i izvršenih usluga prema klijentima iz ovih segmenata.

Dobitak segmenta predstavlja profit svakog segmenta, sa uključenom alokacijom svih troškova i prihoda. To predstavlja kriterijum po kojem se izvještava prema rukovodiocima nadležnim za donošenje ključnih odluka, s ciljem alokacije adekvatnih resursa segmentima, kao i analize njihovih rezultata. Prihodi Banke od glavnih usluga detaljno su prikazani u napomenama 4.1. i 4.2. uz finansijske izvještaje.

Napomene uz finansijske izvještaje

7. Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima, koje Banka preuzima u poslovnim aktivnostima, se provodi kroz sistem strategija, politika, programa, procedura rada i utvrđenih limita, koji se kontinuirano nadograđuju u skladu sa promjenama u zakonskoj regulativi, promjenama poslovnih aktivnosti zasnovanim na tržišnim kretanjima i razvoju novih proizvoda, kao i kroz usvajanje standarda Grupe u pogledu upravljanja rizicima. Na nivou Grupe djeluje cjelokupan sistem upravljanja rizicima zasnovan na definisanom apetitu za rizik, strategijama rizika i operativnim politikama i procedurama te postavljenim limitima rizika.

Nadzorni odbor i Uprava Banke propisuju načela cjelokupnog upravljanja rizicima te donose strategije rizika, koje pokrivaju to područje poslovanja. Odbor za rizike razmatra i izvještava Nadzorni odbor o sprovođenju strategije, adekvatnosti i načinu sprovođenja usvojenih politika i drugih procedura za upravljanje rizicima, kao i adekvatnosti i pouzdanosti cjelokupnog sistema za upravljanje rizicima.

U skladu sa politikama Grupe, Banka ima implementiran standardni pristup kreditnom riziku prema Bazel III sporazumu i to putem IT platforme, koja je usklađena sa zahtjevima tih standarda.

Upravljanje rizicima je u nadležnosti člana Uprave Banke zaduženog za upravljanje rizicima i organizovano je kroz sljedeće organizacione jedinice:

- Operacije kreditnog rizika i
- Strateški, kreditni i integrisani i drugi rizici.

U okviru Operacija kreditnog rizika postoje tri odjeljenja: Odobranje kreditnog rizika, Monitoring i upravljanje specijalnim plasmanima za pravna lica i Monitoring i upravljanje specijalnim plasmanima za fizička lica. U okviru Strateškog, kreditnog i integrisanog i drugih rizika takođe su dva odjeljenja: Integrisani rizik, planiranje i izvještavanje i Finansijski i ne-finansijski rizici. Upravljanje kolateralima, politike i procedure je funkcija koja djeluje u okviru Strateškog, kreditnog i integrisanog i drugih rizika.

Najznačajnije vrste rizika, kojima je Banka izložena, su:

- kreditni rizik,
- rizik likvidnosti,
- tržišni rizik i
- operativni rizik.

7.1. Kreditni rizik

Banka je izložena kreditnom riziku, koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne ispunji svoje obaveze po ugovorima o kreditiranju, što rezultira finansijskim gubitkom za Banku. Preuzimanje kreditnog rizika je regulisano specifičnim pravilima i principima, koje su definisali Grupa i lokalni regulator za područja kreditnih strategija, politika, razvoja modela, koncentracije rizika, upravljanja kolateralima, uvođenja novih proizvoda, monitoringa i izvještavanja. Izloženošću kreditnom riziku se upravlja u skladu sa važećim strategijama i politikama Banke, kao i drugim internim aktima, koja su propisali Nadzorni odbor i Uprava Banke. Strategijama kreditnog rizika su definisani glavni strateški ciljevi te određeni limiti u preuzimanju kreditnog rizika u poslovanju sa svim segmentima klijenata.

Opšti principi i pravila upravljanja kreditnim rizikom su definisani Grupnim politikama, a Banka ih primjenjuje u svom poslovanju u skladu sa zahtjevima regulatora i Grupnim standardima i najboljom praksom.

Mjerenje kreditnog rizika

U mjerenju kreditnog rizika uglavnom su zastupljeni sljedeći faktori: rizik gubitka, koji proizlazi iz nesolventnosti dužnika i rizik gubitka, koji proizlazi iz promjene ocjene rizičnosti klijenta. Faktori, koji se uzimaju u obzir su i ukupna kreditna izloženost, koja uključuje bilansne i vanbilansne pozicije Banke te kvalitet i vrijednost instrumenata obezbjeđenja.

Kreditni rizik se mjeri na nivou pojedinog korisnika kredita / transakcije i na nivou ukupnog portfolija.

Banka uz podršku Grupe razvija i uspostavlja i sistem mjerenja kreditnog rizika na portfolio osnovi primjenjujući Basel III osnovne parametre kreditnog rizika za kalkulaciju očekivanog gubitka iz kreditnog portfolija te kalkulaciju rizične aktive i internih kapitalnih zahtjeva za pokriće neočekivanih gubitaka zbog kreditnog rizika na osnovu obračuna kreditnog VaR („Value at Risk“). Kreditni VaR kao mjera ekonomskog / internog kapitala takođe je i osnovni input za definisanje kreditnih strategija, analizu kreditnih limita i koncentracije rizika.

Uspostavljeni sistem izvještavanja analizira glavne pokretače i komponente kreditnog rizika i njihovu dinamiku kako bi se po potrebi i na vrijeme preduzele korektivne aktivnosti. Izvještaji sadrže informacije o promjenama u veličini i kvalitetu kreditnog portfolija na nivou segmenta klijenata i za Banku.

Politike kontrole rizika

Banka upravlja, ograničava i kontroliše koncentracije kreditnog rizika gdje god je takav rizik utvrđen, a posebno u pogledu pojedinih klijenata i/ili grupa te industrijskih sektora.

Banka uspostavlja nivo kreditnog rizika, koji preuzima, postavljanjem ograničenja na iznos rizika prihvaćenog u odnosu na jednog zajmoprimca ili grupe, odnosno industrijske sektore. Takvi rizici se prate na redovnom kvartalnom nivou kroz izvještaj o koncentraciji izloženosti po industrijskim sektorima i usklađenosti sa usvojenom industrijskom strategijom, a o čemu se izvještava Kreditni odbor Banke.

Dodatno, kroz redovni mjesečni izvještaj za Odbor za finansijske i kreditne rizike, Upravljanje rizicima izvještava Odbor za finansijske i kreditne rizike o definisanim limitima na nivou Banke. O koncentraciji kreditnog rizika se redovno informišu Odbor za rizike i Nadzorni odbor. Odbor za finansijske i kreditne rizike, Uprava i Nadzorni odbor Banke se redovno informišu i o svim značajnim promjenama u iznosu i kvalitetu portfolija.

Kreditnim rizikom takođe se upravlja i redovnom analizom sposobnosti zajmoprimaca i potencijalnih podmirivanja obaveza otplate glavnice i kamate te promjenom kreditnih limita gdje je potrebno.

Radi minimalizacije rizika u kreditnom poslovanju, Banka ima uspostavljen sistem sa politikama za definisanje, procjenu i tretman kolaterala, koji služi za osiguranje naplate potraživanja te kao osiguranje za naplatu svojih potraživanja uzima prihvatljiv kolateral. Prihvatljiv kolateral predstavlja zalog, koji ima poznato aktivno tržište i stabilne cijene, čija je vrijednost zadovoljavajuća u odnosu na potraživanja Banke i koji je dovoljan da zaštiti Banku od mogućeg gubitka glavnice, kamata, naknade i troškova naplate.

Napomene uz finansijske izvještaje

Maksimalna bruto izloženost kreditnom riziku za bilansne i vanbilansne stavke

	Napomena	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Bilansna aktiva			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	5.1.	267.869	170.222
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		1	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	5.2.	85.467	241.987
Finansijska imovina po amortizovanom trošku		1.041.470	1.225.683
Obavezna rezerva kod Centralne banke	5.3.	107.367	131.104
Kredit i potraživanja od banaka	5.4.	105.576	64.741
Kredit i potraživanja od komitenata	5.5.	828.527	1.029.838
Ostala aktiva	5.8.	6.064	4.944
Ukupna bilansna aktiva izložena kreditnom riziku		1.400.871	1.642.836
Vanbilansna aktiva	5.17.		
Garancije i druga jemstva		110.823	122.885
Odobrena prekoračenja, okvirni krediti i garancije		86.858	116.175
Ukupna vanbilansna aktiva izložena kreditnom riziku		197.681	239.060
Maksimalna izloženost kreditnom riziku		1.598.552	1.881.896

Banka uzima kolaterale za kredite i potraživanja u obliku novčanih depozita, garancija, hipoteka nad nekretninama te drugih osiguranja nad imovinom i garancijama. Inicijalne procjene vrijednosti kolaterala, odnosno nekretnina, se rade već prilikom odobravanja kreditnog zahtjeva, odnosno sastavni su dio procesa odobravanja kreditnih zahtjeva klijenata.

Ponovne procjene se rade u skladu sa definisanim principima i pravilima sistema upravljanja kolateralima.

Da bi bile priznate kao kolateral nekretnine je potrebno redovno pratiti i revidirati vrijednost i to stambene nekretnine jednom u tri godine, a poslovne jednom godišnje. Učestalije praćenje i provjera su potrebni u slučaju značajnih promjena tržišnih uslova.

U svrhu usklađivanja sa grupnim tehnikama smanjenja kreditnog rizika, Banka je implementirala funkcionalnost automatskog praćenja isteklih polisa osiguranja nekretnina i isteklih procjena i uvedeni su korektivni faktori u slučaju valutne neusklađenosti kolaterala i plasmana. Korektivni faktori se ne primjenjuju ukoliko je kolateral nekretnina ili pokretnina u EUR/BAM valuti za vrijeme dok je na snazi valutni odbor. Alokacija kolaterala na kredit vrši se u skladu sa pravilima prioritizacije. Alokacija kolaterala na pojedinačnu izloženost ne prelazi izloženost tog plasmana. Na tržišnu vrijednost kolaterala primjenjuju se haircuti (u zavisnosti od vrste kolaterala - stambene nekretnine 30%, poslovne nekretnine 40%-50%, u zavisnosti od toga da li postoji valutna neusklađenost haircut zavisi od vrste valute te u zavisnosti od toga da li postoji ročna neusklađenost između roka dospjeća kredita i kolaterala). Založeni depoziti nalaze se na računu davaoca kolaterala u Banci i blokirani su za cijelo vrijeme trajanja zaloga.

Prikaz bruto i neto izloženosti Banke kreditnom riziku prikazan je ispod:

31.12.2022.	Izloženosti u statusu izmirenja			Izloženosti u statusu neizmirenja			Ukupno		
Financijski instrumenti	Bruto '000 BAM	ECL '000 BAM	Neto '000 BAM	Bruto '000 BAM	ECL '000 BAM	Neto '000 BAM	Bruto '000 BAM	ECL '000 BAM	Neto '000 BAM
Financijski instrumenti koji se umanjuju za ECL									
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	268.152	(283)	267.869			0	268.152	(283)	267.869
Financijska imovina po amortizovanom trošku	1.051.001	(21.028)	1.029.973	37.398	(25.901)	11.497	1.088.399	(46.929)	1.041.470
Obavezna rezerva kod Centralne banke	107.500	(133)	107.367			0	107.500	(133)	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	105.682	(106)	105.576			0	105.682	(106)	105.576
Kredit i potraživanja od komitenata	837.819	(20.789)	817.030	37.398	(25.901)	11.497	875.217	(46.690)	828.527
Ostala aktiva	6137	(73)	6.064	381	(381)	0	6.518	(454)	6.064
Financijski instrumenti koji se ne umanjuju za ECL									
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	85.467	(110)	85.467				85.467	(110)	85.467
Ukupno	1.410.757	(21.494)	1.389.373	37.779	(26.282)	11.497	1.448.536	(47.776)	1.400.870

31.12.2021.	Izloženosti u statusu izmirenja			Izloženosti u statusu neizmirenja			Ukupno		
Financijski instrumenti	Bruto '000 BAM	ECL '000 BAM	Neto '000 BAM	Bruto '000 BAM	ECL '000 BAM	Neto '000 BAM	Bruto '000 BAM	ECL '000 BAM	Neto '000 BAM
Financijski instrumenti koji se umanjuju za ECL									
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	170.411	(189)	170.222	-	-	-	170.411	(189)	170.222
Financijska imovina po amortizovanom trošku	1.250.912	(26.961)	1.223.951	18.526	(16.794)	1.732	1.269.438	(43.755)	1.225.683
Obavezna rezerva kod Centralne banke	131.312	(208)	131.104	-	-	-	131.312	(208)	131.104
Kredit i potraživanja od banaka	64.901	(160)	64.741	-	-	-	64.901	(160)	64.741
Kredit i potraživanja od komitenata	1.054.699	(26.593)	1.028.106	18.526	(16.794)	1.732	1.073.225	-43.387	1.029.838
Ostala aktiva	4.998	(122)	4.876	465	(397)	68	5.463	(519)	4.943
Financijski instrumenti koji se ne umanjuju za ECL									
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	241.987	(377)	241.987	-	-	-	241.987	(377)	241.987
Ukupno	1.668.308	(27.649)	1.641.036	18.991	(17.191)	1.800	1.687.299	(44.840)	1.642.836

Napomene uz finansijske izvještaje

Primljeni kolaterali i drugi instrumenti obezbjeđenja kredita

Banka definiše politiku upravljanja tehnikama za ublažavanje kreditnog rizika, koja ima za cilj da obezbijedi optimalno upravljanje instrumentima obezbjeđenja i ublaži potencijalne gubitke po plasmanima u slučaju neizvršenja obaveza.

Efikasna primjena tehnika ublažavanja kreditnog rizika u poslovnim procesima Banke dovodi do optimizacije korišćenja kapitala.

Procjena kolaterala je jedan od osnovnih elemenata procesa odobravanja kredita, pored ocjene kreditne sposobnosti klijenta.

Kvalitet klijenta zasniva se na ocjeni kreditne sposobnosti i kvalitetu poslovnog odnosa sa Bankom. Kolateral nikada ne može biti zamjena za rejting klijenta. Ukoliko rejting ili kreditna sposobnost klijenta nisu adekvatni, kredit se ne može odobriti. Instrumenti kolaterala služe Banci da se zaštiti u slučaju kašnjenja, kada dužnik nije u mogućnosti da izvrši plaćanja.

Osnovni uslov za prihvatanje instrumenata obezbjeđenja je pravno izvršenje. Neophodno je uložiti brižne napore i marljivo raditi na tome da mogućnost naplate iz instrumenata obezbjeđenja ne bude ugrožena iz pravnih razloga.

Potrebno je pažljivo i adekvatno upravljanje kolateralom, u smislu kontinuiranog praćenja i procjene. Procijenjeni kolateral mora se redovno pratiti, najmanje jednom godišnje. Redovnije praćenje i nadzor potrebni su u slučaju značajnih promjena tržišnih uslova.

U primjeni tehnike ublažavanja kreditnog rizika, Banka ističe značaj procesa i kontrole zahtjeva pravne zaštite, kao i procjenu podobnosti kolaterala.

31.12.2022.	Alocirana vrijednost kolaterala						Neto izloženost '000 BAM
	Bruto izloženost	Depoziti	Primljene garancije	Hipoteke	Ostalo	Ukupno instrumenti zaštite	
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	
Bilansna aktiva							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	199.473	-	-	-	-	-	199.473
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1	-	-	-	-	-	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	85.467	-	-	-	-	-	85.467
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.041.470	2.942	104.222	173.748	30.114	311.025	730.445
Obavezna rezerva kod CB	107.367	-	-	-	-	-	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	105.576	-	-	-	-	-	105.576
Kredit i potraživanja od komitenata	828.527	2.942	104.222	173.748	30.114	311.025	517.502
Ostala aktiva	6.064	-	-	-	-	-	6.064
Ukupna bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	1.332.475	2.942	104.222	173.748	30.114	311.025	1.021.450
Vanbilansna aktiva							
Garancije i druga jamstva	110.823	2.039	3.238	22.670	4.550	32.497	78.326
Odobrena prekoračenja, okvirni krediti i garancije	86.858	28	-	9.203	500	9.731	77.127
Ukupna vanbilansna aktiva izložena kreditnom riziku	197.681	2.067	3.238	31.873	5.050	42.227	155.454
Ukupna bilansna i vanbilansna izloženost	1.530.156	5.009	107.460	205.620	35.164	353.253	1.176.904

31.12.2021.	Alocirana vrijednost kolaterala						Neto izloženost '000 BAM
	Bruto izloženost	Depoziti	Primljene garancije	Hipoteke	Ostalo	Ukupno instrumenti zaštite	
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	
Bilansna aktiva							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	67.727	-	-	-	-	-	67.727
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	241.987	-	-	-	-	-	241.987
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	1.225.683	18.761	113.956	219.701	20.393	372.812	852.871
Obavezna rezerva kod CB	131.104	-	-	-	-	-	131.104
Kredit i potraživanja od banaka	64.741	-	-	-	-	-	64.741
Kredit i potraživanja od komitenata	1.029.838	18.761	113.956	219.701	20.393	372.812	657.026
Ostala aktiva	4.944	-	-	-	-	-	4.944
Ukupna bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	1.540.341	18.761	113.956	219.701	20.393	372.812	1.167.529
Vanbilansna aktiva							
Garancije i druga jemstva	122.885	2.215	1.313	18.167	5.881	27.576	95.309
Odobrena prekoračenja, okvirni kredit i garancije	116.175	469	8.639	13.378	874	23.360	92.815
Ukupna vanbilansna aktiva izložena kreditnom riziku	239.060	2.684	9.952	31.545	6.755	50.936	188.124
Ukupna bilansna i vanbilansna izloženost	1.779.401	21.445	123.909	251.246	27.148	423.748	1.355.653

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke (ECL)

Banka sa svakim datumom izvještavanja provjerava da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti finansijske imovine, kao što je prethodno objašnjeno u Napomeni 2.7.

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom, Banka kreditni portfolio dijeli u sljedeće grupe:

- Nivo 1 i 2: krediti koji se izmiruju, i
- Nivo 3: krediti koji se ne izmiruju.

Finansijska imovina, koju čine hartije od vrijednosti (HoV), je klasifikovana u nivo 1 kreditnog rizika, u skladu sa ABRS regulativom, kojom je definisano da se za sve plasmane centralnim vladama dodjeljuje nivo 1, dok je, u skladu sa grupnim pristupom, u izvještajima prema Grupi, Banka iste klasifikovala u nivo 2, s obzirom da nemaju investicijski rang („*noninvestment grade*").

Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke uključuje i komponentu FLI (forward looking information), odnosno uzima u obzir uticaj makroekonomskih kretanja na kreditni rizik kome je Banka izložena.

Napomene uz finansijske izvještaje

Definicija statusa neizvršenja obaveza i oporavka

Klijent se nalazi u statusu neizvršenja obaveza ukoliko kasni sa plaćanjem materijalnog iznosa više od 90 uzastopnih kalendarskih dana ili kada je malo vjerovatno da će jednu od svojih obaveza platiti u cijelosti (UTP događaj).

Banka i Grupa primjenjuju brojač dana kašnjenja koji uzima u obzir prag materijalnosti. Značajna materijalna odgovornost se preuzima kada su potraživanja Banke od pravnih lica veća od 1.000 KM i 1% izloženosti dužnika, a od fizičkih lica veća od 1% izloženosti dužnika i 200 KM.

Period naplate se definiše kao pokazatelj sposobnosti i spremnosti zajmoprimca da ispuni ugovorne uslove naplate.

Ovaj period takođe ima za cilj da spriječi ponavljanje kašnjenja dužnika ubrzo nakon plaćanja / sporazuma / stupanja na snagu odlaganja. Period naplate (reaging) podrazumijeva da se u tom periodu ne može dogoditi novi događaj neizvršenja obaveza i da iznos dospjelih potraživanja ne smije prelaziti definisani prag materijalnosti.

Proces procjene PD-a

Vjerovatnoća neizvršenja obaveza (PD) je procjena vjerovatnoće neizvršenja obaveza, odnosno prelaska klijenta u status neizvršenja obaveza. Ona daje procjenu vjerovatnoće da klijent neće moći izmiriti svoje obaveze u određenom vremenskom periodu.

Vjerovatnoća neizvršenja obaveza (PD) odražava 12-mjesečnu vjerovatnoću neizvršenja obaveza zasnovanu na dugoročnom prosjeku jednogodišnje stope neizvršenja obaveza koja se zatim prilagođava na određeni trenutak, kao što je detaljnije opisano u nastavku.

Postoje dva pristupa određivanju PD-a za potrebe izračunavanja umanjenja vrijednosti.

Za portfolio niskog rizika (sovereign, banke), Grupni koeficijent se primjenjuje na PD na osnovu modela rejtinga grupe, a za ostatak portfolija se koriste interni podaci Banke, odnosno PD kreirani na osnovu podataka o istorijskoj stopi neizvršenja obaveza od pojedinačne grupe izloženosti na osnovu dana kašnjenja i vrsta proizvoda.

EAD

EAD (Exposure at Default) predstavlja mjeru izloženosti u trenutku događaja neizvršenja obaveza. Trajanje EAD- a dobija se uzimajući u obzir očekivane promjene u budućim periodima, na osnovu plana otplate.

LGD

LGD (Loss Given Default) predstavlja postotak procijenjenog gubitka, a time i očekivane stope povrata, na datum nastanka događaja neizvršenja obaveze.

Za procjenu LGD-a, Banka je segmentirala portfolio za privredu i stanovništvo u homogene portfolije na osnovu ključnih karakteristika koje su relevantne za procjenu budućih novčanih tokova. Korišteni podaci zasnovani su na istorijski prikupljenim podacima o gubicima i uključuju širi skup karakteristika transakcije (npr. tip proizvoda).

LGD se izračunava na osnovu stope oporavka i diskontovanih vrijednosti kolaterala nakon primjene haircut-a i faktora efikasnosti (izračunatih na osnovu istorijskih informacija o zaduženju kolaterala).

Prilagođavanja PD i LGD primjenjuju se prema zahtjevima MSFI 9:

- Primijena PIT prilagođavanja umjesto TTC;
- Uključivanje FLI informacije;
- Proširivanje parametara kreditnog rizika u višegodišnjoj perspektivi.

Objedinjavanje informacija o budućim kretanjima

Budući da MSFI 9 zahtijeva korištenje PD-ova u trenutku vremena kao i one koji su usmjereni na buduća kretanja, TTC krivulje doživotnog PD-a se prilagođavaju uz pomoć delta zadane stope neizvršenja (komponenta usmjerena na buduća kretanja) koju obezbjeđuje Grupni ICAAP i funkcije testiranja otpornosti na stres (Satelitski modeli), koja se primjenjuje na vrhu najnovije stope neizvršenja obaveza (Default Rate, PIT komponenta). Grupa se odlučila koristiti modele testiranja otpornosti na stres za uključivanje makroekonomskih efekata u očekivane kreditne gubitke. Odabir satelitskih modela ima za cilj da osigura odgovarajuće usklađivanje između različitih procesa koji unutar Banke predviđaju upotrebu makroekonomskih procjena (npr. portfolio strategija, budžetiranje, testiranje otpornosti na stres).

Satelitski modeli su zasnovani na internim procjenama prognoza makroekonomskih pokazatelja i razvijeni su prema poznatim ekonometrijskim modelima.

Ključni pokretači kreditnog rizika su: rast BDP-a, stopa nezaposlenosti, inflacija, prosječna plata i indeks cijena nekretnina na osnovu čega se kreira lista varijabli koje se koriste za satelitski model.

Standard MSFI 9 zahtijeva da procjena očekivanih kreditnih gubitaka odražava nepristrasan iznos ponderisan vjerovatnoćom koji se utvrđuje procjenom niza mogućih ishoda.

Odabrani pristup je podrazumijevao korištenje dva različita makroekonomska scenarija i pondera vjerovatnoće za svaki, tačnije jedan osnovni i jedan negativni scenarij. Odjeljenje za istraživanja UniCredit-a priprema polugodišnje makroekonomske prognoze prema osnovnim i alternativnim negativnim scenarijima. Svaki scenario predviđa trogodišnje prognoze uključujući sve relevantne makroekonomske faktore razmatrane u satelitskim modelima (kao što je prikazano u tabeli ispod). Svakom scenariju se dodjeljuje vjerovatnoća nastanka, koju definiše Odjeljenje za istraživanja UniCredit-a, osiguravajući da vjerovatnoća negativnih scenarija nije pristrasna u odnosu na ekstremne scenarije, u suprotnom raspon i težina scenarija ne bi bili reprezentativni. „Prosječni“ scenario je definisan kao ponderisani prosjek delti DR-a koji se daju u okviru svakog od prethodno navedenih scenarija.

Razmatranje više scenarija je relevantno ukoliko postoji nelinearna veza između ključnih komponenti ECL-a i relevantnog ekonomskog parametra.

Ispunjavanje gore objašnjenih zahtjeva standarda tražilo bi izračunavanje ECL-a prema više scenarija i izvođenje ponderisanog prosječnog ECL-a na osnovu vjerovatnoće da će se svaki scenarij desiti. Alternativno, bankama je dozvoljeno da izvedu faktor preklapanja (overlay factor) kako bi uzeli u obzir nelinearnost komponenti rizika ECL- a i relevantnih ekonomskih parametara. Provođenje više scenarija u okviru procesa kreiranja rezervisanja za gubitke ne bi odgovaralo vremenskom okviru izrade rezervisanja za gubitke i smatralo se da je to nepotrebn trošak i napor za Banku. Stoga je odlučeno da se uzmu u obzir višestruki makroekonomski scenariji na osnovu procjene godišnjeg faktora preklapanja koji će se primijeniti na ECL izračunat prema osnovnom scenariju.

Jednostavan i direktan pristup za dobijanje faktora preklapanja sastoji se u određivanju omjera između ponderisane vjerovatnoće ECL-a i ECL-a prema osnovnom scenariju kao što je prikazano u nastavku:

$$\text{Overlay factor} = \frac{ECL_{\text{ponderisani}}}{ECL_{\text{osnovni}}}$$

Ponderisani ECL izračunava se na osnovu vjerovatnoće scenarija (za 2022. 60% osnovni i 40% negativni): ECL ponderisani

$$= 60\% \times \text{ECL osnovni} + 40\% \times \text{ECL negativni}$$

Faktor preklapanja mora se ponovo kalibrirati na polugodišnjem nivou čim budu dostupne nove prognoze i ponderi za više scenarija.

Faktori preklapanja na portfolijima širom Grupe (sovereign, banke) se procjenjuju centralno i dijele sa Bankom na vrijeme za lokalnu primjenu u mjesečnom procesu rezervisanja za gubitke po kreditima.

Konačno, podvlači se da faktor preklapanja ne predstavlja procijenjeni parametar, već multiplikativni faktor koji se primjenjuje na osnovni ECL da bi se dobio konačni ECL, a koji je iznos ponderisan vjerovatnoćom određen procjenom niza mogućih ishoda.

Konačni ECL se izračunava na sljedeći način:

$$ECL_{\text{konačni}} = ECL_{\text{osnovni}} \times \text{Faktor preklapanja}$$

U tabeli koja slijedi data je lista makroekonomskih pretpostavki korištenih u osnovnom i negativnom scenariju tokom trogodišnjeg perioda.

Makroekonomski scenario	Osnovni scenario (ponder 60%)								Negativni scenario (ponder 40%)			
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Godišnji rast realnog BDP-a	3,7	2,8	-3,1	7,5	3,8	1,9	3,0	3,5	3,8	-3,3	3,6	3,2
Inflacija godišnja (CPI)	1,6	0,3	-1,6	6,4	13,4	5,0	3,1	2,0	13,4	6,4	3,2	2,3
Inflacija prosječna (CPI)	1,4	0,6	-1,0	2,0	13,5	8,2	3,1	2,5	13,5	10,8	3,8	3,0
Mjesečna plata u EUR	696,7	726,7	754,6	788,5	820,5	836,7	862,2	892,8	820,5	804,1	870,4	889,1
Stopa nezaposlenosti	36,0	33,3	33,8	32,5	30,5	30,0	28,0	25,5	30,5	33,0	29,5	28,5
Index cijena nekretnina, % promjene	9,6	-7,5	1,8	7,4	10,0	6,0	5,0	5,0	10,0	-14,8	5,0	5,0

Napomene uz finansijske izvještaje

Osjetljivost ECL-a na buduće ekonomske uslove

Prikazane vrijednosti se odnose na ECL za ukupne EAD po segmentima portfolija za potrebe konsolidacije grupe (na osnovu internih modela) i nisu prilagođene za minimalne stope pokrića definisane za potrebe lokalnog izvještavanja u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Osjetljivost ECL-a je procijenjena kao omjer između:

- razlike između ECL prema alternativnom scenariju (negativni) i prema osnovnom scenariju;
- odstupanja BDP-a (na kumulativnoj trogodišnjoj bazi) između negativnog i osnovnog scenarija (u % bodova).

Podrazumijevaju se pretpostavke:

- prognoza BDP-a (preko 3 godine) se pretpostavlja kao najrelevantniji ekonomski faktor koji je pokazatelj ozbiljnosti scenarija.

Analiza osjetljivosti ECL na promjene BDP-a na osnovu prikazanih scenarija pokazala je da se za pad BDP od 1% ECL portfolija koji je pod uticajem povećava za 1,4%.

						IFRS9 22q4	
Kumulirani trogodišnji rast BDP u %		ECL iznos (KM /mln)		ECL razlika u odnosu na Osnovni	% ECL razlika u odnosu na Osnovni	Osjetljivost ECL-a u odnosu na 3-godišnji kumularni BDP (u KM)	Osjetljivost ECL-a u odnosu na 3-godišnji kumularni BDP (u %)
Osnovni Scenario	Negativni Scenario	Osnovni Scenario	Negativni Scenario	Negativni Scenario	Negativni Scenario	Za pad BDP od 1 bp (na osnovu 3-godišnjeg kumulativa)	
8,6	3,4	37	40	3	7%	1	1%

Geopolitičko preklapanje kao rezultat rusko-ukrajinske krize

Tokom 2022. godine, neizvjesnost u pogledu ekonomskih aktivnosti koje su proizašle iz pandemije Covid-19 postepeno se smanjivala, što se ogledalo u ukidanju restriktivnih mera koje su vlade uvele da bi se suprotstavile pandemiji. Takođe, i rizik lanca snabdijevanja je počeo da opada, a fokus je prebačen na novi geo-politički kontekst.

Početak rusko-ukrajinskog sukoba postao je prepreka ekonomskom rastu. Efekti preliivanja rusko-ukrajinske krize zahtijevali su reviziju prognoza za makroekonomska kretanja evrozona, takođe podstaknuti inflatornim pritiskom i rastom kamatnih stopa.

Kako bi se uračunali rizici izazvani naglim rastom troškova energije, inflacije i kamatnih stopa za pravna i za fizička lica, tokom 2022. je usvojena metodologija za geopolitičko preklapanje.

Usvajanje ovog okvira je mjera koja je u skladu sa modelima IFRS9 koji su po svojoj strukturi već pravilno i direktno dokazali da prepoznaju efekat geopolitičkih kriza. U ovom kontekstu, dok su modeli IFRS9, a posebno satelitski modeli u stanju da prepoznaju efekat makroekonomskog scenarija na nivou portfolija, efekat geopolitičkog preklapanja tiče se specifičnih podsegmentarnih portfolija koji se smatraju posebno ranjivim u slučaju da krizna situacija preraste u tešku krizu.

Rezervisanja za kreditne gubitke sa 31.12.2022. uključuju efekat geopolitičkog preklapanja u iznosu 4.658 hiljada BAM i sastoji se od sljedećih stavki:

- Pravna lica: efekat preklapanja za pravna lica koja pripadaju energetsko-intenzivnim sektorima industrije koji su skloniji da budu više pogođeni efektima preliivanja povezanih sa krizom Rusije i Ukrajine, a naročito sa aspekta snabdijevanja energijom i povezanim rastom cijena.
- Fizička lica: (a) hipotekarni krediti sa promjenljivom kamatnom stopom (bez dana kašnjenja), s obzirom na osjetljivost u uslovima povećanja kamatne stope/inflacije, i (ii) krediti sa najmanje jednom dospjelim ratom, što se smatra prvim signalom za teškoće u plaćanju te su ti klijenti posebno ranjivi u ovoj specifičnoj situaciji.

Što se tiče obračuna, kreditne izloženosti koje pripadaju navedenim kategorijama su identifikovane prema njihovim specifičnim, opisanim karakteristikama. Polazeći od ovoga, satelitski modeli se vode primjenom makroekonomskih pokazatelja iz recesivnog scenarija korištenog za pripremu trogodišnjeg Plana poslovanja Banke, kako bi se odredilo neophodno prilagođavanje postojeće stope neizvršenja obaveza.

Takva prilagođena stopa neizvršenja obaveza se zatim primjenjuje na relevantne kategorije da bi se procijenili očekivani novi prilivi izloženosti u status neizvršenja, čija se dodatna rezervisanja zatim izračunavaju prema prosječnoj stopi pokrića koja se primenjuje na kredite sa klasifikacijom "Unlikely to Pay" (Mala vjerovatnoća plaćanja obaveza).

Geopolitičko preklapanje je multiplikativno preklapanje koje je primijenjeno na izračunati ECL prateći formulu

$$ECL_{Geo-political} = ECL \times Preklapanje_{Geo-political}$$

Grupisanje finansijskih sredstava mjereno na kolektivnom i individualnom pristupu

U svrhu određivanja umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja, Banka razlikuje dva pristupa:

- krediti, koji se procjenjuju pojedinačno
- krediti, koji se procjenjuju na portfolio osnovi.

Kredit, koji se procjenjuju pojedinačno

Individualno značajni krediti se procjenjuju pojedinačno, kako bi se utvrdilo da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti. Faktori, koji mogu uticati na sposobnosti i spremnosti svakog pojedinačnog dužnika da ispuni svoju obavezu prema Banci, su brojni i dijele se na jake i slabe uslove UTP („unlikely to pay“), a neki od njih su dati u nastavku:

- nepodmirenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice,
- nepoštovanje uslova ugovora,
- promjene izvršnog ili stečajnog postupka,
- konkretne informacije o poteškoćama u poslovanju (npr. izražene u nedovoljnoj likvidnosti klijenta),
- značajne promjene u klijentovom tržišnom okruženju, i
- globalna ekonomska situacija.

Detaljan pregled i opis UTP uslova je definisan kroz Smjernicu o definiciji slučaja neizvršenja obaveza.

Kredit, koji se procjenjuju na portfolio osnovi

U svrhu procjene umanjenja vrijednosti kredita, koji nisu pojedinačno značajni, krediti se grupišu na bazi sličnih karakteristika kreditnog rizika. Banka je izvršila segmentaciju portfolija i u okviru nje podjelu na grupe rizika na bazi rejtinga za pravna lica i vrste proizvoda i dana kašnjenja za fizička lica te u skladu s tim, primjenom parametara (vjerovatnoće neizvršenja obaveza, gubitka zbog neizvršenja i iznosa, koji Banka potražuje u slučaju neizvršenja obaveza) utvrđenih Basel III standardima i usklađenih s MSFI zahtjevima, kao i Odlukom ABRS, kreira ispravku vrijednosti.

Rejting klase klijenata pravnih lica podrazumijevaju određen raspon PDa u trenutku odobrenja (PD at the inception). Na konačan rejting klijenta utiču finansijski i kvalitativni rejting. Finansijski rejting se određuje na osnovu finansijskih pokazatelja dostupnih u finansijskim izvještajima klijenta, kao što su ratio kapitala, likvidnosti, ROI te veličina klijenta. Kvalitativni rejting se određuje na osnovu kvalitativnih podataka kao što su upravljačka struktura, računovodstveni i informacioni sistemi, tehnička opremljenost te stanje tržišta i konkurencija.

Napomene uz finansijske izvještaje

Manuelna usklađivanja za klijente značajno povećanog kreditnog rizika

Za klijente, za koje je identifikovana značajno povećana izloženost kreditnom riziku, tj. klijente klasifikovane u nivo 2, u izuzetnim slučajevima, gdje je utvrđeno da izračun na portfolio osnovi ne odražava identifikovani nivo kreditnog rizika klijenta, Banka zadržava pravo individualne procjene ECL. Ovo naročito važi za klijente klasifikovane kao klijenti na monitoring listi (WL *Watch list*) šifra statusa izvršenja (PSC *Performance Status CODE* 600 i 601) i klijente, koji su klasifikovani kao restrukturisanje (PSC 651), koji su i dalje u prihodujućem portfoliju.

Prijedlog iznosa ECL određuje Monitoring upravljanje specijalnim plasmanima, pri čemu iznos ECL ne može biti veći od minimalno definisanog iznosa ECL za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza, za koje se obračun ECL utvrđuje po principu individualne procjene. Odobravanje predloženih iznosa ECL je u nadležnosti Kreditnog odbora Banke.

Ukoliko je, u skladu sa internom metodologijom, utvrđeni iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od onih, koji proizlaze iz odredaba definisanih Odlukom, Banka je dužna je primijeniti tako utvrđen veći iznos.

Analiza kreditnog portfolija u skladu sa navedenim kategorijama je navedena u nastavku:

	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto krediti '000 BAM	Ispravka vrijednosti '000 BAM	%	Bruto krediti '000 BAM	Ispravka vrijednosti '000 BAM	%
Nivo 1 kreditnog rizika						
kreditni pravni licima	355.006	3.488	1,0%	519.311	3.362	0,6%
kreditni fizičkim licima	436.755	9.577	2,2%	448.440	8.565	1,9%
Ukupno nivo 1	791.762	13.066	1,7%	967.751	11.927	1,2%
Nivo 2 kreditnog rizika						
kreditni pravni licima	16.240	2.820	17,4%	48.651	9.638	19,8%
kreditni fizičkim licima	29.805	4.955	16,6%	38.297	5.028	13,1%
Ukupno nivo 2	46.045	7.775	16,9%	86.948	14.666	16,9%
Nivo 3 kreditnog rizika						
kreditni pravni licima	21.351	11.259	52,7%	1.486	1.459	98,2%
kreditni fizičkim licima	16.059	14.591	90,9%	17.040	15.335	90,0%
Ukupno nivo 3	37.410	25.850	69,1%	18.526	16.794	90,7%
Ukupno krediti	875.217	46.690	5,3%	1.073.225	43.387	4,0%

Pokrivenost portfolija kredita koji se neizmireju ispravkama vrijednosti (ECL) iznosi 69,3% (2021.: 90,7%).

U nastavku se nalazi analiza bruto i neto kredita i potraživanja od komitenata:

	31.12. 2022.			31.12. 2021.		
	Nedospjeli '000 BAM	Dospjeli '000 BAM	Ukupno '000 BAM	Nedospjeli '000 BAM	Dospjeli '000 BAM	Ukupno '000 BAM
Pravna lica						
Nivo kreditnog rizika 1	354.644	362	355.006	519.020	291	519.311
(Ispravka vrijednosti)	(3.487)	(1)	(3.488)	(3.334)	(1)	(3.335)
Nivo kreditnog rizika 2	15.524	462	15.987	48.106	545	48.651
(Ispravka vrijednosti)	(2.601)	(92)	(2.693)	(9.520)	(117)	(9.638)
Nivo kreditnog rizika 3	17.371	4.234	21.605	486	999	1.486
(Ispravka vrijednosti)	(8.682)	(2.704)	(11.386)	(486)	(999)	(1.486)
Bruto izloženost pravnih lica	387.540	5.058	392.598	567.612	1.835	569.448
(Ispravka vrijednosti)	(14.770)	(2.797)	(17.567)	(13.341)	(1.118)	(14.459)
Neto izloženost pravnih lica	372.770	2.261	375.031	554.271	718	554.989
Fizička lica						
Nivo kreditnog rizika 1	436.260	495	436.755	448.038	402	448.440
(Ispravka vrijednosti)	(9.572)	(6)	(9.577)	(8.548)	(4)	(8.553)
Nivo kreditnog rizika 2	29.655	150	29.805	38.120	177	38.297
(Ispravka vrijednosti)	(4.925)	(30)	(4.955)	(5.005)	(34)	(5.040)
Nivo kreditnog rizika 3	13.475	2.584	16.059	12.214	4.825	17.039
(Ispravka vrijednosti)	(12.121)	(2.470)	(14.591)	(10.606)	(4.729)	(15.335)
Bruto izloženost fizičkih lica	479.390	3.229	482.619	498.372	5.405	503.777
(Ispravka vrijednosti)	(26.618)	(2.506)	(29.124)	(24.160)	(4.768)	(28.928)
Neto izloženost fizičkih lica	452.772	723	453.495	474.212	637	474.849
Ukupno bruto krediti	866.930	8.287	875.217	1.065.984	7.240	1.073.224
(Ukupna ispravka)	(41.388)	(5.303)	(46.690)	(37.501)	(5.885)	(43.386)
Ukupno neto krediti	825.542	2.984	828.527	1.028.484	1.355	1.029.838

Nivo 1 i 2: nedospjeli krediti koji se izvršavaju

Kvalitet portfolija kredita klijentima, koji nisu dospjeli, se može procijeniti na osnovu internog standardnog praćenja. Krediti klijenata se redovno prate i sistemski pregledaju radi otkrivanja nepravilnosti ili znakova upozorenja. Isti su predmet stalnog monitoringa s ciljem preduzimanja pravovremenih akcija, koje su usklađene sa poboljšanjem / pogoršanjem rizičnog profila klijenta.

Pregled bruto izloženosti nedospjelih kredita koji se izvršavaju prema vrsti klijenta je kako slijedi:

	Kreditni fizičkim licima				Kreditni pravnim licima			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima	Ukupno	Javni i finansijski sektor i internacionalni klijenti	Domaći poslovni subjekti	Preduzetničko bankarstvo	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31.12.2022.								
Nivo 1								
Standardno praćenje	289.729	124.041	22.490	436.260	181.279	161.378	11.987	354.644
Nivo 2								
Standardno praćenje	20.479	7.622	1.554	29.655	-	13.893	1.631	15.524
31. decembar 2021.								
Nivo 1								
Standardno praćenje	302.814	123.222	22.002	448.038	266.260	238.130	14.631	519.020
Nivo 2								
Standardno praćenje	23.841	12.547	1.732	38.120	8.779	36.890	2.436	48.106

Napomene uz finansijske izvještaje

Nivo 1 i 2: dospjeli krediti koji se izvršavaju

Bruto iznos dospjelih kredita koji se izvršavaju i potraživanja od komitenata prikazani su u tabeli ispod:

	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima	Ukupno	Javni i finansijski sektor i internacionalni klijenti	Domaći poslovni subjekti	Preduzetničko bankarstvo	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31.12.2022.								
Dospjelo – Nivo 1								
do 30 dana	54	3	370	427	-	215	1	216
od 30 60 dana	1	-	1	2	-	-	-	-
od 60 90 dana	-	-	1	1	-	-	-	-
iznad 90 dana	3	-	62	65	-	22	124	146
Ukupno	59	3	434	495	-	236	126	362
Vrijednost zaloga								
Dospjelo – Nivo 2								
do 30 dana	57	-	71	128	-	459	3	461
od 30 60 dana	11	-	4	15	-	1	-	1
od 60 90 dana	0	-	3	3	-	-	-	-
iznad 90 dana	1	-	2	3	-	-	-	-
Ukupno	70	-	80	150	-	460	3	462
Vrijednost zaloga								
31.12.2021.								
Dospjelo – Nivo 1								
do 30 dana	48	-	293	341	-	174	-	174
od 30 60 dana	1	-	1	2	-	-	-	-
od 60 90 dana	-	-	-	-	-	-	-	-
iznad 90 dana	3	1	55	59	-	19	98	117
Ukupno	52	1	349	402	-	193	98	291
Vrijednost zaloga								
Dospjelo – Nivo 2								
do 30 dana	68	3	49	121	-	504	40	544
od 30 60 dana	48	-	4	52	-	-	-	-
od 60 90 dana	-	-	2	2	-	-	-	-
iznad 90 dana	2	-	1	3	-	-	1	1
Ukupno	118	3	56	177	-	504	41	545
Vrijednost zaloga								
						387	23	411

Nivo 3: kredit koji se ne izvršavaju

Podjela kredita koji se ne izvršavaju od komitenata, zajedno sa alociranom vrijednošću povezanih instrumenata osiguranja, je kako slijedi:

	Kreditni fizičkim licima				Kreditni pravnim licima			
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja po tekućim računima	Ukupno	Javni i finansijski sektor i internacionalni klijenti	Domaći poslovni subjekti	Preduzetničko bankarstvo	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31.12.2022.								
Nivo 3 kreditnog rizika	12.730	2.394	934	16.058	-	20.018	1.333	21.351
Vrijednost zaloga	11	1.940	-	1.950	-	14.386	-	14.386
31. decembar 2021.								
Nivo 3 kreditnog rizika	13.417	2.679	944	17.040	-	1.004	482	1.486
Vrijednost zaloga	11	1.852	-	1.863	-	-	-	-

Podaci prikazani u navedenoj tabeli su iskazani u bruto iznosu.

Na dan 31. decembar 2022. godine, imovina stečena u postupku prinudne naplate kredita iznosi 38 BAM (31. decembar 2022.: 366 hiljade BAM).

Restrukturirani krediti i potraživanja

Tokom godine Banka je restrukturisala određene kredite klijentima, s ciljem poboljšanja njihove krajnje naplativosti. Restrukturisanje se uglavnom sprovodi zbog pogoršanja ili sprečavanja daljeg pogoršanja finansijske pozicije klijenata na osnovu analize mogućnosti uspješnog restruktuisanja, s ciljem otklanjanja poteškoća u poslovanju klijenta u definisanom roku i povrata klijenta u prihodujući portfolio.

Restrukturirani krediti (izloženost po svim restrukturisanim plasmanima, bez obzira da li su u nadležnosti Poslovnih segmenata ili Monitoringa i upravljanja specijalnim plasmanima) su iznosili ukupno 3.210 hiljada BAM (31. decembar 2021.: 3.867 hiljada BAM).

Smanjenje ukupne izloženosti restrukturisanih plasmana je rezultat naplate izloženosti i računovodstvenog otpisa.

	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 BAM	'000 BAM
Restrukturirani krediti	3.210	3.867
Kreditni portfolio bruto	875.217	1.073.225
Učešće restrukturiranih kredita u bruto kreditnom portfolioju	0,4%	0,4%

Restrukturisane izloženosti po nivoima kreditnog rizika su prikazane u tabeli ispod:

	Restrukturirane izloženosti (nivo kreditnog rizika)					
	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3	
	restrukturirana izloženost bruto	ispravka vrijednosti	restrukturirana izloženost bruto	ispravka vrijednosti	restrukturirana izloženost bruto	ispravka vrijednosti
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
31. 12.2022.						
Fizička lica	-	-	716	73	880	823
Pravna lica	-	-	471	147	1.143	1.143
Ukupno	-	-	1.187	220	2.023	1.966
31.12.2021.						
Fizička lica	-	-	841	57	1.178	1.079
Pravna lica	-	-	645	198	1.203	1.203
Ukupno	-	-	1.486	255	2.381	2.282

Geografska koncentracija kreditnog rizika

Geografska koncentracija rizika portfolioja kredita u potpunosti se odnosi na pravna i fizička lica te ostale subjekte, koji su locirani u BiH.

Napomene uz finansijske izvještaje

Koncentracija kreditnog rizika po privrednim granama

Kreditni portfolio Banke na dan 31. decembar 2022. i 31. decembar 2021. godine je analiziran prema privrednim granama u sljedećoj tabeli:

	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 BAM	'000 BAM
Pravna lica i preduzetnici		
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	5.702	7.783
Vađenje ruda i kamena	1.457	1.826
Prerađivačka industrija	84.521	106.863
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	28.864	8.374
Snabdijevanje vodom i djelatnosti sanacije okoliša	485	1.563
Građevinarstvo	13.440	29.953
Trgovina na veliko i na malo	41.058	103.493
Prevoz i skladištenje	35.312	28.096
Djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva	262	6.310
Informacije i komunikacije	2.681	44.238
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	5.347	14.171
Poslovanje nekretninama	190	364
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	4.288	3.659
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2	1
Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	145.495	181.329
Obrazovanje	76	50
Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	23.395	31.358
Umjetnost, zabava i rekreacija	8	13
Ostale uslužne djelatnosti	15	4
Ukupno krediti pravnim licima i preduzetnicima	392.598	569.448
Ukupno krediti fizičkim licima	482.619	503.777
Ukupno bruto krediti	875.217	1.073.225
Ispravka vrijednosti kredita	(46.690)	(43.387)
Ukupno neto krediti	828.527	1.029.838

Struktura kreditnog portfolija se redovno nadgleda u Upravljanju rizicima radi prepoznavanja mogućih događaja, koji bi mogli imati veliki uticaj na kreditni portfolio (uobičajeni rizični faktori) i ukoliko je potrebno ublažiti izloženost Banke prema određenim sektorima u privredi.

Velike izloženosti kreditnom riziku

	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 BAM	'000 BAM
Velike izloženosti kreditnom riziku		
Broj klijenata sa izloženošću većom od 10% priznatog kapitala	4	6
Bilansna i vanbilansna izloženost bruto	190.960	294.496
Ispravka vrijednosti i rezervisanje na vanbilans (ECL)	(1.573)	(1.350)
Bilansna i vanbilansna izloženost neto	189.387	293.146

	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 BAM	'000 BAM
Izloženost prema javnom sektoru (centralne institucije)		
Bilansna i vanbilansna izloženost bruto (kredit i ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti)	204.748	390.151
Ispravka vrijednosti i rezervisanje na vanbilans (ECL)	(581)	(504)
Bilansna i vanbilansna izloženost neto	204.167	389.647

7.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće biti u stanju da potpuno i bez odlaganja izmiri svoje finansijske obaveze. U tom smislu, osnovni cilj Banke kod upravljanja rizikom likvidnosti, kao centralnim rizikom prisutnim u bankarskom poslovanju, jeste da uskladi svoje poslovne aktivnosti i obezbijedi optimalnu likvidnost, u skladu sa minimalnim standardima i limitima propisanim od Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Centralne banke BiH i Grupe.

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja, koji uključuju različite vrste depozita fizičkih i pravnih lica, banaka (unutar i van Grupe) te kreditnih linija. Navedeni izvori omogućavaju fleksibilnost izvora finansiranja te ograničavaju zavisnost od bilo kojeg pojedinačnog izvora, samim tim obezbjeđujući visok nivo samoodrživosti u eventualnim kriznim periodima.

Banka je implementirala politike likvidnosti Grupe, kojima su definisane metode i procedure analize parametara likvidnosti, a koje pokrivaju upravljanje i kontrolu rizika likvidnosti, kako u uslovima redovnog poslovanja, tako i u kriznim situacijama. U skladu sa smjernicama Grupe i zahtjevima lokalnog regulatora, izloženost riziku likvidnosti se drži na nivou, na kojem Banka može biti u stanju da poštuje svoje obaveze plaćanja na redovnoj osnovi, ali i u periodu kriza.

Redovno poslovanje podrazumijeva uobičajene dnevne aktivnosti, za koje je uobičajeno da se ne aktivira nijedna faza iz Plana za likvidnost za nepredviđene slučajeve poremećaja likvidnosti.

Najvažnije aktivnosti su usmjerene na obavljanje uobičajenih tržišnih transakcija, u okviru propisanih limita izloženosti riziku, u skladu sa definisanim planom finansiranja, kao i odlukama nadležnih tijela i operativnih funkcija. Ove aktivnosti se uglavnom svode na upravljanje kratkoročnom i dugoročnom likvidnošću, upravljanje izvršenjem plana finansiranja, redovno praćenje i analizu rezultata testiranja otpornosti na stres rizika likvidnosti, kao i dosljednu primjenu načela određivanja internih cijena.

Rizik kratkoročne likvidnosti se mjeri kroz operativne korpe ročnosti do godinu dana, putem neto novčanih tokova (priliva / odliva), kao i preko koeficijenta pokrića likvidnosti (LCR), gdje je Banka dužna da obezbijedi odgovarajući nivo zaštitnog sloja likvidnosti, kako bi zadovoljila potrebe za likvidnošću za scenarij stresa likvidnosti od 30 kalendarskih dana.

Kratkoročna likvidnost limitira izloženosti po svim valutama, kao i ukupnu izloženost. Mjere strukturalne likvidnosti nastoje osigurati odgovarajuću ravnotežu između imovine i obaveza u srednjemduogom roku (preko godinu dana), kako bi se obezbijedila strukturalna stabilnost i ograničila zavisnost od kratkoročnog, manje stabilnog finansiranja.

Testiranje otpornosti na stres kratkoročne likvidnosti mjeri da li dostupne rezerve likvidnosti mogu osigurati da Banka izdrži hipotetički nedostatak kratkoročnih izvora sredstava. Scenariji se baziraju na konceptu korpi ročnosti imovine i njenog zadržavanja. Relevantni scenariji su definisani s ciljem predstavljanja mogućih događaja sa potencijalno negativnim uticajem na likvidnost. S obzirom na prirodu stres testa likvidnosti, kao alat za procjenu različitih rizika likvidnosti prihvatljiv je kombinovani scenario.

Banka je upravljanje likvidnošću u vanrednim situacijama definisala dokumentom Politika likvidnosti UniCredit Bank a.d. Banja Luka, Prilog 1: Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve poremećaja likvidnosti UniCredit Bank a.d. Banja Luka.

Banka ima obavezu da održava likvidnost u okvirima propisanim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske i Centralne banke Bosne i Hercegovine:

- održavanje obavezne rezerve,
- održavanje dnevne likvidnosti,
- ročna usklađenost finansijske aktive i pasive,
- koeficijent pokrića likvidnosti (LCR).

Banka je u obavezi da izvještava Agenciju za bankarstvo Republike Srpske o koeficijentu pokrića likvidnosti na mjesečnom nivou.

Koeficijent pokrića likvidnosti na kraju godine je iznosio:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Koeficijent pokrića likvidnosti (LCR) u %	345%	145%

Napomene uz finansijske izvještaje

Cilj upravljanja strukturnom likvidnošću je da osigura finansijsku stabilnost Banke. Osnovni je cilj izbjeći pretjerane i neočekivane pritiske na potrebe finansiranja kratkoročne pozicije likvidnosti i osigurati optimalne izvore finansiranja i povezane troškove. To je moguće postići na način da se uspostavi ravnoteža između srednjoročne i dugoročne stabilne imovine te odgovarajućih stabilnih izvora finansiranja.

Prilagođeni NSFR prati strukturnu likvidnost po vremenskim korpama preko tri i preko pet godina.

PRILAGOĐENI NSFR	31.12.2021.	
	(u mil. KM)	
	>3G	>5G
Stavke koje omogućuju stabilne izvore finansiranja	377	368
Stavke, koje zahtijevaju stabilne izvore finansiranja	479	283
NET STL	616	616
Stavke, koje omogućuju stabilne izvore finansiranja + NET STL	994	985
Nivo upozorenja	122%	122%
Vrijednost	207%	347%

Stavke, koje omogućavaju stabilne izvore finansiranja i neto kratkoročne obaveze (NET STL), su dovoljne za pokrivanje stavki koje zahtijevaju stabilne izvore finansiranja u relevantnim vremenskim korpama.

U 2022. godini umjesto prilagođenog NSFR uveden je Racio strukturne likvidnosti (SLR) sa vremenskim korpama preko jedne i preko tri godine. Racio strukturne likvidnosti predstavlja indikator iz ekonomske perspektive, za razliku od NSFR koji predstavlja regulatornu perspektivu. Računa se kao odnos srednjoročne dugoročne pasive i aktive.

SLR (strukturna stopa likvidnosti)	31.12.2022.	
	(u mil. BAM) >1G	(u mil. BAM) >3G
Kumulativna pasiva	740	656
Kumulativna aktiva	824	523
Nivo upozorenja	65%	90%
Vrijednost	90%	125%

Strukturni FX Gap prati ročnu usklađenost po materijalno značajnim valutama (EUR, ostalo) u vremenskim korpama preko jedne godine.

EUR FX GAP >1G		31.12.2021. (u mil. BAM)
Obaveze u korpama >1G		76
NET STL		226
Potraživanja u korpama >1G		313
Nivo upozorenja		(117)
Vrijednost		(5)

OSTALO FX GAP >1G		31.12.2021. (u mil. BAM)
Obaveze u korpama >1G		
NET STL		18
Potraživanja u korpama >1G		-
Nivo upozorenja		(20)
Vrijednost		19

Stavke, koje omogućavaju stabilne izvore finansiranja i neto kratkoročne obaveze u značajnim valutama (NET STL), različitim od domaće valute (EUR i ostale valute), su dovoljne za pokrivanje stavki koje zahtijevaju stabilne izvore finansiranja u vremenskim gepovima preko jedne godine.

Tokom 2022. godine implementiran je novi indikator Devizni (FX) gep strukturne likvidnosti koji je zamijenio Strukturni FX Gap. Devizni (FX) gep strukturne likvidnosti se oslanja na ekonomski aspekt, na osnovu bihevioralnih modela i upravljačkih pretpostavki, sa ciljem da adekvatno pokaže strukturnu poziciju Banke u određenoj valuti.

Indikator se zasniva na bihevioralno prilagođenom profilu dospjeća bilansnih pozicija, umjesto na ugovorenom dospjeću. Finansijske pozicije koje su tretirane na ovaj način su kratkoročna aktiva i pasiva, obavezna rezerva, hartije od vrijednosti i derivati.

EUR FX SLG >1G	31.12.2022. (u mil. BAM)
Kumulativna pasiva	149
Kumulativna aktiva	257
Nivo upozorenja	(332)
Vrijednost	(108)

OSTALO FX SLG >1G	31.12.2022. (u mil. BAM)
Kumulativna pasiva	0,48
Kumulativna aktiva	0,01
Nivo upozorenja	(39)
Vrijednost	0,47

U narednim tabelama prikazana je struktura likvidnosti na dan 31.12.2022. godine i 31.12.2021. godine, koja predstavlja pregled sredstava i obaveza po odgovarajućim vremenskim korpama na osnovu perioda preostalog do ugovorenog dospjeća.

Napomene uz finansijske izvještaje

U prikazanoj strukturi likvidnosti nije uzeta u obzir stabilnost depozita po viđenju te su svi depoziti po viđenju prikazani u korpi ročnosti do 30 dana.

31.12.2022.	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	267.869	-	-	-	-	267.869
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	1	-	-	-	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	85.183	-	284	-	-	85.467
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	229.400	68.029	164.853	388.629	190.558	1.041.470
Obavezna rezerva kod CB	107.367	-	-	-	-	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	105.576	-	-	-	-	105.576
Kredit i potraživanja od komitenata	16.457	68.029	164.853	388.629	190.558	828.527
Ostala aktiva	4.106	397	1.482	35	44	6.064
Ukupno potraživanja	586.558	68.427	166.619	388.664	190.602	1.400.871
Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	249	-	-	-	-	249
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	776.454	55.446	86.146	188.718	20.535	1.127.300
Depoziti i krediti od banaka	39.604	859	7.188	14.068	-	61.718
Depoziti i krediti od komitenata	736.773	54.479	78.523	173.314	20.520	1.063.610
Obaveze po osnovu zakupa	77	108	435	1.336	15	1.972
Tekuće poreske obaveze	444	-	-	-	-	444
Ostale obaveze	7.693	5.621	3.892	3.143	0	20.349
Obaveze za garancije i akreditive	5.557	-	105.579	-	-	111.136
Obaveze za neiskorištene kredite	1.871	-	84.674	-	-	86.545
Ukupno obaveze	792.268	61.067	280.291	191.861	20.535	1.346.023

31.12.2021.	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	170.222	-	-	-	-	170.222
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	241.743		244			241.987
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	202.755	87.738	210.390	494.054	230.746	1.225.683
Obavezna rezerva kod CB	131.104	-	-	-	-	131.104
Kredit i potraživanja od banaka	48.741	-	-	16.000	-	64.741
Kredit i potraživanja od komitenata	22.910	87.738	210.390	478.054	230.746	1.029.838
Ostala aktiva	3.757	229	898	32	28	4.944
Ukupno potraživanja	618.477	87.967	211.532	494.086	230.774	1.642.836
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	931.072	91.006	145.069	195.595	31.948	1.394.690
Depoziti i krediti od banaka	68.993	47.792	8.296	29.908	-	154.989
Depoziti i krediti od komitenata	862.017	43.057	136.354	164.612	31.884	1.237.924
Obaveze po osnovu zakupa	62	157	419	1.075	64	1.777
Tekuće poreske obaveze	385	-	-	-	-	385
Ostale obaveze	7.399	4.044	4.519	3.378	-	19.340
Obaveze za garancije i akreditive	6.144	-	116.741	-	-	122.885
Obaveze za neiskorištene kredite	2.270	-	113.905	-	-	116.175
Ukupno obaveze	947.270	95.050	380.234	198.973	31.948	1.653.475

Napomene uz finansijske izvještaje

7.3. Tržišni rizici

Tržišni rizici proizilaze iz opštih i specifičnih kretanja i promjena određenih tržišnih varijabli (kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, deviznih kurseva), koje mogu uticati na ekonomsku vrijednost portfolija u knjizi trgovanja i u bankarskoj knjizi Banke. Banka je izložena tržišnim rizicima uglavnom zbog pozicija i poslovnih aktivnosti u bankarskoj knjizi Banke.

Upravljanje izloženosti tržišnim rizicima uključuje aktivnosti vezane za poslovanje Upravljanja klijentskim rizicima i Upravljanja aktivom i pasivom, a uređeno je kroz sistem internih akata i mrežu definisanih limita i signala upozorenja, koji se nadgledaju na dnevnoj osnovi. Mjerenje tržišnih rizika se zasniva na VaR („*Value at Risk*“) metodologiji; VaR je procijenjeni potencijalni prekonoćni gubitak, koji nastaje na ukupnoj i pojedinim pozicijama bilansne strukture u definisanom periodu, zasnovan na brojnim pretpostavkama promjena tržišnih uslova sa nivoom pouzdanosti od 99%. Grupa koristi istorijsku simulaciju volatilnosti kao model procjene, koji se bazira na posljednjih 250 opservacija dnevnih povrata. Kvalitet VaR modela kontinuirano se prati retroaktivnim testiranjem. Pored VaR modela Finansijski i nefinansijski rizici koriste i limite otvorene devizne pozicije i kalkulaciju baznog boda (BPV) kao dopunu postavljenim VaR limitima.

Faktori, koji su takođe od važnosti za procjenu uticaja tržišnih rizika na portfolio Banke, su i stres orijentisani nivoi upozorenja i limiti, a rezultati su uključeni u redovne FCRC izvještaje (izvještaji, koji se prezentuju Odboru za finansijske i kreditne rizike).

Aktivnosti na reviziji limita tržišnih rizika Banka sprovodi usko sarađujući sa UniCredit Grupom. Ove aktivnosti rade se najmanje na godišnjem nivou, a po potrebi i češće, u skladu sa poslovnim promjenama nastalim mijenjanjem zakonske regulative, razvojem ciljeva poslovnih strategija, kao i ciljanim profilom rizika.

Skup dokumenata sa pravilima za poslovne aktivnosti, koje obavlja Upravljanja klijentskim rizicima za upravljanje tržišnim rizicima, sačinjen je u vidu internih akata Finansijskih tržišta i Strategije tržišnih rizika. Samo dozvoljenim nosiocima rizika omogućeno je da ulaze u rizične pozicije.

Pregled ukupne VaR pozicije Banke:

Var FVtOCI	2022.	2021.
	'000 BAM	'000 BAM
prosjeck za period	830	1.136
maksimalan za period	1.125	3.113
minimalan za period	458	469

Var FVtPL	2022.	2021.
	'000 BAM	'000 BAM
prosjeck za period	2	1
maksimalan za period	9	6
minimalan za period	1	-

Pored implementiranja Grupnih tehnika, metoda i modela mjerenja tržišnih rizika, Banka kontinuirano radi na unapređenju poslovnih procesa i kvaliteta podataka.

Valutni rizik

Valutni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed promjene kursa valuta. Izloženost valutnom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i od strane Grupe utvrđenim limitima po pojedinim valutama te u ukupnom iznosu za svu imovinu i obaveze denominovane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

Upravljanje valutnim rizikom obuhvata praćenje i kontrolu individualnih pozicija u stranim valutama i ukupne devizne pozicije Banke. Otvorena pozicija se određuje na osnovu svih bilansnih i vanbilansnih pozicija. Limiti deviznog rizika postavljaju ograničenja na maksimalan iznos otvorene devizne pozicije po valutama. Banka kontinuirano vrši monitoring deviznog rizika putem limita propisanih od strane lokalne regulative i Grupe.

U skladu sa odlukom lokalnog regulatora, kojom se uređuju minimalni standardi za upravljanje deviznim rizikom, Banka je dužna da odnose između aktive i pasive u svakoj pojedinoj valuti održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 40% njenog priznatog (regulatornog) kapitala.

Svoje poslovne aktivnosti Banka usmjerava u pravcu minimizacije neusklađenosti između stavki aktive i obaveza u stranim valutama ili sa ugovorenim valutnom klauzulom, održavajući dnevno poslovanje u granicama postavljenih limita.

Sve osjetljivosti, koje proizlaze iz pozicija u vezi sa valutama, su obuhvaćene i opštim dnevnim VaR limitom, koji, između ostalih rizika, ograničava i maksimalno dozvoljeni gubitak otvorenih pozicija u stranim valutama.

Pokazatelji valutnog rizika:	2022.	2021.
na dan 31. decembar	1,59%	2,08%
maksimalan za period mjesec decembar	32,19%	29,60%
minimalan za period mjesec decembar	0,17%	2,08%

Devizna pozicija se računa kao odnos zbira vrijednosti svih dugih i kratkih individualnih deviznih pozicija Banke i njenog osnovnog kapitala (Tier 1) na izvještajni datum (maksimalno dozvoljeno do 40% osnovnog kapitala)

S obzirom na prisustvo Valutnog odbora (*Currency Board* režima Centralne banke BiH), prema kojem je odnos domaće valute i evra fiksiran, može se smatrati da ne postoji izloženost Banke riziku promjene kursa EUR/BAM.

Od rizika izloženosti valutnom riziku u drugim stranim valutama osim EUR Banka se štiti upravljanjem deviznom pozicijom u okviru strategije Tržišta na način da se pozicije otvorene kroz poslovanje s klijentima zatvaraju suprotnim transakcijama, tako da se otvorena pozicija Banke svodi na minimum.

Analiza imovine i obaveza iskazanih u deviznim iznosima sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine i na dan 31. decembar 2021. godine je prikazana u narednim tabelama.

Napomene uz finansijske izvještaje

31.12.2022.	EUR	EUR vezane pozicije	USD	Ostale valute	Ukupno valute	BAM	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15.979	-	7.588	14.869	38.436	229.433	267.869
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	1	1
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	30.065	55.161			85.226	241	85.467
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	114.447	246.876	-	-	361.323	680.147	1.041.470
Obavezna rezerva kod CB	-	-	-	-	-	107.367	107.367
Kredit i potraživanja od banaka	105.576	-	-	-	105.576	-	105.576
Kredit i potraživanja od komitenata	8.871	246.876	-	-	255.747	572.780	828.527
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	22.755	22.755
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	11.184	11.184
Tekuće poresko sredstvo	-	-	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	1.301	1.301
Ostala aktiva	275		2	4	281	5.783	6.064
Ukupno imovina	160.766	302.037	7.590	14.873	485.266	950.845	1.436.111
Obaveze							
Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	249	249
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	334.880	117.731	16.555	14.454	483.620	643.680	1.127.300
Depoziti i krediti od banaka	61.717	-	-	-	61.717	1	61.718
Depoziti i krediti od komitenata	273.163	117.731	16.555	14.454	421.903	641.707	1.063.610
Obaveze po osnovu zakupa	-	-	-	-	-	1.972	1.972
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	444	444
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	762	762
Ostale obaveze	2.872	-	197	278	3.347	17.002	20.349
Rezervisanja za rizike i troškove	501	5	-	-	506	4.698	5.204
Ukupno obaveze	338.253	117.736	16.752	14.732	487.473	666.835	1.154.308
Kapital i rezerve	42	68	-	-	110	281.692	281.802
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	338.295	117.804	16.752	14.732	487.583	948.527	1.436.110
Neto devizna pozicija	(177.529)	184.233	(9.162)	141	(2.317)	2.318	1

31.12.2021.	EUR	EUR vezane pozicije	USD	Ostale valute	Ukupno valute	BAM	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	45.279	-	11.162	15.494	71.935	98.287	170.222
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	110.523	110.568	-	-	221.091	20.896	241.987
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	61.518	349.203	-	-	410.721	814.962	1.225.684
Obavezna rezerva kod CB	-	-	-	-	-	131.104	131.104
Kredit i potraživanja od banaka	48.847	-	-	-	48.847	15.894	64.741
Kredit i potraživanja od komitenata	12.671	349.203	-	-	361.874	667.964	1.029.838
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	21.871	21.871
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	11.799	11.799
Tekuće poresko sredstvo	-	-	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	569	569
Ostala aktiva	310	-	2	1	313	4.631	4.944
Ukupno imovina	217.630	459.771	11.164	15.495	704.060	973.015	1.677.075
Obaveze							
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	448.419	156.474	11.049	14.952	630.894	763.796	1.394.690
Depoziti i krediti od banaka	138.297	-	-	-	138.297	16.692	154.989
Depoziti i krediti od komitenata	310.122	156.474	11.049	14.952	492.597	745.327	1.237.924
Obaveze po osnovu zakupa	-	-	-	-	-	1.777	1.777
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	385	385
Odložena poreska obaveza	-	-	-	-	-	546	546
Ostale obaveze	3.383	-	116	197	3.696	15.644	19.340
Rezervisanja za rizike i troškove	188	17	-	-	205	5.326	5.531
Ukupno obaveze	451.990	156.491	11.165	15.149	634.795	785.697	1.420.492
Kapital i rezerve	-	335	-	-	335	256.248	256.583
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	451.990	156.826	11.165	15.149	635.130	1.041.945	1.677.075
Neto devizna pozicija	(234.360)	302.945	(1)	346	68.930	(68.930)	-

Napomene uz finansijske izvještaje

Kamatni rizik

Banka je izložena kamatnom riziku, koji je rezultat uticaja fluktuacije tržišnih kamatnih stopa na finansijsku poziciju Banke i novčane tokove. Poslovanje Banke je pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri, u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima. Marže kamatnih stopa mogu porasti kao rezultat ovih fluktuacija, ali istovremeno mogu biti i smanjene i prouzrokovati gubitke pri neočekivanim fluktuacijama.

Osnovni izvori rizika promjene kamatnih stopa su:

- rizik promjene cijena (*repricing risk*), koji proizlazi iz nepovoljnih promjena fer vrijednosti imovine i obaveza tokom preostalog perioda do sljedeće promjene kamatne stope (stavke sa fiksnom kamatnom stopom se klasifikuju prema preostalom dospijeću),
- rizik promjene nagiba i oblika krive prinosa (*yield curve risk*),
- rizik različite promjene aktivnih i pasivnih kamatnih stopa (*basis risk*) instrumenata, koji imaju identično dospijeće i izraženi su u identičnoj valuti, ali im se kamatne stope baziraju na različitim vrstama referentnih stopa (npr. EURIBOR),
- rizik opcije (*optionality risk*), koji proizlazi iz opcija, uključujući ugrađene opcije u kamatno osjetljive pozicije (npr. krediti sa mogućnošću prijevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prijevremenog povlačenja i sl.).

Izloženost riziku promjene kamatnih stopa se prati na osnovu zahtjeva lokalnog regulatora i u skladu sa smjernicama Grupe.

Izloženost kamatnom riziku u skladu sa zahtjevima lokalnog regulatora se prati za značajne valute pojedinačno i za sve ostale valute zajedno, kroz praćenje promjena ekonomske vrijednosti bankarske knjige za: stavke sa fiksnom kamatnom stopom, promjenjivom kamatnom stopom, ukupnu ponderisanu poziciju, kao i uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod.

Metodologija, koja se koristi za procjenu rizika promjene kamatnih stopa, je bazirana na analizi vremenskih razlika.

Razlike između kamatonosnih sredstava i obaveza u različitim vremenskim korpama pokazuju kako dvije strane bilansa stanja drugačije reaguju na promjene kamatnih stopa:

- u slučaju pozitivne razlike, Banka je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu padaju,
- u slučaju negativne razlike, Banka je izložena riziku od gubitka u slučaju da kamatne stope date ročnosti za predmetnu valutu rastu.

Kamatni rizik se, u skladu sa zahtjevima Grupe, mjeri sa perspektive uticaja promjene kamatnih stopa na ekonomski kapital Banke (EV metrika) i sa perspektive zarade, tj. uticaja promjene kamatnih stopa na neto kamatni prihod Banke (NII metrika). Pored navedenih metrika, uticaj kamatnog rizika se prati i izračunavanjem promjene neto sadašnje vrijednosti portfolija u slučaju pomaka krive referentnih stopa za 0,01% (1 bazni bod) i limitira se BP01 limitom (limit vrijednosti baznog boda) kao mjerom osjetljivosti. Kamatni rizik se, takođe, prati i kroz spomenuti VaR model.

Prikaz uticaja pomaka krive referentnih stopa za 0,01% (1 bazni bod), na neto sadašnju vrijednost portfolija (BP01):

	(in BAM)		BP01 bankarska knjiga 31.12.2022			Sum	EUR
	03M	3M1Y	1Y3Y	3Y10Y	>10Y		
TOTAL BP01	5 819	4 630	8 395	40 862	13 997	52 805	30 429
Limit	9 779	48 896	48 896	68 454	19 558	97 792	78 233
Iskorištenost limita	60%	9%	17%	60%	72%	54%	39%

	(in BAM)		BP01 bankarska knjiga 31.12.2021			Sum	EUR
	03M	3M1Y	1Y3Y	3Y10Y	>10Y		
TOTAL BP01	(907)	(15 910)	(41 984)	20 276	(11 275)	(49 800)	15 464
Limit	9 779	29 337	68 454	107 571	29 337	166 246	78 233
Iskorištenost limita	9%	54%	61%	19%	38%	30%	20%

Testiranje otpornosti na stres, koje Banka sprovodi za kategoriju kamatnog rizika, obuhvata scenarije različitih šokova na kamatnim krivama. Šokovi uključuju promjenu nivoa kamatnih stopa (paralelne pomake), rotacije krivulja, promjene nagiba krivulja i skokove na određenim segmentima kamatnih krivulja.

Prikaz izloženosti Banke kamatnom riziku prema lokalnom regulatornom zahtjevu kroz kamatni „gap“ na dan 31.12.2022. godine te 31. 12.2021. godine je prikazan u narednim tabelama.

Period promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi, na koje se primjenjuju fiksne kamatne stope

31.12.2022 .	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamato- nosno	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Imovina								
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	231.413	-	-	-	-	36.456	267.869	32.187
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	1	1	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	83.367	4.895	(2.795)	85.467	88.262
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	253.648	190.086	334.311	163.693	92.595	7.136	1.041.470	508.356
Obavezna rezerva kod CB	-	-	107.367	-	-	-	107.367	-
Kredit i potraživanja od banaka	105.500	-	-	-	-	76	105.576	105.500
Kredit i potraživanja od komitenata	148.148	190.086	226.944	163.693	92.595	7.060	828.527	402.856
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	22.755	22.755	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	11.184	11.184	-
Tekuće poresko sredstvo više plaćen porez na dobit	-	-	-	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	1.301	1.301	-
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	6.064	6.064	-
Ukupno imovina	485.062	190.086	334.311	247.060	97.490	82.102	1.436.110	628.804
Obaveze								
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	249	249	-
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	46.733	68.567	821.729	152.700	32.724	4.847	1.127.300	1.100.421
Depoziti i krediti od banaka	-	55.367	5.994	-	-	357	61.718	39.330
Depoziti i krediti od komitenata	46.733	13.200	815.735	152.700	32.724	2.518	1.063.610	1.061.092
Obaveze po osnovu zakupa	-	-	-	-	-	1.972	1.972	-
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	444	444	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	762	762	-
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	20.349	20.349	-
Rezervisanja za rizike i troškove	-	-	-	-	-	5.205	5.205	-
Ukupno obaveze	46.733	68.567	821.729	152.700	32.724	31.856	1.154.308	1.100.421
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	281.802	281.802	-
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	46.733	68.567	821.729	152.700	32.724	313.657	1.436.110	1.100.421
Kamatna neusklađenost	438.329	121.519	(487.418)	94.361	64.766	(231.556)	-	(471.617)

Napomene uz finansijske izvještaje

Period promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi, na koje se primjenjuju fiksne kamatne stope

31.12.2021.	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamato- nosno	Ukupno	Fiksna kamatna stopa
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	132 471	-	-	-	-	37 750	170 222	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	33 399	5 990	186 796	13 818	1 984	241 987	26 231
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	69 383	372 982	407 473	155 623	89 119	131 103	1 225 683	554 400
Obavezna rezerva kod CB	-	-	-	-	-	131 103	131 103	-
Kredit i potraživanja od banaka	48 741	16 000	-	-	-	-	64 741	113 771
Kredit i potraživanja od komitenata	20 642	356 982	407 473	155 623	89 119	-	1 029 838	440 629
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	21 871	21 871	-
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	11 799	11 799	-
Tekuće poresko sredstvo više plaćen porez na dobit	-	-	-	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	569	569	-
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	4 944	4 944	-
Ukupno imovina	201 854	406 381	413 463	342 419	102 936	210 021	1 677 075	580 631
Obaveze								
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	83 436	92 544	975 326	181 270	59 000	3 113	1 394 688	1 369 795
Depoziti i krediti od banaka	68 894	47 742	20 538	16 535	-	1 279	154 987	131 929
Depoziti i krediti od komitenata	14 542	44 802	954 788	164 735	59 000	57	1 237 924	1 237 867
Obaveze po osnovu zakupa	-	-	-	-	-	1 777	1 777	-
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	931	931	-
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	19 342	19 342	-
Rezervisanja za rizike i troškove	-	-	-	-	-	5 531	5 531	-
Ukupno obaveze	83 436	92 544	975 326	181 270	59 000	28 917	1 420 492	1 369 795
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	256 583	256 583	
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	83 436	92 544	975 326	181 270	59 000	285 500	1 677 075	1 369 795
Kamatna neusklađenost	118 419	313 837	(561 863)	161 149	43 936	(75 479)	-	(789 164)

Sljedeća tabela prikazuje procijenjeni budući novčani tok za kamatonosne i nekamatonosne obaveze Banke na dan 31.12.2022. godine i 31.12.2021. godine:

31.12.2022.	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjesec	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM	'000 BAM
Transakcioni računi i depoziti banaka	22.602	39.117	-	-	-	61.718
Transakcioni računi i depoziti komitenata	49.251	13.200	815.735	152.700	32.724	1.063.610
Obaveze po osnovu zakupa	1.972	-	-	-	-	1.972
Ostale obaveze	20.349	-	-	-	-	20.349
Ukupno obaveze	94.174	52.316	815.735	152.700	32.724	1.147.649
31.12.2021 .						
Transakcioni računi i depoziti banaka	70.172	47.742	20.538	16.535		154.987
Transakcioni računi i depoziti komitenata	14.599	44.802	954.788	164.735	59.000	1.237.924
Obaveze po osnovu zakupa	1.777	-	-	-	-	1.777
Ostale obaveze	19.342	-	-	-	-	19.342
Ukupno obaveze	105.890	92.544	975.326	181.270	59.000	1.414.030

Efektivne kamatne stope

U sljedećoj tabeli su prikazane efektivne kamatne stope, obračunate kao ponderisani prosjek perioda i to: za finansijske instrumente aktive, uključujući i rashode kamate na aktivu, odnosno finansijske instrumente pasive, uključujući i kamatne prihode na pasivu:

	31.12.2022.	31.12.2021.
	%	%
Aktiva		
Sredstva iznad obavezne rezerve kod Centralne banke	-0,21	-0,51
Kredit i potraživanja od banaka	-0,03	-0,16
Kredit i potraživanja od komitenata	4,63	4,51
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	3,70	3,45
Pasiva		
Depoziti od banaka	-1,04	-0,80
Depoziti od komitenata	-0,30	-0,49

Rizik promjene kamatne marže

Banka u sklopu tehnika mjerenja tržišnog rizika mjeri uticaj promjene kamatne marže kod dužničkih hartija od vrijednosti sa fiksnim prinosom. Rizik promjene cijene dužničkih hartija od vrijednosti usljed promjene kreditnog rizika emitenta (marže percipirane od strane tržišta) se mjeri i ograničava CPV limitom limit vrijednosti baznog boda kreditne marže (*Credit Spread Point Value*). Ovaj limit je sličan vrijednosti baznog boda BP01 (*Basis Point Value*) i ograničava rizik promjene neto sadašnje vrijednosti portfolija dužničkih hartija od vrijednosti ukoliko se uticaj promjene kamatne marže pomjeri za 0,01% (1 bazni bod). BP01 limit ograničava ukupnu osjetljivost pozicija Banke na promjene kamatnih stopa, a CPV limit dodatno ograničava ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti s obzirom na volumen i trajanje.

Napomene uz finansijske izvještaje

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi se definiše kao izloženost finansijskog stanja Banke neželjenim promjenama u kretanju kamatnih stopa, koje proizlaze iz aktive i pasive u bankarskoj knjizi.

Sistem ograničenja u skladu sa pravilima Grupe je definisan kroz podjelu na limite i nivoe upozorenja u zavisnosti od vrste ograničenja i vremena potrebnog za korektivne akcije u slučaju kršenja ograničenja.

Banka bazira upravljanje i kontrolu kamatnog rizika u bankarskoj knjizi na analizi metrika/indikatora iz dvije perspektive:

- ekonomska vrijednost i
- zarada.

Osnovna ograničenja, putem kojih Banka prati izloženost riziku iz perspektive ekonomske vrijednosti, su:

- BP01 osjetljivost ukupna osjetljivost i osjetljivost po vremenskim korpama izračunava se kao promjena sadašnje vrijednosti kamatonosno osjetljivih pozicija, koja proizlazi iz trenutnog šoka za 1 bazni bod na svaku stopu duž krive. Suma svih osjetljivosti po vremenskim korpama duž krive je BP01;
- EV nadzorni standardizovani šokovi iz regulatornih razloga, dodatno na metrik BP01, Grupa osjetljivost ekonomske vrijednosti računa kao najgori rezultat od 6 SOT scenarija („parallel up“, „parallel down“, „flattening“, „steepening“, „short rates up“ i „short rates down“). Uticaj ekonomske osjetljivosti se mjeri u odnosu na Tier 1 kapital.

Iz perspektive zarade Banka prati izloženost riziku kroz sljedeća ograničenja:

- osjetljivost neto kamatnog prihoda standardna osjetljivost neto kamatnog prihoda se izračunava na bazi scenarija trenutnih paralelnih šokova na stopama iznad jednogodišnjeg vremenskog horizonta i uz pretpostavku konzistentnog bilansa i stalne marže.

Pokazatelji kamatnog rizika u bankarskoj knjizi	2022.	2021.
Osjetljivost ekonomskog kapitala (EV sensitivity) u %	(5,14%)	(5,29%)
Osjetljivost neto kamatnog prihoda (NI sensitivity) u %	(2,83%)	(0,63%)
Total BP01 in EUR	52.805	(49.800)

7.4. Operativni rizik

O navedenim procesima i pokazateljima, koji čine sistem upravljanja operativnim rizicima, se redovno informišu i izvještavaju rukovodstvo Banke i Grupe, a vrši se i redovno usklađivanje sistema upravljanja operativnim rizicima sa standardima Grupe i lokalnom i međunarodnom regulativom.

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, uključujući pravni rizik.

Gubici proizašli iz sljedećih događaja se mogu smatrati operativnim rizikom: interna ili eksterna prevara, odnosi sa zaposlenima i sigurnost na radu, reklamacije klijenata, kazne i penali zbog kršenja regulative, šteta na materijalnoj imovini Banke, prekidi u radu i greške u radu sistema, upravljanje procesima.

U skladu sa metodologijom Grupe, kao i propisima Agencije za bankarstvo RS, Banka je uspostavila i konstantno unapređuje sistem upravljanja operativnim rizicima. Sistem obuhvata alate i mehanizme za kontinuirano praćenje šteta, koje Banka trpi od operativnih rizika i izloženosti Banke operativnim rizicima, procjene operativnih rizika u procesima i proizvodima, praćenje ključnih indikatora rizika te definisanje načina za izbjegavanje, kontrolisanje ili prenošenje operativnih rizika na treća lica, kao i sistem izvještavanja.

Za evidentiranje podataka o štetama od operativnih rizika, evidentiranje i praćenje vrijednosti indikatora rizika Banka koristi grupni alat „ARGO“, dok za proces izvještavanja i analizu podataka vezanih za operativne rizike Banka koristi grupni alat „BO Tool“ („Business Object Tool“).

U toku 2021. godine formiran je Odbor za nefinansijske rizike i kontrole UniCredit Bank a.d. Banja Luka. Odgovornosti Odbora su:

- promovisanje godišnjih aktivnosti upravljačke samoprocjene procesa i ocjenjivanje njegovih rezultata, kako bi se osigurao sistematski pristup procjeni operativnog rizika i nadzoru sistema interne kontrole;
- nadgledanje nefinansijskih rizika u Banci, prijetnji u nastajanju, kao i jačine sistema interne kontrole, kroz praćenje najvažnijih događaja i incidenata, slabosti i nedostataka;
- definisanje i davanje prioriteta potrebnim korektivnim radnjama, čiji je cilj ublažavanje uočenih slabosti i nedostataka;
- donošenje odluka o reputacionom riziku za transakcije povezane sa osjetljivim sektorima i ostalim slučajevima prijedloga poslovne strane (ostali relevantni sektori ili klijenti);
- praćenje akcija za ublažavanje rizika, efikasnosti i planova implementacije;
- diskusije o relevantnim rizicima / nalazima prepoznatim od strane funkcije Interne revizije;
- donošenje odluka u vezi sa krizama, proglašavanje krizne situacije kao dijela upravljanja kontinuitetom poslovanja;
- odobrenje preuzimanja rizika u pogledu odgađanja / izbjegavanja / promjene korektivnih radnji, što podrazumijeva odloženo ili nepotpuno smanjenje rizika.

S obzirom na to da je Banka izložena operativnom riziku u svim svojim poslovnim aktivnostima, a radi podizanja svijesti o pojmu, značaju i odgovornostima u procesu upravljanja operativnim rizikom, Banka je razvila sistem elektronske edukacije za sve zaposlene, kao i sistem edukacije za monitore operativnog rizika putem maila ili organizovanjem sastanaka.

7.5. Reputacioni rizik

Uzimajući u obzir značaj reputacionog rizika, koji se definiše kao rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usljed gubitka povjerenja u integritet Banke, do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnim praksama Banke ili aktivnostima članova organa Banke, bez obzira da li postoji ili ne postoji osnov za takvo javno mišljenje, Banka upravlja reputacionim rizikom kroz usvojene i implementirane specijalne politike i procedure, koje regulišu područje upravljanja reputacionim rizikom te postupanje sa transakcijama u specifičnim industrijama (nuklearna energija, industrija naoružanja, infrastruktura vodabrana, proizvodnja energije u elektranama na uglj te u sektoru rudarstva), kao i konstantnim podizanjem svijesti zaposlenih o značaju upravljanja reputacionim rizikom kroz elektronske obuke ili treninge za sve zaposlene.

U dijelu upravljanja reputacionom rizikom, Odbor za nefinansijske rizike i kontrole raspravlja i donosi odluke o reputacionom riziku za transakcije povezane sa osjetljivim sektorima i ostalim slučajevima prijedloga poslovne strane (ostali relevantni sektori ili klijenti), koji se ocjenjuju kao viskorizične transakcije.

7.6. Upravljanje kapitalom

Strategija i politike pružanja finansijskih usluga i raspodjele kapitala UniCredit Grupe imaju za cilj porast ulaganja u okoliš, društvo i upravljanje (ESG - Environmental, Social, and Governance). U skladu sa tim i Banka u svom poslovanju, kako u investicijskim aktivnostima, tako i u svakodnevnom procesima rada, sve više fokus stavlja na primjenu ESG okvira, odnosno na unapređenje zdravlja i sigurnosti, smanjenje zagađenja, klimatskih promjena i pitanja održivosti.

Ciljevi upravljanja kapitalom Banke su:

- usklađivanje sa kapitalnim zahtjevima, koje određuju regulatori banaka i tržišta kapitala,
- održavanje sposobnosti Banke za nastavak daljeg poslovanja kako bi dalje mogla osigurati prinos akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama, te
- održavanje snažne kapitalne osnove, koja bi mogla podržati razvoj poslovanja.

Odlukama ABRS je propisan način obračuna kapitalnih zahtjeva za kreditni, tržišni i operativni rizik, način obračuna kapitala, kao i visina stopa kapitala, koje su banke dužne kontinuirano održavati, uključujući i zaštitne slojeve kapitala.

Napomene uz finansijske izvještaje

Minimalne propisane stope, koje banke moraju ispunjavati u svakom trenutku, su:

- stopa redovnog osnovnog kapitala od 6,75%
- stopa osnovnog kapitala od 9% i
- stopa regulatornog kapitala od 12%.

Na svaku od gore navedenih stopa je propisano kontinuirano održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala u visini od 2,5%.

Pored navedenih propisanih stopa, predviđeni su (još nisu propisani) zahtjevi za ostale zaštitne slojeve kapitala, odnosno za kombinovani zaštitni sloj, koji predstavlja minimalni redovni osnovni kapital, uvećan za zaštitni sloj za očuvanje kapitala i uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, u zavisnosti od toga šta je primjenjivo i to:

- kontraciklični zaštitni sloj specifičan za banku,
- zaštitni sloj za sistemski važnu banku (propisan u rasponu od 0% do 2% i biće propisan pojedinačno za svaku banku nakon što ABRS rangira banke prema sistemskom značaju), i
- zaštitni sloj za sistemski rizik,
- ABRS je od 2021. uvela dodatni kapitalni zahtjev za banke vezan za rezultate SREP kontrole, koji predstavlja dodatni zaštitni sloj kapitala.

Iznos regulatornog, osnovnog (T 1) i redovnog osnovnog kapitala (CET 1), kao i njihove stope obračunate u skladu sa propisima ABRS, su prikazani u narednoj tabeli:

	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 BAM	'000 BAM
REGULATORNI KAPITAL	209.015	208.341
OSNOVNI KAPITAL	209.015	208.341
REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	209.015	208.341
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	97.428	97.428
Uplaćeni instrumenti kapitala	97.055	97.055
Emisiona premija na akcije	373	373
Zadržana dobit	76.473	76.473
Ostali ukupni rezultat	5.329	5.899
Ostale rezerve	52.928	52.707
(-) Ostala nematerijalna imovina	(11.184)	(11.799)
(-) Odložena poreska imovina koja zavisi od buduće profitabilnosti i ne proizilazi iz privremenih razlika umanjanih za povezane poreske obaveze	(90)	(127)
(-) Odloženo poresko sredstvo koje se može odbiti i koje zavisi od buduće profitabilnosti i proizilazi iz privremenih razlika	(1.211)	(442)
DOPUNSKI KAPITAL		
Stopa redovnog osnovnog kapitala (CET1)	27,6%	22,8%
Stopa osnovnog kapitala (T1)	27,6%	22,8%
Stopa regulatornog kapitala	27,6%	22,8%

Ostvarene stope kapitala sa 31. decembrom 2022. godine znatno su iznad propisanih minimuma.

Osim ovih stopa, banke su dužne osigurati i održavati stopu finansijske poluge, kao dodatnu sigurnosnu i jednostavnu zaštitu, najmanje u visini od 6%.

Stopa finansijske poluge se računa kao odnos osnovnog kapitala i ukupne izloženosti Banke riziku na izvještajni datum, izražena u procentima i sa 31.12.2022. godine znatno je iznad propisanog minimuma i iznosi 14,1%.

Banka na mjesečnoj osnovi radi ažuriranje planova poslovanja kroz Forecast (bilansa stanja, uspjeha, kapitala, rezultata segmenta, kvaliteta aktive, troškova i dr) putem kojih se prate svi ključni i regulatorni parametri poslovanja i obezbjeđuje njihova usklađenost sa propisanim i planiranim limitima.

Stopa finansijske poluge prikazana je u tabeli ispod:

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Finansijski derivati: Sadašnji trošak zamjene	1	0
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 10%	874	1.230
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 20%	-	28.100
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 50%	29.049	47.438
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 100%	24.700	-
Ostala imovina	1.440.649	1.682.001
() Iznos odbitne stavke	(12.484)	(12.368)
Izloženosti stope finansijske poluge	1.482.789	1.746.402
Kapital	-	-
Osnovni kapital	209.015	208.341
Finansijska poluga		
Stopa finansijske poluge	14,1%	11,9%

8. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Banka upravlja sredstvima po poslovima u ime i za račun trećih lica i vodi ih u vanbilansnoj evidenciji odvojeno od sredstava Banke. Za upravljanje sredstvima po poslovima u ime i za račun trećih lica Banka naplaćuje naknadu za te usluge. Prihodi i rashodi po ovim sredstvima se knjiže u korist ili na teret vlasnika, odnosno korisnika.

Obaveze za plasmane po poslovima u ime i za račun trećih lica u bilansu Banke iznose:

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
<i>Komisioni plasmani</i>		
Obaveze po osnovu glavnice	26	26
Obaveze po osnovu kamate	56	50
UKUPNO	82	76

Napomene uz finansijske izvještaje

9. Analiza promjena u finansiranju tokom godine

Usklađivanje kretanja obveza prema novčanim tokovima koji proizlaze iz finansijskih aktivnosti

2022	Zajmovi	Obaveze po najmu
Stanje na 01.01.	78.204	1.777
Plaćene obaveze najma	-	(818)
Nove obaveze najma	-	1.013
Primici od kamata po zajmovima	12.578	-
Otplata kamata po zajmovima	(18.576)	-
Ukupne promjene u novčanom toku u finansijskim aktivnostima	(5.998)	195
Obaveze-povezane		
Rashodi kamata	645	32
Plaćene kamate	(760)	(32)
Ukupne obaveze-povezane druge promjene	(115)	-
Ostale promjene	191	-
Stanje na 31.12.	72.282	1.972

2021	Zajmovi	Obaveze po najmu
Stanje na 01.01.	89.984	2.406
Plaćene obaveze najma	-	(867)
Nove obaveze najma	-	238
Primici od kamata po zajmovima	8.435	-
Otplata kamata po zajmovima	(19.552)	-
Ukupne promjene u novčanom toku u finansijskim aktivnostima	(11.117)	(629)
Obaveze-povezane		
Rashodi kamata	825	39
Plaćene kamate	(851)	(39)
Ukupne obaveze-povezane druge promjene	(26)	-
Ostale promjene	(637)	-
Stanje na 31.12.	78.204	1.777

10. Objelodanjivanje povezanih lica

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 24, lica povezana sa Bankom i ključni menadžment Banke čine:

MRS 24.19	Naziv	Opis
MRS 24.19 (a),(b)	Matični entitet i entiteti sa zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem nad entitetom	UniCredit S.p.A. Italija
MRS 24.19 (c)	Supsidijarna i druga lica iz iste Grupe	Povezane banke i druga pravna lica u okviru UniCredit Grupe
MRS 24.19 (c), (e)	Pridruženi entiteti i zajednička ulaganja	Banka nije imala zavisnih entiteta niti zajedničkih ulaganja u 2022. godini
MRS 24.19 (f)	Ključni menadžment institucije ili njenog matičnog entiteta	Članovi Nadzornog odbora i Uprave Banke; članovi Nadzornog odbora i Uprave matičnog entiteta, ključni menadžment Banke te lica povezana sa navedenim članovima
MRS 24.19 (g)	Ostala povezana lica	Banka nije imala ostalih povezanih lica u 2022. godini

Pozicije uključene u Izvještaj o dobitku ili gubitku

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Prihodi od kamata		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	168	11
UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	38	210
Ukupno prihodi od kamata	206	221
Prihodi po osnovu naknada i provizija		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	1	1
UniCredit Bank Austria AG Beč, Austrija	4	2
UniCredit Bank AG Minhen, Njemačka	-	5
UniCredit Bank Moskva AO, Rusija	-	56
Ukupno prihodi po osnovu naknada i provizija	5	64
Rashodi od kamata		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	(646)	(624)
UniCredit Bank AG Minhen, Njemačka	(2)	(5)
UniCredit Bank Austria AG Beč, Austrija	(9)	(35)
Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Hrvatska	(2)	(2)
UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	(272)	(401)
Ukupno rashodi od kamata	(931)	(1067)
Rashodi po osnovu naknada i provizija		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	(64)	(58)
UniCredit Bank AG Minhen, Njemačka	(5)	(7)
UniCredit Bank Austria AG Beč, Austrija	(8)	(21)
Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Hrvatska	(204)	(280)
UniCredit Services S.C.p.A Milano, Italija	-	(4)
Ukupno rashodi po osnovu naknada i provizija	(281)	(370)
Operativni troškovi poslovanja		
UniCredit S.p.A. Milano, Italija	(193)	(231)
UniCredit Services GmbH Austria	(1.500)	(1.355)
Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Hrvatska	(77)	(64)
UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	(332)	(337)
Ukupno operativni troškovi poslovanja	(2.102)	(1.987)
Neto troškovi	(3.103)	(3.139)

Napomene uz finansijske izvještaje

Pozicije uključene u Izvještaj o finansijskom položaju

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Imovina		
Devizni računi po viđenju		
- UniCredit S.p.A. Milano, Italija	4.352	17.160
- UniCredit Bank Austria AG Beč, Austrija	2.480	7.529
- UniCredit Bank AG Minhen, Njemačka	1.695	2.729
- UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd, Srbija	83	3.381
- Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Hrvatska	266	425
- UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	-	2
- UniCredit Bank d.d. Ljubljana, Slovenija	-	7
Ukupno devizni računi po viđenju	8.876	31.233
Oročeni dati depoziti		
- UniCredit S.p.A. Milano, Italija	39.117	
- UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	-	16.000
Ukupno oročeni dati depoziti	39.117	16.000
Ostala potraživanja		
- UniCredit S.p.A. Milano, Italija	595	310
- UniCredit Bank AG Minhen, Njemačka	28	28
- UniCredit Banka Slovenija d.d. Ljubljana	189	-
- UniCredit Services GmbH Austria	3	101
- UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd, Srbija	75	61
- UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	-	6
Ukupno ostala potraživanja	890	506
Ukupno imovina	48.883	47.739
Obaveze		
Depoziti po viđenju		
- UniCredit Bank Austria AG Beč, Austrija	1	14
Oročeni primljeni depoziti		
- UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	-	16.678
- UniCredit S.p.A. Milano, Italija	39.285	116.372
Ukupno oročeni primljeni depoziti	39.285	133.050
Ostale obaveze		
- UniCredit Bank d.d. Mostar, BiH	190	12
- UniCredit S.p.A. Milano, Italija	75	74
- UniCredit Services GmbH Austria	356	88
- Zagrebačka banka d.d. Zagreb, Hrvatska	350	169
- UniCredit Bank Srbija a.d. Beograd, Srbija	131	28
- UniCredit Bank Czech Republic and Slovačka	298	165
- UniCredit Bulbank AD Sofija, Bugarska	-	7
Ukupno ostale obaveze	1.400	543
Ukupne obaveze	40.686	133.607
Neto obaveze	8.008	(85.868)

Transakcije sa ključnim članovima uprave

Plate i naknade isplaćene članovima Nadzornog odbora, Uprave Banke i ostalom ključnom rukovodstvu su kako slijedi:

	31.12.2022. '000 BAM	31.12.2021. '000 BAM
Nadzorni odbor	79	74
Uprava		
<i>Kratkoročno nagrađivanje</i>		
Fiksne naknade isplaćene tokom tekuće godine za tekuću godinu	1.522	1.334
Bonusi isplaćeni tokom tekuće godine za prethodnu godinu bruto	313	149
<i>Dugoročno nagrađivanje</i>		
Polise osiguranja uplaćene tokom tekuće godine bruto	29	40
Isplate tokom tekuće godine po osnovu ranijih godina bruto	191	215
Ukupno Uprava	2.056	1.738
Ostalo ključno rukovodstvo		
<i>Kratkoročno nagrađivanje</i>		
Fiksne naknade isplaćene tokom tekuće godine za tekuću godinu	790	643
Bonusi isplaćeni tokom tekuće godine za prethodnu godinu bruto	139	64
<i>Dugoročno nagrađivanje</i>		
Polise osiguranja uplaćene tokom tekuće godine bruto	15	10
Isplate tokom tekuće godine po osnovu ranijih godina bruto	-	-
Ukupno ostalo ključno rukovodstvo	944	717

Nadzorni odbor čine 5 članova, od kojih su dva zaposlena u Grupi, jedan je bivši zaposlenik Grupe, a dva su nezavisni članovi. Banka plaća mjesečnu naknadu za rad samo članovima koji nisu zaposleni u Grupi. Članovi Nadzornog odbora ne ostvaruju pravo na varijabilnu nagradu.

Upravu Banke čini 6 članova. Iznos u okviru dugoročnog nagrađivanja članova Uprave za bruto isplate tokom tekuće godine po osnovu ranijih godina ne uključuje isplate prethodnim članovima Uprave.

Ključno rukovodstvo obuhvata 9 članova, što je za 3 više u odnosu na kraj 2021. godine.

Iznos plata i nagrada isplaćen članovima Uprave i ključnom rukovodstvu uključuje 495 hiljada BAM (2021.: 399 hiljada BAM) doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, koji je uplaćen u obavezne penzione fondove u Republici Srpskoj po propisanim stopama.

U okviru redovnih transakcija se obavljaju transakcije sa licima povezanim sa Bankom po standardnim i fer tržišnim uslovima, za koje smatramo da su „van dohvata ruke“ te procjenjujemo da Banka nema poreskih rizika povezanih sa transfernim cijenama.

Napomene uz finansijske izvještaje

Kredit i depoziti te prihodi i rashodi po kreditima i depozitima članova Nadzornog odbora, Uprave Banke i ostalog ključnog rukovodstva i njihovih povezanih lica su kako slijedi:

	2022. '000 BAM	2021. '000 BAM
Nadzorni odbor		
Kredit na dan 31. decembar	-	-
Kamatni prihod za godinu	-	-
Depoziti na dan 31. decembar	13	14
Kamatni rashod za godinu	-	-
Uprava		
Kredit na dan 31. decembar	75	3
Kamatni prihod za godinu	3	-
Depoziti na dan 31. decembar	389	601
Kamatni rashod za godinu	(3)	(1)
Ostalo ključno rukovodstvo		
Kredit na dan 31. decembar	322	120
Kamatni prihod za godinu	11	6
Depoziti na dan 31. decembar	357	591
Kamatni rashod za godinu	(1)	(1)
Ukupno ključno rukovodstvo		
Ukupno kredit na dan 31. decembar	397	123
Ukupno kamatni prihod za godinu	14	6
Ukupno depoziti na dan 31. decembar	759	1.206
Ukupno kamatni rashod za godinu	(4)	(2)

11. Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza

Fer vrijednost predstavlja iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obaveza izmiriti između obaviještenih i voljnih strana u uobičajenim tržišnim uslovima. Može se definisati i kao vrijednost, po kojoj se može raspolagati aktivom / pasivom, odnosno procijenjena vrijednost neutralizovanja tržišnog rizika, koja nastaje iz ove aktive / pasive u odgovarajućem vremenskom okviru.

Pretpostavke korišćene kod procjene i mjerenja fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banka bazira na primjeni centralizovane kalkulacije, razvijene na nivou Grupe, koja koristi MSFI 13 kao jedinstveni izvor smjernica za mjerenje fer vrijednosti.

Finansijski instrumenti se smatraju kotiranim na aktivnom tržištu ako su kotirane cijene lako i redovno dostupne i ako te cijene predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije prema uobičajenim tržišnim uslovima.

Svi finansijski instrumenti se klasifikuju u skladu sa kriterijumima za podjelu na nivoe hijerarhije fer vrijednosti, koja sadrži tri različita nivoa:

- nivo hijerarhije 1: fer vrijednost uzeta na osnovu cijena za identičnu aktivu ili pasivu, kojoj se može pristupiti na dan mjerenja, tj. ako su finansijski instrumenti zastupljeni na aktivnom tržištu;
- nivo hijerarhije 2: fer vrijednost uzeta na osnovu modela procjene, za koji se uzimaju podaci sa aktivnog tržišta kada se isključuje mogućnost inputa korištenih u procjeni nivoa hijerarhije 1;
- nivo hijerarhije 3: fer vrijednost uzeta na osnovu modela procjene, za koji se uzimaju podaci, koji nisu na aktivnom tržištu, tj. kada su potrebna značajnija prilagođavanja.

Grupa koristi u metodologiji određivanja nivoa hijerarhije za prihodujuće kredite i depozite banaka i klijenata slijedeće dodatne kriterijume:

- nivo hijerarhije 2: (bezrizična stopa tj. *FV risk free* prilagođena stopa za kreditni spread za očekivani i neočekivani gubitak tj. *FV risk adjusted*) / bezrizična stopa tj. *FV risk free* ≤ 5%;
- nivo hijerarhije 3: (bezrizična stopa tj. *FV risk free* prilagođena stopa za kreditni spread za očekivani i neočekivani gubitak tj. *FV risk adjusted*) / bezrizična stopa tj. *FV risk free* > 5%.

Kredite, koji se ne izmiruju Banka klasifikuje u skladu sa instrukcijama Grupe tako što izjednačava njihovu knjigovodstvenu i fer vrijednost. Sva imovina i obaveze Banke su klasifikovane na nivo hijerarhije 2 i nivo hijerarhije 3.

Dužničke hartije od vrijednosti Banka klasifikuje na nivo hijerarhije 2, a prilagođavanje fer vrijednosti se vrši u skladu sa centralizovanom kalkulacijom Grupe.

Vlasničke hartije od vrijednosti Banka klasifikuje u nivo hijerarhije 3.

Banka kvartalno vrši izračun fer vrijednosti obveznica u svom portfoliju i knjigovodstvenu vrijednost usklađuje sa izračunatom fer vrijednošću. Izračun fer vrijednosti se odvija u nekoliko koraka:

- prvi korak je izračun lokalnih cijena, uvažavajući regulatorne propise,
- u drugom koraku Grupa samostalno vrši nezavisan izračun cijena (*IPV Independent Price verification*),
- u trećem, posljednjem koraku, radi se poređenje lokalnih i IPV cijena i, u slučaju da su IPV cijene niže od lokalnih, vrši se usklađivanje (*FVA Fair Value Adjustment*).

Izračun IPV cijena se vrši na osnovu modela (*MarktoModel*). U IV kvartalu 2021. godine Grupa je izmijenila krivu, koja se koristi za izračun IPV cijena, na način da nova kriva uzima u obzir i lokalnu HoV emitovanu na Londonskoj berzi. Zbog primjene nove krive negativni iznos FVA je značajno povećan: efekat vrednovanja HoV na 31. decembar 2021. godine iznosio 6,3 miliona BAM, a na dan 31.12.2022. godine 5,6 miliona BAM. Smanjenje negativnog efekta na kraju 2022. godine u odnosu na kraj prethodne godine rezultat je smanjenog volumena dužničkih HoV zbog prodaje i dospijeća tokom 2022.godine u kojoj nije bilo novih ulaganja.

Tabela u nastavku prikazuje fer vrijednost finansijske imovine i obaveza po amortiziranom trošku, dok je fer vrijednosti imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prezentovana u napomeni 5.2.:

Nivoi fer vrijednosti imovine i obaveza Banke u skladu sa MSFI 13 su prikazani u tabeli ispod:

	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Nivoi fer vrijednosti			Nivoi fer vrijednosti		
	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM	Nivo 1 '000 BAM	Nivo 2 '000 BAM	Nivo 3 '000 BAM
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	105.541	-	-	64.764
Krediti i potraživanja od komitenata	-	200.815	601.889	-	256.427	808.118
Ukupno krediti		200.815	707.430		256.427	872.882
Depoziti i krediti od banaka	-	-	61.501	-	135.282	21.834
Depoziti i krediti od komitenata	-	-	1.038.949	-	-	1.251.339
Ukupno depoziti	-	-	1.100.450	-	135.282	1.273.173

Napomene uz finansijske izvještaje

	Fer vrijednost	31.12.2022.			31.12.2021.			
		Knjigo- vodstvena vrijednost	Promjena		Fer vrijednost	Knjigo- vodstvena vrijednost	Promjena	
			'000 BAM	'000 BAM			%	'000 BAM
Kredit i potraživanja od banaka	105.541	105.576	(36)	(0,03%)	64.764	64.741	23	0,03%
Kredit i potraživanja od komitenata	802.704	828.527	(25.823)	(3,12%)	1.064.545	1.029.838	34.707	3,37%
Ukupno krediti	908.244	934.103	(25.858)	(2,77%)	1.129.309	1.094.579	34.730	3,17%
Depoziti i krediti od banaka	61.501	61.718	(217)	(0,35%)	157.116	154.989	2.127	1,37%
Depoziti i krediti od komitenata	1.038.949	1.063.610	(24.660)	(2,32%)	1.251.339	1.237.924	13.415	1,08%
Ukupno depozit	1.100.450	1.125.328	(24.878)	(2,21%)	1.408.455	1.392.913	15.542	1,12%

12. Založena imovina

Na dan 31. decembar 2022. godine Banka ima registrovan jedan zalog u korist založnog povjerioca Vlade Republike Srpske, po osnovu kredita „IFAD 449 BA PROJECT_IFAD 772BA“. Obaveze po ovom kreditu na dan 31. decembar 2022. godine iznose 170 hiljada BAM (31. decembar 2021: 206 hiljade BAM).

Osim gore navedenog zaloga, Banka, na dan 31. decembar 2022. godine nema drugih zaloga i hipoteka na nekretninama i opremi.

13. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon datuma bilansa, a prije izdavanja ovog izvještaja, u pravnoj stvari tužioca „Bitminer Factory“ d.o.o. Gradiška protiv Banke, Viši privredni sud u Banjaluci je donio presudu, kojom je u potpunosti uvažio žalbe UniCredit Bank a.d. Banja Luka, preinačio prvostepenu presudu i odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev tužioca. Podaci o sudskom sporu su navedeni u tački 5.15. Rezervisanja za ostale rizike i troškove.

SKRAĆENICE

ABRS Agencija za bankarstvo Republike Srpske
ALCO Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (<i>Asset Liability Committee</i>)
Banka UniCredit Bank a.d. Banja Luka
BPV vrijednost baznog boda (<i>Basis Point Value</i>)
CET 1 stopa redovnog osnovnog kapitala (<i>Common Equity Tier 1 Capital ratio</i>)
CPV vrijednost baznog boda kreditne marže (<i>Credit Spread Point Value</i>)
EAD izloženost u neizvršenju (<i>Exposure At Default</i>)
EBA Evropska uprava za bankarstvo (<i>European Banking Authority</i>)
ECL očekivani kreditni gubitak (<i>Expected Credit Loss</i>)
EKS efektivna kamatna stopa
EU Evropska unija
EV ekonomska vrijednost
FCRC Odbor za finansijski i kreditni rizik (<i>Finacial and Credit Risk Committee</i>)
FLI informacije s pogledom u budućnost (<i>Forward Looking Information</i>)
FV fer vrijednost
Grupa UniCredit Grupa
HoV hartije od vrijednosti
ICAAP interna procjena adekvatnosti kapitala (<i>Internal Capital Adequacy Assessment Process</i>)
IFRIC Međunarodni odbor za tumačenje finansijskog izvještavanja (<i>International Financial Reporting Interpretations Committee</i>)
IT informaciona tehnologija (<i>Information Technology</i>)
LGD gubitak od neizvršenja (<i>Loss Given Default</i>)
MRS Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
NPE krediti u neizvršenju (<i>NonPerforming Exposure</i>)
PD vjerovatnoća neizvršenja (<i>Probability of Default</i>)
PDV porez na dodatu vrijednost
POCI kupljeni ili nastali krediti umanjene vrijednosti (<i>Purchased or Originated Credit Impaired</i>)
PSC šifra statusa izvršenja (<i>Performance Status Code</i>)
RS Republika Srpska
RWA aktiva ponderisana rizikom (<i>Risk Weighted Asset</i>)
SLG strukturalna likvidnosna neusklađenost (<i>Structural liquidity gap</i>)
SLR strukturalna stopa likvidnosti (<i>Structural liquidity ratio</i>)
SMI stečena materijalna imovina (<i>Tangible Assets Acquired by Collateral Foreclosure</i>)
SPPI samo plaćanja glavnice i kamate (<i>Solely Payments of Principal and Interest</i>)
SREP Proces nadzornog pregleda i procjene (<i>Supervisory Review and Evaluation Process</i>)
TTC kroz ciklus (<i>Through The Cycle</i>)
UTP vjerovatno neće platiti (<i>Unlikely To Pay</i>)
VaR vrijednost pod rizikom (<i>Value at Risk</i>)
WL monitoring lista (<i>Watch List</i>)

Oснаžujemo
razvoj zajednice.

 UniCredit Bank Banja Luka

unicreditbank-bl.ba